

ДО 100-РІЧЧЯ
КАФЕДРИ
ВНУТРІШНЬОЇ
МЕДИЦИНИ 2

MEDICINE THROUGH THE CENTURIES...

Dedicated to the **ONE-HUNDREDTH ANNIVERSARY OF THE DEPARTMENT
OF INTERNAL MEDICINE 2**

State Institution

"Dnipropetrovsk medical academy of the Ministry of Health of Ukraine"
based in the Dnipropetrovsk regional hospital I.I. Mechnikova

LA MÉDECINE À TRAVERS LE SIÈCLE

Dédié au **100E ANNIVERSAIRE DU DÉPARTEMENT DE MÉDECINE INTERNE 2**
de l'institution publique

"Académie de médecine de Dniepropetrovsk du ministère de la Santé d'Ukraine"
basé au centre hospitalier régional de Dnepropetrovsk. I.I. Mechnikov

Dnipro | «GERDA»

2019

КРИЗЬ СТОЛІТТЯ В МЕДИЦИНІ

присвячується **100-РІЧЧЮ КАФЕДРИ ВНУТРІШНЬОЇ МЕДИЦИНИ 2**

Державного закладу

«Дніпропетровська медична академія

Міністерства охорони здоров'я України»

на базі Дніпропетровської обласної клінічної лікарні

ім. І.І. Мечникова

монографія

УДК 61:378.093.5(91)-(089.7)-"388"-(477.63)

K82

Рекомендовано до публікації вченою радою Державного закладу «Дніпропетровська медична академія Міністерства охорони здоров'я України» (протокол №9 від 28 березня 2019 р.)

Автори:

О.В. Курята – д.мед.н., професор, завідувач кафедри внутрішньої медицини 2;

О.Ю. Філіппова – д.мед.н., доцент кафедри внутрішньої медицини 2;

К.Г. Карапетян – к.мед.н., доцент кафедри внутрішньої медицини 2;

О.О. Штепа – к.мед.н., асистент кафедри внутрішньої медицини 2;

І.П. Гарміш – асистент кафедри внутрішньої медицини 2.

Рецензенти:

Г.Д. Фадєєнко – д.мед.н., професор, директор ДУ «Національний інститут терапії ім. Л.Т. Малої НАМН України»;

Ю.О. Філіппов – д.мед.н., чл.-кор. НАМН України, заслужений діяч науки і техніки України; професор ДМІ традиційної і нетрадиційної медицини, професор КЗ «Дніпропетровська обласна клінічна лікарня ім. І.І. Мечникова».

The monograph is devoted to the historical development of the department of internal medicine 2. The formation of the pedagogical process, scientific achievements, medical activity, social and organizational aspects of the department are presented. The history of the department forms a separate view on the development of higher education, understanding of continuity and the formation of a united structure – learning, science and clinical practice. The monograph contains biographical descriptions of all the heads of the department, prominent physicians and scientists of the department. The publication represents the 100th anniversary of the transition from the past to the present and is designed for students, young doctors, teachers and those who are interested in the history of medicine in Dnipropetrovsk region.

Cette monographie est consacrée aux questions relatives au développement historique du département de médecine interne 2. L'élaboration du processus pédagogique, les réalisations scientifiques, les activités médicales, ainsi que les aspects sociaux et organisationnels du travail du département. L'histoire du département constitue une vision distincte du développement de l'enseignement supérieur et de la formation d'une structure triple - éducation, recherches et pratique clinique. Ce livre présente des essais biographiques de tous les chefs de département, d'éminents médecins et du personnel du département. Cette publication reflète la transition, en 100 ans, du passé aux temps modernes et s'adresse aux étudiants, aux jeunes médecins, aux enseignants et aux personnes intéressées par l'histoire du développement de la médecine dans la région de Dnipropetrovsk.

K82

Крізь століття в медицині : монографія, присвячується 100-річчю кафедри внутрішньої медицини 2 Державного закладу «Дніпропетровська медична академія Міністерства охорони здоров'я України» на базі Дніпропетровської обласної клінічної лікарні ім. І.І. Мечникова / О.В. Курята, О.Ю. Філіппова, К.Г. Карапетян та ін. – Дніпро: Герда, 2019. – 216 с.

ISBN 978-617-7639-15-1

Монографія присвячена питанням історичного розвитку кафедри внутрішньої медицини 2. Висвітлюється формування педагогічного процесу, наукових досягнень, лікувальної діяльності, громадсько-організаційних аспектів роботи кафедри. Автори історії кафедри зосереджують особливу увагу на розвитку вищої освіти, розумінні спадкоємності та формуванні триєдиної структури – навчання, наука та клінічна практика. У праці представлені біографічні нариси про усіх завідувачів кафедри, видатних лікарів-науковців та співробітників кафедри.

Видання присвячене 100-річчю кафедри та розраховане на студентів, молодих лікарів, викладачів та тих, хто цікавиться історією розвитку медицини на Дніпропетровщині.

УДК 61:378.093.5(91)-(089.7)-"388"-(477.63)

ISBN 978-617-7639-15-1

© Курята О.В., Філіппова О.Ю., Карапетян К.Г., Штепа О.О., Гарміш І.П., 2019

ЗМІСТ

Вступне слово, член-кор. НАМН України, професор Т.О. Перцева	6
Передмова, професор О.В. Курята	9
Історичні аспекти з 1919 до 2019 року	11
Розділ 1. Нариси з історії кафедри внутрішньої медицини 2 на базі Обласної клінічної лікарні ім. І. І. Мечникова у довоєнний період	13
Розділ 2. Випробування під час Другої світової війни	17
Розділ 3. Післявоєнний розвиток кафедри внутрішньої медицини 2	24
3.1. Лікувальна робота	30
3.2. Навчальний процес	36
3.3. Організація навчального процесу в Монгольській Народній Республіці	44
3.4. Наукова діяльність кафедри	50
3.5. Робота студентського наукового гуртка	66
3.6. Співпраця з органами Охорони здоров'я	69
3.7. Розвиток кафедри в період із 1989 до 2002 року	72
Розділ 4. Особистості в медичній освіті: становлення і подальший розвиток кафедри	
4.1. Завідувачі кафедри внутрішньої медицини 2	82
4.2. Професори та фундатори, які сприяли педагогічному та науковому становленню кафедри	94
4.3. Сучасний етап розвитку кафедри	104
4.4. «Пишаємося Вашими досягненнями...»	111
4.5. «Щиро вдячні Вам за співпрацю...»	115
Розділ 5. Кафедра внутрішньої медицини 2 на базі Дніпропетровської обласної клінічної лікарні ім. І.І. Мечникова на початку XXI століття	118
5.1. Пріоритети в педагогічній роботі	122
5.2. Лікувальна робота	139
5.3. Наукова робота	150
Medicine through the centuries...	170
Бібліографічний покажчик	182
Література	206
Резюме	208
Summary	210
Résumé	212

ШАНОВНІ КОЛЕГИ!

На сучасному етапі Дніпропетровська медична академія ввійшла у свій ювілейний період історичного розвитку, відзначивши 100-річчя з моменту заснування нашого навчального закладу. Крок за кроком, крізь час та епохи значних відкриттів, прямуючи у майбутнє. Вектори руху, які були обрані нашими вчителями, завжди залишаться незмінними. Навчання студентів, упровадження новітніх технологій педагогічного процесу, надання допомоги населенню, вдосконалення існуючих програм ведення хворих і впровадження нових діагностичних технологій – завжди будуть основним складником розвитку та руху вперед для нашого навчального закладу.

Від самого початку цього шляху плеяди видатних учених сформували потужні медичні школи та стали вчителями для численних поколінь лікарів різних спеціальностей, що самовіддано та відповідально формували становлення Дніпропетровської медичної академії.

У цей ювілейний для академії період ми тепло згадуємо одну з найстаріших кафедр внутрішньої медицини нашої академії, якій вже виповнюється 100 років від дня заснування у 1919 році на базі Обласної клінічної лікарні ім. І.І. Мечникова. Перетин ювілейного рубежу розвитку кафедри внутрішньої медицини 2 крізь довгий та буремний шлях відображає історичне значення цієї події в умовах терапевтичної школи Дніпропетровської медичної академії.

Для мене ця подія має особисте значення, бо саме з цієї кафедри, що на той момент називалась кафедрою госпітальної терапії № 1, розпочався у 1980 році мій академічний шлях та формування як клініциста, викладача та науковця. Становлення лікаря, його подальший професійний напрям формується від усвідомлення свого вибору в житті. Основою всього процесу розвитку завжди будуть учителі, які зустрічаються на нашому шляху, котрі спроможні навчити, надихнути та спрямувати. Вчителі, які розуміють необхідність співпраці викладача, студента та пацієнта з повною відкритістю до мудрості своїх наставників та врахуванням думок нового покоління. Саме такі підходи до навчального процесу були основою роботи за часів моєї клінічної ординатури та аспірантури на кафедрі, роботи на посаді асистента та доцента. Процес формування завжди мультикомпонентний і потребує уваги та часу. Саме в плідній співпраці розумієш, яким важливим є медичне середовище, в якому ти зростаєш.

Я пам'ятаю, як уперше підіймалася сходами терапевтичного корпусу як клінічний ординатор, захоплено роздивляючись аронні зводи, розмірковуючи про свій майбутній шлях та про новий колектив мого другого дому. Першою, кого я зустріла в той день, була Інна Іларіонівна Крижанівська. Це було несподівано – так ніби на мить усе завмирає від подиву та відчувається радісне тремтіння в душі – ти починаєш розуміти, що це надзвичайний початок довгого шляху в медицині, який був моїм власним вибором у житті.

У серці завжди є улюблені вчителі, яким ти залишаєшся вдячним протягом усього періоду навчання, яке в медичному світі не закінчується ніколи... Для мене ще однією людиною в пам'яті назавжди залишиться Володимир Павлович Аршава, який розділяв моє захоплення пульмонологією та надихав мене на нові наукові звершення. Також тепло згадую співпрацю з моїм учителем Станіславом Сергійовичем Короленком та колегами Валентиною Петрівною Гейченко, Галиною Георгіївною Бордзиловською, Валентиною Іванівною Серповою та іншими, разом з якими ми розділили шлях професійного становлення на кафедрі.

Повертаючись до періоду формування медицини в рамках навчального процесу, згадується класична лінія Інни Іларіонівни, яку вона завжди підтримувала під час своїх обходів, лекцій, з обов'язковим оглядом тематичного хворого, практичних занять тощо. Можливість поглянути на клінічний випадок під різними кутами зору, спираючись на особистий досвід та досвід своїх колег, а також постійне удосконалення своїх знань і навичок, можливість висловлювати власні думки, формуючи аналітичний погляд на проблему, упродовж багатьох років відображатимуть у собі класичність та традиції старої терапевтичної школи.

Від щирого серця хочеться побажати всього найкращого в подальшому розвитку колективу кафедри внутрішньої медицини 2. Завжди рухатися вперед, незламно вірити в себе та зберегти традиційність «класичної медицини від хворого», формуючи фундамент для впровадження сучасних методик та технологій, як у медицині, так і в медичній освіті!

Бажаю успіхів, натхнення для молоді та завзятості у наукових здобутках!

Ректор ДЗ «ДМА МОЗ України»,
член-кор. НАМН України,
д.мед.н., професор

Т.О. ПЕРЦЕВА

ШАНОВНІ ЧИТАЧІ!

Історія завжди належить людям! Вони створюють її, проживають, пропускаючи через себе всі моменти формування та розвитку, супутні труднощі та радість розділених моментів своїх професійних здобутків. Цей шлях притаманний будь-якому фаховому становленню, однак у медицині він безперервно поєднується, як із цінністю життя загалом, так і з окремо взятою історією кожного хворого, яку лікар пропускає через себе. Професія лікаря в будь-який час потребує повної самовідданості, прагнення зрозуміти сутність патологічних процесів та пошук шляхів вирішення питань зі збереження та покращення життя своїх пацієнтів.

Нинішній шлях медицини переходить важливий рубіж періоду змін, що передує подальшому етапу розвитку, вдосконаленню та інноваційним підходам до лікування, діагностики та прогнозування захворювань у новому столітті, частину відповідальності за який забирає на себе терапевтична школа. Зараз ми є безпосередніми учасниками цього процесу, однак, обертаючись назад, розумієш, який буремний шлях пройшли наші вчителі від початку формування до сучасних можливостей медицини.

В умовах історичних подій, замислюючись над тим, чим насправді є кафедра, ми розуміємо, що передусім – це люди! Коли ми наближаємося до визначних подій, таких як сторіччя нашого найзавзятішого,

найвідданішого вчителя – Інни Іларіонівни Крижанівської, сторіччя нашої рідної альма-матері – Дніпропетровської медичної академії, а в даний момент – сторіччя нашої кафедри внутрішньої медицини 2, то, аналізуючи, розумієш, що медицина, медична освіта – це на-самперед особистості та колектив однодумців, які забезпечували збереження традицій минулого, впровадження новітніх технологій сьогодення, з поглядом у майбутнє, та тримали спорідненість професійності та фундаментальності медичної освіти. У мене в серці назавжди збережеться пам'ять про видатних лікарів і професорів – Станіслава Сергійовича Короленка та Валентину Петрівну Гейченко.

За цей час змінилася держава, змінилися пріоритети та сприйняття цінності життя, як можливості та необхідності змін у суспільстві. Та головне, що залишається незмінним, – це принципи гуманізму, милосердя, бажання пошуку, новітні технології, щоб рухатись уперед. Кафедра завжди мала своє серце і душу, основи яких вкладалися в людей – співробітників, що були фундаторами освітнього, лікувального та духовного процесу формування лікаря як творчої особистості, за умов становлення терапевтичної школи.

Лікарі-науковці та вчителі – від початку і донині – завжди відобразатимуть життєвий шлях та сутність кафедри внутрішньої медицини 2.

Завідувач кафедри
внутрішньої медицини 2,
д.мед.н., професор

О.В. КУРЯТА

ІСТОРИЧНІ АСПЕКТИ З 1919 ДО 2019 РОКУ

- 1919** була організована кафедра факультетської терапії на базі обласної лікарні професором М.О. Кабановим.
- 1922** на посаду завідувача кафедри вступив професор К.Й. Пінкославський. Кафедра базувалася на 50 ліжках терапевтичного відділення.
- 1930** кафедрою керував С.Я. Штейнберг. За час його керівництва кафедра змінила своє розташування й отримала окрему одноповерхову будівлю на 60 ліжок.
- 1938** кафедру очолив професор І.С. Слуцький. Клінічна база кафедри за цей час була розширена до 120 ліжок і тому вона повернулася в головний корпус, розмістившись у двох відділеннях.
- 1941–1945** співробітники кафедри брали участь у військово-медичному забезпеченні на фронтах Другої світової війни.
- 1951** кафедра була реорганізована у кафедру госпітальної терапії.
- 1952** було розпочато викладання курсу військово-польової терапії, який очолювала доцент Н.К. Косько. Цикл складався з 7-и лекцій та практичних занять.
- 1953** було введено в навчальну програму факультативний курс з профпатології, який з 1961 року було реорганізовано у курс професійних хвороб під керівництвом доцента Л.Й. Рогачевського.
- 1956** кафедру було перейменовано у госпітальну терапію № 1.
- 1957** кафедрою завідував доктор медичних наук, професор С.Ф. Олійник. Були створені електрофізіологічна лабораторія, поширено використання фізіотерапевтичних методів лікування.
- 1958** вперше на кафедрі проводилися державні іспити, були складені та затверджені екзаменаційні квитки, проведені консультації.
- 1959** кафедру очолила заслужений діяч науки УРСР, заслужений працівник вищої школи УРСР, доктор медичних наук, професор І.І. Крижанівська, автор понад 300 наукових робіт і 11 монографій. Із 1964 до 1981 року Інна Іларіонівна була ректором Дніпропетровського медичного інституту.
- 1978** вперше на кафедрі був створений курс ендокринології, який очолювала доцент І.І. Візгалова, навчальний процес разом з нею забезпечували доцент С.А. Романенко та асистент В.М. Ключко.

- 1989** завідуючим кафедри став професор С.С. Короленко. У цей період особлива увага була спрямована на вивчення особливостей ліпідного обміну, нейрогуморальної регуляції, стану мембран еритроцитів, фармакологічних і еферентних методів лікування та ГБО.
- 1996** кафедру очолила професор В.П. Гейченко, на той час голова обласного науково-практичного товариства терапевтів, заступник проректора з гуманітарної роботи.
- 1996** на кафедру було повернено цикл професійних хвороб та розпочато викладання за циклом клінічної фармакології. Відповідальні за цикл були професор С.П. Валецький, професор В.В. Родіонова, доцент А.І. Трофименко, доцент С.В. Собко.
- 1996** назву кафедри було змінено з госпітальної терапії № 1 на госпітальну терапію № 1, профпатологію та клінічну фармакологію.
- 1998** кафедра активно брала участь у розробці та впровадженні в Україні тестового іспиту типу «Крок-2» у навчальний процес.
- 1998** кафедра госпітальної терапії № 1, профпатології та клінічної фармакології була перейменована у кафедру госпітальної терапії № 1 та профпатології у зв'язку з перенесенням викладання циклу клінічної фармакології на іншу кафедру Дніпропетровської медичної академії.
- 2002** кафедру очолив професор О.В. Курята. Науковий напрям кафедри – кардіологія – доповнено нефрологічним напрямом, вивченням терапевтичних аспектів взаємозв'язку серця та нирок, удосконалення оцінки ризику серцево-судинних захворювань у хворих при коморбідних станах.
- 2003** започаткована та набула розвитку співпраця з науковими центрами Європи.
- 2013** на кафедрі було розпочато викладання циклу клінічної імунології, відповідальні за цикл професор В.В. Родіонова та професор Р.В. Разумний.
- 2015** у зв'язку з новими навчальними планами кафедра була перейменована у кафедру внутрішньої медицини 2 та профпатології.
- 2016** кафедра була реорганізована у кафедру внутрішньої медицини 2 у зв'язку з виділенням профпатології та клінічної імунології в окрему структурну одиницю – кафедру професійних хвороб та клінічної імунології.

НАРИСИ З ІСТОРІЇ КАФЕДРИ ВНУТРІШНЬОЇ МЕДИЦИНИ 2 НА БАЗІ ОБЛАСНОЇ КЛІНІЧНОЇ ЛІКАРНІ ІМ. І.І. МЕЧНИКОВА У ДОВОЄННИЙ ПЕРІОД

Розуміння необхідності розвитку медицини на початку двадцятого сторіччя, обізнаність у складнощах майбутнього шляху, жага до знань, повна захопленість своєю професійною діяльністю спонукали лікарів того часу до формування потужних медичних шкіл, однією з яких була і залишається терапевтична школа. Пошук нового розуміння нозологічних категорій, що дасть змогу покращити якість життя хворим, знизити захворюваність та летальність; запровадження нових діагностичних методик об'єднували лікарів різних спеціальностей. Це і посприяло сформуватися кафедрам заснованого 15 вересня 1916 року Дніпропетровської медичного інституту.

Однією з перших заснованих кафедр терапевтичної школи у 1919 році стала кафедра факультетської терапії (внутрішньої медицини 2), що була організована на базі обласної лікарні учнем і послідовником Г.А. Захар'їна – професором Миколою Олександровичем Кабановим. У перші роки кафедра базувалася на 40 ліжках терапевтичного відділення колишньої земської (нині обласної) лікарні.

За час керівництва кафедрою професором М.О. Кабановим (1919–1922) в її штат, крім професора, входили три асистенти: А.А. Цигельник, А.Д. Гібгот, Л.Д. Каплан, із 1921 року – три молодших викладача: К.Б. Хейфец, Е.Л. Лур'є і С.Ф. Казанська, а також чотири субординатори з числа студентів 4-го курсу.

У перші роки колектив під його керівництвом провів велику роботу, щоб створити матеріальну базу для проведення педагогічного процесу та лікувальної роботи. Наукова діяльність була спрямована на дослідження функціональних можливостей органів людини та їхні взаємозв'язки. Микола Олександрович розробив методику клінічного дослідження хворого.

Будівля обласної лікарні, де розміщувалась клініка факультетської (нині внутрішньої медицини 2) терапії у 1919–1922 рр. під керівництвом професора М.О. Кабанова та у 1930–1938 рр. під керівництвом професора С.Я. Штейнберга

The building of the regional hospital, where the clinic of faculty therapy (now internal medicine 2) was located in 1919–1922 under the direction of professor M.A. Kabanov and in 1930–1938 under the direction of professor S.Ya. Steinberg

У 1922 році на посаді завідувача кафедри М.О. Кабанова замінив відомий клініцист, професор Казимир Йосипович Пінкославський, який очолював кафедру до 1930 року. Аналізуючи період формування, М.О. Кабанова та К.Й. Пінкославського можна вважати першими організаторами кафедри факультетської терапії Дніпропетровського медичного інституту.

Кафедра факультетської терапії за часів професора К.Й. Пінкославського базувалася на 50 ліжках терапевтичного відділення, яке перебувало в приміщенні, де нині розміщується клініка нервових хвороб, штат кафедри і її склад залишилися майже без змін. Співробітники кафедри продовжували вдосконалювати педагогічний процес, велика увага приділялася лікувальній роботі в клініці внутрішніх хвороб, вивчалися питання гастроентерологічної патології у хворих терапевтичного профілю, а також патогенетичні аспекти ураження шлунково-кишкового тракту в умовах загострення ситуації щодо інфекційних захворювань.

Від 1930 року кафедрою почав керувати учень і послідовник академіка М.Д. Стражеска, доктор медичних наук, професор Соломон Якович Штейнберг. Із 1932 року за керівництва професора С.Я. Штейнберга, кафедра з одним терапевтичним відділенням на 60 ліжок розміщувалася в лівому крилі 3-го поверху головного корпусу обласної лікарні. Але з 1933 року зайняла окрему одноповерхову будівлю, яка була розміщена в кінці території лікарні, з прекрасним видом на річку Дніпро.

Будівля обласної лікарні, де розташовувалась кафедра факультетської терапії за часів керівництва професора К.І. Пінкославського (з 1922 р.)

The building of the regional hospital, where the department of faculty therapy during the leadership of professor K.I. Pinchoslavsky was located (since 1922)

У період завідування кафедрою проф. С.Я. Штейнбергом в її штат, крім професора, входили: асистенти К.Б. Хейфец, І.Б. Кацнельсон (з 1932 р.), Я.І. Юфіт (з 1933 р.), С.А. Штеріна (з 1934 р.); аспіранти А.Я. Губергриц (з 1933 р.), Л.Й. Рогачевський (з 1934–1937 рр.); клінічні ординатори Н.К. Косько (1936–1939 рр.), О.С. Пархоменко (1937–1939 рр.), які вели практичні заняття.

Вперше клініка отримала аспірантів та клінічних ординаторів. Соломон Якович уперше запропонував на практичних заняттях проводити не тільки якісні, але й кількісні аналізи.

Значна захворюваність на малярію і туберкульоз, а також виняткове за своєю масовістю отруєння ботуліністичним токсином у 1931–1932 рр. визначили науковий напрям кафедри – вивчення патогенезу, клініки та лікування інфекційних захворювань, а також їх ускладнень, особливо патології печінки. У 1938 році Соломон Якович переїхав до Харкова завідувати кафедрою терапії медичного інституту.

З 1938 року, упродовж багатьох років, кафедру очолював доктор медичних наук, професор Ілля Соломонович Слуцький. Він керував кафедрою до серпня 1941 року, тобто до призову обласної клінічної лікарні як військового госпіталю на фронт і евакуації медичного інституту в м. Ставрополь, а потім із липня 1944 року (після звільнення м. Дніпропетровська) до дня смерті в січні 1957 року.

У 1938 році клінічна база кафедри за керівництва професора І.С. Слущького була розширена до 120 ліжок і тому вона повернулася в головний корпус, розмістившись у двох відділеннях, які займали обидва крила 3-го поверху. Це було величезне приміщення з великими палатами на 11–12 ліжок.

З приходом на кафедру на посаду завідувача професора І.С. Слущького штат і склад кафедри змінилися. На посаді доцента працювала К.Б. Хейфец за напрямом факультетської терапії, асистентами кафедри були Л.Й. Рогачевський (з 1937 р.), Я.І. Юфіт (з 1933 р.), Ю.І. Гофман (з 1938 р.) і Б.Є. Коган. Серед аспірантів були лікарі: Канівська, Ривліна і Фогельсон.

У такому складі кафедра працювала до початку Другої світової війни. У серпні 1941 року кафедра факультетської терапії у складі медичного інституту була евакуйована в м. Старобельськ.

Будівля головного корпусу. На третьому поверсі розміщувалась клініка факультетської терапії із 1938 до 1941 р. та знову з 1946 р.

Building of the main building. Clinic of faculty therapy was located on the third floor from 1938 to 1941 and again since 1946

Уже через кілька днів після початку Другої світової війни на базі Дніпропетровської обласної лікарні та декількох клінічних кафедр медичного інституту, серед яких був і колектив кафедри факультетської терапії на чолі з І.С. Слущким, було сформовано госпіталь № 1322 на 900 ліжок, який очолив військовий лікар III рангу Іван Михайлович Кучерявий.

Госпіталь являв собою потужну висококваліфіковану лікувальну установу, що мала все необхідне для забезпечення поранених спеціалізованою медичною допомогою. Колектив госпіталю розпочав свою діяльність у Дніпропетровську в складних прифронтових умовах, під безперервними ворожими бомбардуваннями та обстрілами. За період із 26 червня до 5 серпня 1941 року він обслужив 2000 поранених, доклавши чимало зусиль, аби більшість тих, хто перебував на лікуванні, змогли бути знову направлені до діючої армії.

Колектив кафедри та клініки під керівництвом професора І.С. Слущкого перед початком Другої світової війни

The staff of the department and clinic, under the direction of professor I.S. Slutsky before the World War II

У військовій обстановці, 14 серпня 1941 року за рішенням командування госпіталь було переведено до м. Старобельськ Ворошиловградської (нині Луганської) області. За час перебування у Старобельську кваліфіковану медичну допомогу отримали близько 4000 поранених. Наприкінці жовтня 1941 року госпіталь був направлений до Алма-Ати (Казахстан), де йому присвоїли новий номер та

Робота з пацієнтами спеціалізованого евакогоспіталю № 3582

Work with patients of a specialized evacuation hospital № 3582

Л.І. Рогачевський, як начальник евакогоспіталю зі співробітниками

L.I. Rogachevsky, as the head of the evacuation hospital with the colleagues

найменування – спеціалізований евакогоспіталь № 3582. За час перебування госпіталю в Алма-Ати було проведено 2400 крупних операцій та 1087 переливань крові. Наприкінці жовтня 1943 року госпіталь дислокований у розташуванні 1-го Українського фронту, і на початку листопада він функціонував у м. Ніжин.

У листопаді 1943 року евакогоспіталь № 3582 було перенесено до м. Київ. Багато зусиль доклав колектив до прийому поранених, забезпечення їх належною медичною допомогою, до проведення паралельно з лікуванням ремонтних робіт споруд, в яких розташувався, а також до будівництва нових допоміжних служб.

Напружена робота співробітників евакогоспіталю у Києві була плідною і різноманітною. Проводилася консультативна робота працівниками кафедри з головним терапевтом академіком М.С. Вовсі,

президентом Академії медичних наук академіком М.М. Бурденком, головним терапевтом госпіталів Міністерства охорони здоров'я УРСР академіком М.Д. Стражеско та іншими.

15 липня 1944 року евакогоспіталь № 3582, який очолював науковий співробітник кафедри Л.Й. Рогачевський, прибув до рідного міста, знову до Дніпропетровської обласної лікарні, в якій функціо-

нував до березня 1946 року для лікувально-евакуаційного забезпечення поранених з III Українського фронту, надання спеціалізованої медичної допомоги населенню визволеного міста та області, забезпечення навчальної та наукової роботи у медичному інституті. Він був єдиною сильною спеціалізованою установою для надання допомоги при травмах голови та хребта, обслуговував поранених трьох великих госпітальних баз.

У терапевтичному корпусі лікарні розташувались профільні відділення на 850 ліжок для лікування травм голови. У Дніпропетровську колективу евакогоспіталю довелося працювати багато і в надто складних умовах. Діагностична та лікувальна діяльність, що не припинялась протягом доби, поєднувалась із ремонтними роботами, заготівлею палива і навіть новим будівництвом.

У червні 1944 року, після повернення інституту в звільнений Дніпропетровськ, у складі кафедри з перших днів її післявоєнного відновлення були професор І.С. Слуцький, асистенти Н.К. Косько, Ю.І. Гофман, А.І. Лapidус, Л.К. Машкова, Б.Є. Коган, клінічний ординатор В.В. Тимофєєва, старший лаборант І.Т. Гриценко, лаборант К.А. Криворучко та препарататор М.В. Верещака. Невеликий колектив кафедри на чолі з професором І.С. Слуцьким створили терапевтичну клініку на 50 ліжок, яка розмістилась у 7 маленьких кімнатах 2-го поверху будівлі клініки психіатрії, на базі якої була відновлена робота кафедри.

Спеціалізований евакогоспіталь № 3582 за свої досягнення по забезпеченню поранених та повернення їх до лав армії, був у травні 1945 року відзначений Червоним Прапором Мінздраву, а його наукові та медичні кадри в різний час були нагороджені урядовими нагородами. Після демобілізації Л.Й. Рогачевський повернувся на кафедру в березні 1946 року, відзначений орденом Червоної Зірки, двома медалями та двома почесними грамотами.

Більшість керівників відділень брали участь у дослідницькій та педагогічній діяльності разом зі співробітниками кафедр. За матеріалами роботи працівників госпіталю опубліковано 48 наукових праць. Кафедра факультетської терапії надавала значну і дуже потрібну консультативну та організаційно-методичну допомогу лікувально-профілактичним установам.

Л.Й. Рогачевський
на посаді керівника
спеціалізованого
госпіталю №3582, що
був створений на базі
обласної клінічної лі-
карні імені Мечникова
(1943–1946 рр.)

L.I. Rogachevsky as a
head of the specialized
hospital №3582, which
was founded on the
basis of the Regional
Clinical Hospital
I.I. Mechnikova (1943–
1946)

Професор **І.С. СЛУЦЬКИЙ** у період Другої світової війни бконсультував евакогоспіталі Середньоазіатського військового округу.

Л.Й. РОГАЧЕВСЬКИЙ із 23 червня 1941 року до березня 1943 року обіймав посаду начальника офіцерського госпіталю № 1036 Південно-Західного фронту, начальника сортувального госпіталю № 1036 Степного та Воронежського фронтів. Від жовтня 1943 року Л.Й. Рогачевський став начальником спеціалізованого фронтового госпіталю № 3582 для бойових травм голови, який брав участь у медичному забезпеченні бойових операцій радянських військ 1-го Українського фронту під час форсування річки Дніпро та ліквідації Корсунь-Шевченківського групування німецьких військ.

В.П. АРШАВА в період Другої світової війни обіймаві посаду начальника полкового медичного пункту 2-го полку Амурської танкової дивізії.

К.Б. ХЕЙФЕЦ протягом усього періоду воєнного часу була начальником терапевтичного відділення та консультантом низки евакогоспіталів. На кафедрі К.Б. Хейфец після демобілізації повернулась у 1945 році.

Н.К. КОСЬКО була начальником терапевтичного відділення евакогоспіталю внутрішнього району з липня 1941 року до січня 1942 року.

І.І. КРИЖАНІВСЬКА працювала лікарем у райвійськкоматі Павловського району Краснодарського краю за відбором контингенту у Радянську армію.

Я.І. ЮФІТ у період Другої світової війни обіймав посаду начальника терапевтичного відділення медсанбату, а також провідного терапевта госпіталю Південно-Західного, Степного та інших фронтів. Був відзначений урядовими нагородами. Повернувся на кафедру після демобілізації в 1945 році.

О.Л. ХАРЬКОВА, капітан медичної служби до 1942 року, працювала в блокадному Ленінграді. З 1943 року була стар-

шим лікарем полку мотомеханізованого корпусу Прибалтійського фронту. Нагороджена 2 орденами Червоної Зірки і 6 медалями.

Т.К. СЕМЕНОВА з листопада 1942 року до січня 1946 року була начальником відділення інфекційного, а потім терапевтичного армійського госпіталю № 3418. Нагороджена орденом Червоної Зірки та трьома медалями. В складі кафедри працювала з жовтня 1949 року.

З.І. АВГУСТОВИЧ – учасник Другої світової війни з 1941 року до 1945 року Була помічником начальника 1-го відділення РЕПа. Після демобілізації до 1950 року працювала лікарем гарнізонного госпіталю м. Дніпропетровськ. Відзначена п'ятьма медалями. На кафедрі – з лютого 1950 року.

В.Н. ГОРБЕНКО з квітня 1942 року до вересня 1946 року працював в посаді старшого ад'ютанта стрілецького батальйону 61-го гвардійського полку. На кафедрі працював із 1951 року.

**Асистент
О.Л. Харькова, капітан
медичної служби до
1942 р. З 1943 р. – стар-
ший лікар полку мото-
механізованого кор-
пусу Прибалтійського
фронту**

Assistant O.L. Kharkova is the captain of the medical service until 1942. Since 1943 – senior doctor of the regiment of the motorized mechanized corps of the Baltic Front

**Доцент Т.К. Семенова,
майор медичної
служби, працювала
у терапевтичному
відділенні госпіта-
лю №3418 першого
Українського фронту.
Пройшла бойовий
шлях від Сталінграда
до Берліна**

Associate professor T.K. Semenova, a major medical officer, worked at the Therapeutic Department of the Hospital No. 3418 of the First Ukrainian Front. Went the battle route from Stalingrad to Berlin

Отже, співробітники кафедри на різних етапах воєнної історії були в лавах захисників Вітчизни, брали участь у військово-медичному забезпеченні на фронтах Другої світової війни 1941–1945 рр.

З середини 1946 року, після згортання евакогоспіталю та капітального ремонту головного корпусу, кафедра факультетської терапії та терапевтичне відділення перемістились у своє довоєнне приміщення та почали свій учбовий 1946/47 рік на базі двох терапевтичних відділень на 120 ліжок, а дещо пізніше – на 150 штатних ліжок.

Друга світова війна стала суворим випробовуванням для медичних працівників. Колектив евакогоспіталю № 3582, до складу якого входили співробітники кафедри факультетської терапії, витримав його з честю.

І хоч минуло багато років від останніх залпів війни, далеко не всі знають про її самовідданих героїв у білих халатах, які, рятуючи життя воїнів, також прокладали шлях до історичної перемоги.

ПІСЛЯВОЄННИЙ РОЗВИТОК КАФЕДРИ ВНУТРІШНЬОЇ МЕДИЦИНИ 2

На чолі з професором І.С. Слущким колективом кафедри була відновлена робота терапевтичної клініки на 50 ліжок, яка розмістилася в 7 маленьких кімнатах другого поверху будівлі клініки психіатрії.

І.С. Слущкий зі співробітниками кафедри, 1947 р.

I.S. Slutsky with the staff of the department, 1947

У червні 1944 року, після повернення інституту в звільнене місто Дніпропетровськ, у складі кафедри з перших днів її післявоєнної відбудови були професор І.С. Слущкий, асистенти Н.К. Косько, Ю.І. Гофман, А.І. Лапідус, Л.К. Машкова, Б.Є. Коган, клінічний ординатор В.В. Тимофєєва, ст. лаборант І.Т. Гриценко, лаборант К.А. Криворучко і препаратер М.В. Верещака.

Дещо пізніше штат кафедри поповнився доцентом К.Б. Хейфец і асистентами Я.І. Юфіт і Л.Й. Рогачевським, які повернулися з фронту.

У 1949/50 навчальному році в штаті кафедри були завідувач кафедри – професор, 2 доценти (один за курсом туберкульозу), 9 асистентів, 2 старших лаборанти, 4 лаборанти і 1 клінічний ординатор.

Змінився і склад кафедри. Зі старого складу до цього часу продовжували працювати: завідувач кафедри, професор І.С. Слущкий;

доценти К.Б. Хейфец і Н.С. Хейфец; асистенти Л.Й. Рогачевський і Н.К. Косько. На посадах асистентів почали працювати: І.І. Крижанівська (з лютого 1947 р.), В.П. Аршава (з вересня 1949 р.), Т.К. Семенова (з жовтня 1949 р.), З.І. Августинович (з лютого 1950 р.), М.М. Малкін (з лютого 1950 р.), В.В. Горбенко (з 1951 р.), А.П. Дуплевська (з жовтня 1952 р.).

Зав. кафедрою професор І.С. Слуцький, доцент К.Б. Хейфец та асистенти Л.Й. Рогачевський, Б.С. Коган із лікарями. Кафедра факультетської терапії, 1948 р.

Head of the Department professor I.S. Slutsky, associate professor K. B. Heifets and assistants L.I. Rogachevsky and B.S. Kogan with doctors. Department of faculty therapy, 1948

У 1951 році кафедра факультетської терапії без змін її структури, штату та розміщення була реорганізована у кафедру госпітальної терапії, а з 1956 року, у зв'язку зі створенням паралельної кафедри для 6-го курсу, її стали називати кафедра госпітальної терапії № 1.

У 1952/53 навчальному році профіль клініки змінився: з факультетської, якою вона була багато років, клініка стала госпітальною. Крім студентів 5-го курсу, в клініку прийшло 37 студентів 6-го курсу терапевтів-субординаторів. Завдяки тому, що в інституті це був перший рік субординатури, клініка, крім переробки всіх навчальних планів і методик для 5-го курсу, розробляла нові форми роботи з субординаторами.

Цілком новим для кафедри стало запровадження курсу військово-польової терапії, яка викладалася на всіх факультетах, і професійних захворювань для санітарно-гігієнічного факультету.

Лекцію студентам
V курсу лікувального факультету
читає професор
І.І. Крижанівська

Professor I.I.
Kryzhanivska is reading
the lecture to V-th year
students of the medical
faculty

1946–1947 рр. педагогічна робота проводилася на базі двох терапевтичних відділень на 120, а трохи пізніше – на 150 штатних ліжок.

1949–1950 рр. педагогічна робота була зосереджена на питаннях терапії і курсу туберкульозу, в штаті кафедри були професор, 2 доценти, 9 асистентів, 2 старших лаборанти, 4 лаборанти і 1 клінічний ординатор.

1952–1953 рр. у клініку прийшли 37 студентів 6-го курсу – терапевтів-субординаторів, крім студентів 5-го курсу.

1953–1956 рр. цикл профпатології складався з 6 практичних занять, які вів Л.Й. Рогачевський. У 1958 році було введено факультативний курс із 6 лекцій, який читала кандидат медичних наук, асистент К.В. Попова.

Курс військово-польової терапії весь час очолювала доцент Н.К. Косько, яка читала цикл із 7-и лекцій. Практичні заняття проводилися під її керівництвом усіма асистентами кафедри.

У цьому ж навчальному році вперше на кафедрі проводилися державні іспити. Підготовка до них почалася заздалегідь. Була вивішена програма іспитів, складені та затверджені екзаменаційні квитки, організовані планові консультації, прочитано низку оглядових лекцій у порядку факультативу.

З серпня 1957 року до червня 1959 року кафедрою завідував доктор медичних наук, професор Степан Федорович Олійник. Усі зусилля були спрямовані на створення електрофізіологічної лабораторії і поширення використання фізіотерапевтичних методів лікування внутрішніх хвороб. У цей період професор І.І. Крижанівська і доцент В.П. Аршава перебували в закордонному відрядженні (Монгольська Народна Республіка і Республіка Ємен), де ними була проведена велика робота по наданню медичної допомоги населенню та підготовки медичних кадрів у цих країнах. З червня 1959 року Степан Федорович став завідувати кафедрою Львівського медичного інституту.

З червня 1959 року кафедру госпітальної терапії № 1 очолює вихованка Дніпропетровського медичного інституту, доктор медичних наук, професор Інна Іларіонівна Крижанівська, яка пройшла шлях

Клініка госпітальної
терапії. На державно-
му іспиті

Clinic of the Hospital
Therapy. At the state
exam

від лікаря-ординатора, асистента, доцента цієї ж кафедри до відповідальних обов'язків завідуючого кафедрою. До цього професор І.І. Крижанівська очолювала кафедру факультетської терапії 2 Дніпропетровського медичного інституту і кафедру терапії державного Університету Монгольської Народної Республіки. Головною науковою проблемою кафедри була кардіологія. Під керівництвом професора І.І. Крижанівської співробітники кафедри продовжували всебічне вивчення питань етіопатогенезу та лікування хронічної недостатності кровообігу при ішемічній хворобі серця, гіпертонічній хворобі, легеневому серці і ревматичних вадах; виконано 9 докторських і 49 кандидатських дисертацій (професори В.П. Аршава, К.В. Попова, Г.В. Бондаренко,

Колектив кафедри: зліва направо 1-й ряд: к.біол.н. Е.Л. Еркез, доц. Н. К. Косько, ас. К.В. Попова, доц. Л.Й. Рогачевський, проф. І.І. Крижанівська, доц. В.П. Аршава, лаборант З.І. Дробот; у 2-у ряду: асп. Г.Г. Бордзиловська, ас. А.З. Запесочний, асп. В.І. Серпова, ст. лаборант С.Ф. Півненко, ас. А. П. Дуплевська, лаборант Е.А. Колесник, 1963 р.

The staff of the department: from the left, 1st row: O.L. Erkez, PhD, assoc. prof. N.K. Kosko, asst. E.V. Popova, assoc. prof. L.I. Rogachevsky, prof. I.I. Kryzhanivska, assoc. prof. V.P. Arshava, laboratory asst. Z.I. Drobot, 2nd row: PhD student G.G. Borzilovskaya, asst. A.Z. Zapesochny, PhD student V.I. Serpova, senior laboratory asst. S.F. Pivnenko, asst. A.P. Duplevskaya, laboratory asst. E.A. Kolesnik, 1963

С.С. Короленко, доценти Т.О. Перцева, В.П. Гейченко, В.І. Серпова, Г.Г. Бордзиловська, І.В. Куделя, С.А. Романенко та ін.). На той час під керівництвом Крижанівської працювали в подальшому видатні фахівці – ректор ДЗ «ДДМА», академік АМН України, професор Г.В. Дзяк, ректор ДЗ «ДМА», член-кореспондент АМН України професор Т.О. Перцева, професори В.П. Аршава, К.В. Попова, С.С. Короленко, В.П. Гейченко та інші. Тоді ж на кафедрі прийшли працювати асистентами клініцисти з досвідом практичної роботи (Г.В. Шостакович, Н.Ю. Салтрукович, Н.С. Галушко, Л.О. Літвєскова, Г.О. Лемещенко, Д.О. Вередченко). Одночасно на кафедрі вперше почав викладатися курс ендокринології (доцент І.І. Візгалова, к.мед.н. В.М. Ключко, к.мед.н. С.А. Романенко).

Колектив кафедри госпітальної терапії № 1.
Зліва направо 1-й ряд: проф. К.В. Попова, ст. лаборант К.А. Криворучко, доц. Л.І. Рогачевський, проф. І.І. Крижанівська, доц. Н.К. Косько, лікар Л.Л. Битик, лікар В.П. Логачева; 2-й ряд: лікар М.Е. Герман, асп. В.І. Серпова, асп. Г.В. Бондаренко, зав. біохім. лаб. Е.Л. Еркес, асп. Л.А. Литвишкова, лікар Е.А. Харькова, лаборант Е.А. Колесник; 3-й ряд: ас. А.З. Запесочний, кл. орд. Г.Г. Бордзиловська, ас. Е.В. Шулаєва, лікар Е.П. Петрова, доц. В.П. Аршава, лікар М.А. Фіалкова, лікар А.Н. Хмель

The staff of the Department of Hospital Therapy No. 1.
From left to right 1st row: Prof. E.V. Popova, senior laboratory asst. K.A. Krivoruchko, assoc. prof. L.I. Rogachevsky, prof. I.I. Kryzhanivska, assoc. prof. N.K. Kosko, Dr. L.L. Bitik, Dr. V.P. Logacheva, 2nd row: Dr. M.E. Herman, PhD student V.I. Serpova, PhD student G.V. Bondarenko, head of biochemical laboratory O.L. Erkes, PhD student L.A. Litvishkova, Dr. E.A. Kharkova, laboratory asst. Ye.A. Kolesnik; 3rd row: asst. A.Z. Zapesochny, resident G.G. Borzilovskaya, asst. E.V. Shulaeva, Dr. E.P. Petrova, assoc. prof. V.P. Arshava, Dr. M.A. Fialkov, Dr. A.N. Khmel

Усі роки існування кафедри лікувальна робота була одним з основних розділів її діяльності.

У післявоєнний період клінічною базою кафедри було терапевтичне відділення Дніпропетровської обласної лікарні, але контингент хворих, які лікувалися в даному відділенні з 1944 року по нинішній час, зазнав певних змін.

**Доцент
Л.І. Рогачевський
проводить огляд
хворих 1-го терапев-
тичного відділення**

Associate professor
L.I. Rogachevsky during
patients' examination
in 1 therapeutic
department

До 1959–1960 рр. терапевтичне відділення обслуговувало не тільки населення міст і сіл області, але й мешканців великого (Жовтневого) району міста Дніпропетровська, внаслідок чого, сільське населення серед іншого контингенту хворих ледь досягало 30%. Далі з 1960 року відділення лікарні стали обслуговувати лише обласних хворих (60–66%), у зв'язку з тим, що Жовтневий район відійшов до 10-ї та 16-ї лікарень.

Весь період завантаженість відділення була високою, перевищуючи 100%. В окремі роки цей показник досягав 120–130%.

Цей факт може бути пояснений, насамперед, постійно зростаючим авторитетом клініки серед населення, яке прагнуло потрапити для лікування саме в даний медичний заклад. Цим же, імовірно, був обумовлений високий відсоток жителів міста Дніпропетровська серед контингенту хворих клініки.

У кабінеті електро- та фонокардіографії. О.Л. Харькова з лікарем за програмою удосконалення

In the room of electro and phonocardiography. O.L. Kharkova with the doctor during the program of postgraduate education

Усі види лікувальної роботи у відділенні велися за безпосередньої участі завідувача кафедри та під керівництвом і контролем доцентів кафедри. Асистенти керували лікувальною роботою окремих ординаторів, а також самостійно вели хворих.

До 1960 року обсяг і глибина досліджень (біохімічних, електрофізіологічних) не набагато перевищували рівень звичайної міської лікарні, але з означеного періоду ситуація різко змінилася на краще. Спільними зусиллями професора І.І. Крижанівської та головного лікаря обласної клінічної лікарні Ф.А. Любіна в терапевтичному відділенні відкрили рентгенівський кабінет, кабінет функціональної діагностики. Для діагностичних і наукових цілей було придбано обладнання для дослідження оксигенації крові та функції серцево-судинної системи: 6-канальний електрокардіограф, механокардіограф Н.Н. Савицького, фонокардіограф, спектрофотометр, електронний рН-метр; змонтована установка для отримання кислотних еритрограм. Різко зросли діапазон і глибина біохімічних і електрофізіологічних досліджень.

Серцево-судинні захворювання за кількістю хворих весь після-воєнний період посідали перше місце, складаючи в середньому 25% . У цій групі ревматичні ураження серця за чисельністю були найбільш значними.

Так, із 1948–1949 рр. кількість хворих на гіпертонічну хворобу збільшилася до 48,5%. У наступні роки вона знизилася приблизно до 27,0% від загальної кількості серцево-судинних захворювань і трималася за означений період на цьому рівні з невеликими коливаннями.

Огляд хворої в
II терапевтичному
відділенні обласної
клінічної лікарні
ім. І.І. Мечникова.
Професор
І.І. Крижанівська,
доцент В.П. Аршава
зі співробітниками
кафедри та лікарем
Н.Б. Мірошниченко

Physical examination
of the patient in the
cardiology department
of the Regional
Clinical Hospital
I.I. Mechnikov by prof.
I.I. Kryzhanivska and
assoc. prof. V.P. Arshava
with the staff of the
department and Dr.
N.B. Myroshnychenko

Огляд хворо-
го професором
І.І. Крижанівською та
співпрацівниками ка-
федри у терапевтич-
ному відділенні облас-
ної клінічної лікарні
ім. І.І. Мечникова

Survey of the
patient by Professor
I.I. Kryzhanivska and the
staff of the department
in the therapeutic
department of the
regional clinical hospital
I.I. Mechnikov

Виразкова хвороба шлунка і 12-палої кишки всі роки зустрічалася досить часто. До 1954 року відсоток хворих коливався між 0,9% і 1,5% і в подальші роки продовжував залишатися приблизно на цьому ж рівні, в окремі роки досягаючи 2,2% (1955 р.) і 2,6% (1958 р.). Причин, пояснюючих наявність таких піків, чітко встановити не вдалося. З 1958 року відсоток зазначених хворих почав прогресивно знижуватися, досягнувши 1,7%, що трохи більше, ніж було до 1954 року.

Професор
І.І. Крижанівська зі
співробітниками
кафедри (зліва на-
право): В.В. Сорочан,
О.П. Петрова,
Г.В. Дзяк, Н.Є. Галушко,
С.С. Короленко в ендо-
скопичному кабінеті

Professor
I.I. Kryzhanivska
with the staff of the
department (from left
to right): V.V. Sorochan,
O.P. Petrova, G.V. Dzyak,
N.E. Galushko,
S.S. Korolenko in the
endoscopic department

Цікаві дані виявляла динаміка захворюваності затяжним септичним ендокардитом. До 1950 року ця хвороба зустрічалася досить часто, та в подальші роки реєструвалися лише поодинокі випадки. Цей факт, можливо, був обумовлений зміненою реактивністю організму населення, раннім і широким застосуванням антибіотиків. Ці ж причини, імовірно, лежали в основі різкого зменшення чисельності хворих із гострими гнійними процесами в легенях порівняно з періодом 1946–1950 рр.

За післявоєнний період діапазон лікарських засобів, що використовувалися у клініці, помітно розширився. Починаючи з 1962 року у клініці систематично випробовувалися нові медикаменти (фенранол, атамантін, платідін, антисклерозін).

Професор
І.І. Крижанівська,
доцент Л.Й. Рогачевський і к.мед.н.
В.І. Серпова обговорюють результати
лабораторних досліджень

Professor
I.I. Kryzhanivska,
associate professor
L.I. Rogachevsky and
PhD V.I. Serpova are
discussing the results of
laboratory studies

У перші повоєнні роки відсоток летальності коливався між 7,3 % і 10 %, та вже з 1960 року діапазон цих коливань становив лише 3 % і 3,4 %.

Найбільш чітким показником, який ілюстрував якість діагностики, була величина розбіжності між клінічними і патолого-анатомічними діагнозами. І тут спостерігалася позитивна динаміка: відсоток зазначених розбіжностей з 29 % у 1948–1949 рр. знизився до 11,7 % у 1964 році. Особливо помітно він знизився з 1961 року, але ж треба врахувати, що в терапевтичне відділення обласної клінічної лікарні звичайно надходили переважно тяжкохворі і складні в діагностичному відношенні пацієнти.

Надалі проводилося впровадження методів дослідження гормонів; вивчалася нейроендокринна метаболічна концепція порушень захворювання серця і поєднаних захворювань. В умовах нових напрямів наукової діяльності проводилося впровадження еферентних і детоксикаційних методів лікування у внутрішній медицині, гіпербаричної оксигенації.

Огляд хворого у
відділенні гемо-
діалізу. Професор
І.І. Крижанівська та
співробітники ка-
федри

Examination of
the patient in
the hemodialysis
department. Professor
I.I. Kryzhanivska and the
staff of the department

- З **1944–1950** рр. основними лікарськими засобами в клініці були сульфаніламідни, серцеві глікозиди, атропін, саліцилати і піразолонові похідні, цілотропін, АЦС, біогенні стимулятори, вітаміни.
- З **1946** року у дуже рідкісних випадках почали застосовувати пеніцилін при септичному ендокардиті і абсцесах легенів.
- З **1950** року антибіотики почали застосовуватися досить широко, причому з кожним роком арсенал їх збільшувався.
- З **1954** року застосовуються ембіхін, АКТГ, вітаміни В1, В12, дикумарин.
- З **1956–1957** рр. вперше в медикаментозну терапію введені препарати раувольфії і стероїдні гормони.
- З **1957–1958** рр. під час лікування цукрового діабету застосовані сульфаніламідні препарати (оран, растінол, букарбан тощо).
- З **1959–1960** рр. почалося широке використання антикоагулянтної терапії при серцево-судинних та інших захворюваннях внутрішніх органів.

У післявоєнний період на кафедрі викладали курс факультетської терапії, включаючи курс фізіотерапії та туберкульозу. Практичні заняття з терапії і фізіотерапії проводилися на базі обласної клінічної лікарні ім. І.І. Мечникова, фізіотерапевтичного кабінету. Поліклінічний прийом здійснювався на базі 5-ї міської поліклініки.

Курс туберкульозу вів доцент Н.С. Хейфец. Заняття проводилися в обласному тубдиспансері.

З 1948/49 навчального року та в подальші роки спрямованість викладання, програми, навчальні плани на кафедрі істотно змінені.

Особливу увагу було приділено доказам домінуючого впливу чинників зовнішнього середовища на виникнення та перебіг низки захворювань (виразкова і гіпертонічна хвороби, порушення обміну речовин тощо).

Співробітники кафедри під час обговорення аспектів педагогічного процесу Зліва направо: доц. Г.Г. Бордзиловська, доц. А.І. Трофименко, доц. А.П. Дуплевська, проф. В.П. Аршава, доц. В.І. Серпова, доц. С.С. Короленко

The staff of the department during the discussion of the aspects in the pedagogical process. From left to right: assoc. prof. G.G. Bordzilovska, assoc. prof. A.I. Trofimenko, assoc. prof. A.P. Duplevska, prof. V.P. Arshava, assoc. prof. V.I. Serpova, assoc. prof. S.S. Korolenko

З 1950/51 навчального року у всіх розділах курсу знайшли своє відображення основні ідеї вчення І.П. Павлова. Особливу увагу під час викладання внутрішньої медицини приділено ролі центральної нервової системи, що сприяло розвитку концепції обстеження та лі-

кування хворого з урахуванням особливостей його відношення до хвороби, довіри лікарю та запропонованого лікування, а також знайшло відображення в проблемі комплексу та якості життя. Такий підхід дав змогу об'єднати проблеми фізіології та патології.

У 1956/57 навчальному році субординатура була передана ново-організованій кафедрі госпітальної терапії № 1.

У 1957/58 навчальному році кафедрою було прийнято низку заходів для того, щоб якомога більше навчального часу, як у стаціонарі, так і в поліклініці, на лікарській дільниці студенти самостійно працювали з хворими. Насилу, але вдалося розподілити час практичних занять так, щоб студенти мали змогу під час цих занять проводити курацію тематичних хворих, спостерігати за проведенням медичних маніпуляцій або самостійно їх виконувати. Безсумнівно, запропоновані зміни сприяли зменшенню дріб'язкової опіки викладачів, що мали місце в попередні роки.

Доцент
Л.Й. Рогачевський
зі студентами 5-го
курсу під час огляду
тематичного хворого
у терапевтичному
відділенні

Associate professor
L.I. Rogachevsky with
students of the 5th year
during the review of the
thematic patient in the
therapeutic department

В подальшому в навчальній програмі поглиблено вивчалися питання атеросклерозу, інфаркту міокарда, антикоагулянтної терапії при цих захворюваннях. Розглядалися і питання ревматизму, зміни в системі згортання і протизгортання крові у хворих на системний червоний вовчак. Студенти самостійно вивчали методику визначення протромбіну і гепарину, обчислювали їх індекси, враховували ефективність лікування, знайомилися з методикою визначення імунобіологічних показників.

Колектив кафедри під час обговорення формування учбової програми з курсу військово-польової терапії

The staff of the department during the discussion of the formation of a curriculum for military field therapy

Відкриття нових циклів освіти (військово-польової терапії, профпатології, ендокринології)

Абсолютно новим для кафедри стало запровадження **курсу військово-польової терапії**, яка викладалася на всіх факультетах, і професійних захворювань для санітарно-гігієнічного факультету.

Курс військово-польової терапії весь час очолювала доцент Н.К. Косько, що читала 7-и денний цикл лекцій. Практичні заняття разом із нею проводили всі асистенти кафедри. Відповідно до плану спочатку були складені методичні вказівки для 7-и лекцій і 11 практичних занять.

Студенти V курсу санітарно-гігієнічного факультету з доцентом Л.Й. Рогачевським після успішного складання заліку з профпатології

Students of Vth course of sanitary-hygienic faculty with associate professor L.I. Rogachevsky after successful passing of the exam from occupational patholo

Цикл профпатології з 1953 до 1961 року був введений як факультативний курс та складався з шести практичних занять під керівництвом доцента Л.Й. Рогачевського і шести лекцій, які читала асистент К.В. Попова.

У весняному семестрі 1961 року на кафедрі госпітальної терапії №1 факультативний курс було реорганізовано у доцентський курс професійних хвороб, вести який у повному обсязі було доручено доценту Л.Й. Рогачевському. Цьому передувала велика організаційна та методична робота. Були підготовлені тексти лекцій по всьому курсу професійних захворювань, методичні розробки практичних занять, виділені ліжка для госпіталізації хворих даного профілю. Кафедрою був установлений тісний контакт із медико-санітарними частинами і керівництвом заводів ім. Петровського, Пресів і низкою інших підприємств з метою підбору хворих для ведення педагогічного процесу, консультативної допомоги лікарям підприємств.

До **1968** року курс профпатології забезпечувався 15 ліжками для хворих з професійною патологією у терапевтичному відділенні обласної лікарні ім. Мечникова. В 1968 році на основі наказу №379 від 12.11.1968 р. Дніпропетровського відділу охорони здоров'я в обласній лікарні було відкрито спеціалізоване відділення профпатології, яке обслуговувало хворих м. Дніпропетровськ, міст області, сільських районів, а також являлося базою для викладання курсу профпатології студентам чотирьох факультетів і лікарям факультету удосконалення.

Із **1967** року асистентами працювали А.І. Трофименко та Г.Г. Борзиловська, з 1968 року – Н.О. Гусева.

З **1976** року курс очолила доцент А.І. Трофименко. На посаду асистента за конкурсом пройшла Д. О. Вередченко.

У травні **1983** року відділення профпатології на базі обласної клінічної лікарні було ліквідовано. А оскільки відділення даного профілю в м. Дніпропетровськ було єдиним, то і курс профпатології перейшов на нову базу і увійшов до складу кафедри внутрішніх хвороб № 4, розташованої на цій базі й очолюваної професором Ю.О. Філіпповим.

Практичне заняття зі студентами веде асистент А.П. Дуплевська

Practical classes with students are held by assistant A.P. Duplevskaya

Із 1992 року курс професійних захворювань зі складом викладачів: професор С.П. Валецький, доцент А.І. Трофименко, асистенти Д.О. Вередченко, С.В. Собко переведено на кафедру госпітальної терапії №2. Курс проводиться на базі нової міської багатoproфільної клінічної лікарні №4, в якій було організовано відділення профпатології на 60 ліжок.

Колектив кафедри госпітальної терапії №1, 1985 р.

1-й ряд: Н.С. Галушко, В.П. Гейченко,
Г.Г. Бордзиловська, В.І. Серпова, С.С. Короленко,
І.І. Крижанівська, Л.Й. Рогачевський, І.І. Візгалова,
А.І. Трофименко.

2-й ряд: В.М. Ключко, З.І. Дробот, С.Ф. Півненко,
А.П. Пономаренко, А.С. Светлова, Т.О. Перцева,
В.В. Сорочан, клін. орд. І.В. Куделя.

3-й ряд: С. Ліпілов, Н.Є. Салтрукович, клін.
орд. К.Г. Карапетян, клін. орд. С.А. Романенко,
Л.О. Літвекова, А.В. Циков

Staff of the department of hospital therapy № 1, 1985.

1 row: N.S. Galushko, V.P. Geichenko, G.G. Borzilovskaya,
V.I. Serpova, S.S. Korolenko, I.I. Kryzhanivska,
L.I. Rogachevsky, I.I. Vizgalova, A.I. Trofimenko.

2 row: V.M. Klyujko, Z.I. Drobot, S.F. Pivnenko,
A.P. Ponomarenko, A.S. Svetlova, T.O. Pertceva,
V.V. Sorochan, resident, I.V. Kudelya.

3 row: S. Lipilov, N.E. Saltrukovich, resident, K.G. Karapetyan,
resident, S.A. Romanenko, L.O. Litviekova, A.V. Czikov

У 1996 році Дніпропетровський медичний інститут було реорганізовано на Дніпропетровську державну медичну академію, викладання курсу профпатології повернули на кафедру госпітальної терапії №1, завідувач кафедри – професор Валентина Петрівна Гейченко. Викладачі курсу профпатології: професор С.П. Валєвський, доцент А.І. Трофименко, доцент С.В. Собко, доцент В.В. Родіонова.

Колектив кафедри госпітальної терапії №1, 1989 р.

1-й ряд: В.П. Гейченко, С.С. Короленко, І.І. Крижанівська, І.І. Візгалова, Т.О. Перцева.

2-й ряд: В.В. Сорочан, С.Ф. Півненко, А.П. Пономаренко, А.С. Светлова, Л.О. Літвекова, З.І. Дробот, Є.Б. Ніколенко.

3-й ряд: клін. орд. В. Гречановський, К.Г. Карапетян, В.М. Ключко, А.В. Циков, І.В. Куделя, лаборант

Staff of the Department of Hospital Therapy №1, 1989.

1 row: V.P. Geichenko, S.S. Korolenko, I.I. Kryzhanivska, I.I. Vizgalova, T.O. Pertseva.

2 row: V.V. Sorochan, S.F. Pivnenko, A.P. Ponomarenko, A.S. Svetlova, L.O. Litviekova, Z.I. Drobot, E.B. Nikolenko.

3 row: resident, V. Grechanovsky, K.G. Karapetyan, V.M. Klyujko, A.V. Czikov, I.V. Kudelya, laboratory assistant

На кафедрі госпітальної терапії №1 у 1978 році був вперше створений **курс ендокринології**. Відповідальною за навчальний процес та курс лекцій була доцент І.І. Візгалова. Практичні заняття також вели к.мед.н. В.М. Ключико та к.мед.н. С.А. Романенко. Під керівництвом І.І. Візгалової співпрацівниками кафедри, що відповідали за проведення практичних занять з ендокринології, була розроблена навчальна програма та структура навчального процесу з наборами практичних та ситуаційних завдань.

**Колектив кафедри госпітальної терапії №1,
1975/76 навчальний рік**

Staff of the department of hospital therapy №1, 1975/76
academic year

ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ В МОНГОЛЬСЬКІЙ НАРОДНІЙ РЕСПУБЛІЦІ

Яскравим підтвердженням взаємодопомоги, багаторічної і не порушної дружби, яка зв'язує народи, є самовіддана і натхненна праця посланців Дніпропетровського медичного інституту, професора І.І. Крижанівської і доцентів Д.І. Якимюка і В.Н. Горбенка на теренах Монгольської Народної Республіки (МНР). Це був перший і значний досвід роботи з іноземними студентами співробітників Дніпропетровського медичного інституту, зокрема професора І.І. Крижанівської, яка чітко організувала роботу терапевтичної кафедри медичного факультету Монгольського університету.

У квітні 1957 року Інні Іларіонівні Крижанівській та її чоловіку, хірургу Дмитру Івановичу Якимюку, запропонували роботу упродовж 2 років у Монгольському державному університеті, в м. Улан-Баторі, як завідувачів кафедр факультетської і госпітальної терапії та госпітальної хірургії, а також консультантами з лікувальної роботи.

І.І. Крижанівська зі студентами медичного факультету

I.I. Kryzhanivska with students of the medical faculty

Ці кафедри стали справжньою кузницею підготовки національних кадрів. Уперше в МНР професор І.І. Крижанівська організувала курси вдосконалення лікарів-терапевтів з метою засвоєння принципів сучасної, на той час, діагностики лікарями з віддалених куточків країни.

Перший цикл удосконалення лікарів з терапії, 1959 р.

The first cycle of physicians' enhancement in discipline "Therapy", 1959

Професор І.І. Крижанівська продовжує підтримувати зв'язок зі своїми учнями, допомагає їм знаннями і досвідом. Під її керівництвом монгольськими лікарями було виконано та захищено дві кандидатські дисертації, опубліковано 18 статей, видано перший збірник наукових праць кафедри факультетської терапії, проведено 30 науково-практичних конференцій.

Зі спогадів І.І. Крижанівської:

«Сонце пробудило нас на світанку. Поїзд в'їхав в гірський тунель, знову вийшов на широкий простір. Нам відкрилася дивовижна панорама Байкальського озера. Пам'ятаю, як милувалися красою блакитно-зелених прозорих вод озера. Лінія залізної дороги проходила буквально в 5–6 метрах від водойми. Так і хотілося зачерпнути трохи води. У вікно ввірвалося надзвичайно чисте повітря... Час промайнув непомітно і поїзд прибув в місце призначення.

У 1942 році у Монголії було засновано Університет, в якому серед інших було відкрито і медичний факультет. З цього моменту почався розвиток співдружності медичних працівників та медичної науки.

Спільно з монгольськими колегами ми підготували два випуски лікарів, провели роботу з планування та виконання дисертаційних досліджень, підвищення кваліфікації лікарів, а також провели велику лікувальну, профілактичну, санітарно-просвітницьку і громадську роботу, допомогли у виданні перших наукових збірників терапевтів і хірургів Монголії.

Перші враження про Центральну республіканську лікарню, де розташовувалася кафедра терапії, було стриманим. Лабораторії,

**Огляд хворого
І.І. Крижанівською
зі студентами ме-
дичного факультету
Монгольського уні-
верситету**

I.I. Kryzhanivska is conducting examination of the patient with students of the medical faculty of the Mongolian University

кабінет функціональної діагностики з невеликими можливостями. Колектив викладачів – 7 монгольських товаришів, в основному – вже люди з досвідом.

Весь лекційний курс з факультетської і госпітальної терапії доводиться читати самій. Колеги по кафедрі від читання лекцій відмовлялися. Обходи хворих в клініці, консультації в пологовому будинку, в хірургічному відділенні завжди вражали великою витривалістю до болю моїх монгольських пацієнтів.

Регулярно проходили конференції з розбором діагностично-складних хворих. Один раз на тиждень – були консультації в поліклініці або відвідування хворих на дому.

Перший випуск лікарів медичного факультету Монгольського університету

First students that were graduated from the medical faculty of the Mongolian University

Юрти в ту пору були житлом для половини корінного населення міста Улан-Батора. Не раз доводилося дивитися хворих в юртах, де вогнище тепла представляло собою бляшану піч, труба якої виведена на верхівку юрти. Звісно вранці в цих оселях температура повітря бувала низькою.

Запам'яталися особливості харчування монгольського населення. Основний продукт – баранина, обов'язково жирна. Пісну не люблять.

Незважаючи на велику кількість жиру, споживаного цим народом, за 2 роки роботи в Монголії мені не довелося спостерігати жодного хворого з інфарктом міокарда або стенокардією. Пам'ятаючи існуючу теорію про значення жиру для розвитку атеросклерозу, я шукала відповіді на питання: чому ж у монголів не спостерігається стенокардія або інфаркт, і вважала за можливе пояснювати це типом нервової системи, способом життя. У ті роки вони були спокійні, не поспішали, мало хвилювалися, а несвоєчасно виконане завдання мало їх засмучувало.

Профіль захворюваності, безсумнівно, залежить від способу життя людини, роботи, взаємовідносин. Напевно, в ті давні роки (1957–1959) майже повна відсутність хворих на виразкову хворобу шлунка серед корінного населення МНР можна так само пояснити цим фактором.

Не можна сказати, що 2 роки роботи в Монголії швидко промайнули. Були вони нелегкими. Адаптація до високогір'я (більше 1 тис. м

Улан-Батор. Перед дорогою додому після дворічної роботи в Монгольському університеті

Ulan Bator. Before going home after two years of work at the Mongolian University

над рівнем моря), клімат, особливості харчування, складний побут і постійно напружена праця, але було радісно усвідомлювати, що ми завжди були потрібні.»

I. I. Крижанівська

Друге відрядження в Монгольську Народну Республіку було через 10 років після повернення. Цього разу І.І. Крижанівська пробула в співдружній країні два тижні.

«Перебування в Монголії було по-справжньому діловим, але трохи і розважальним, а також приносило радість від спілкування з тими людьми, яких знала по дворічному відрядженню в МНР в 1957–1959 рр. і з якими зберігала наукові контакти, листування.»

I. I. Крижанівська

І.І. Крижанівська була запрошена в МНР для читання лекцій лікарям на курсах удосконалення та консультації хворих, червень 1969 року. Виїзд до санаторію Жанчивлін. На знімку зліва направо: к.мед.н. Долгор – головний терапевт Мінздраву МНР, Денсмаа – головний лікар санаторію, Г.П. Златин – доцент ДМІ, якого командували до МНР як консультанта кафедри гістології, та І.І. Крижанівська

Il Kryzhanivska was invited to the Mongolian People's Republic to give lectures to doctors during the cycle of physicians' enhancement and provide patient counseling, June 1969. Visit of the Zhanchyvlın sanatorium.

Вивчення патогенезу атеросклерозу в умовах МНР дала змогу професору І.І. Крижанівській після повернення виступити на багатьох республіканських наукових конференціях з доповідями, в яких вона всупереч загальноприйнятим поглядам і провідному значенню екзогенного холестерину відстоювала точку зору про вирішальне значення в розвитку даної проблеми глибоких порушень обміну речовин у поєднанні з певним нейроендокринним фоном.

Зазначене спостереження, а також багаторічний досвід дослідження вітамінного балансу та інших видів обміну при різних формах серцевої патології, визначили головну наукову проблему кафедри – вивчення нейроендокринної регуляції та обміну речовин при хронічній недостатності кровообігу та її лікування. Велику питому вагу посідало вивчення функціонального стану системи дихання, серцево-судинної системи, а також вивчення еритроцитів у хворих легеневим серцем.

Доповідь клінічного
ординатора на засі-
данні кафедри госпі-
тальної терапії №1

Report of the resident
during the session of the
Department of Hospital
Therapy №1

Широта поставлених проблем потребувала створення потужних лабораторій, кабінетів функціональної діагностики, оснащених сучасним обладнанням, підбором висококваліфікованого штату лаборантів.

Великий діапазон складних на той час сучасних біохімічних і електрфізичних методів і методик, освоєних лабораторіями, забезпечували колективу кафедри планомірне і своєчасне виконання накресленої програми наукових досліджень. Наукова діяльність містила не тільки роботи в плані зазначених проблем, але й також актуальні доробки з гематології (асистент А.П. Дуплевська), ревматології та вивчення питань колагенозів (асистент Е.В. Шулаєва, клінічний ординатор І.І. Візгалова) та інші.

У біохімічній лабораторії. Аспірант С.С. Короленко та клініч. ординатор І.І. Візгалова досліджують вміст 17-оксикортикостероїдів у сечі

In the biochemical lab. Postgraduate student S.S. Korolenko and resident I.I. Vizgalova are investigating the level of 17-oxykorticosteroids in urine

У біохімічній лабораторії за роботою: зав. лабораторії к.біол.н. О.Л. Еркес, ст. лаборант С.Ф. Півненко, лаборанти З.І. Дробот, О.А. Колесник

Working in the biochemical lab: head of biochemical lab., O.L. Erkes, PhD, senior lab. asst. S.F. Pivnenko, lab. asst. Z.I. Drobot, asst. O.A. Kolesnik

Аспірант С.С. Короленко досліджує електроліти крові

PhD student S.S. Korolenko is investigating blood electrolytes

Аспіранти В.І. Серпова, Г.Г. Бордзиловська та зав. біохімічної лабораторії О.Л. Еркес досліджують методом електрофорезу білки сироватки крові, 1964 р.

PhD student V.I. Serpova, G.G. Borzilovskaya and head of biochemical lab. O.L. Erkes are investigating serum proteins using the method of electrophoresis, 1964

Питання функціонального стану кори надниркових залоз та обміну речовин при серцево-судинних захворюваннях, недостатності кровообігу вивчали аспіранти Г.В. Бондаренко, В.І. Серпова, Г.Г. Бордиловська, С.С. Короленко та клінічний ординатор Л.І. Захарцева.

У цей період на кафедрі розроблялись упродовж декількох років питання обміну вітамінів при хронічній недостатності кровообігу, було проведено узагальнення отриманих результатів та видана монографія «Вітамін В1 при хронічній недостатності кровообігу».

Докторська дисертація Н.К. Косько та кандидатська дисертація асистента Л.А. Літвєкової висвітлювали питання обміну вітамінів групи В, вітамінів Р та С при ревматизмі, атеросклерозі та їх ролі в комплексній терапії цих захворювань.

Доцент Н.К. Косько та лаборант Р.С. Крижанівська досліджують вітамін В2 у сечі

Associate professor N.K. Kosko and laboratory assistant R.S. Kryzhanivska are investigating level of vitamin B2 in urine

Тоді широко використовувались на практиці в лікувальних установах застосування вітаміну В1 при лікуванні недостатності кровообігу, теоретичне обґрунтування якого надано в дисертаціях І.І. Крижанівської та В.П. Аршави.

Дисертаційна робота доцента В.П. Аршави, асистента В.П. Дмитриченко та лікаря О.Л. Харькової присвячена вивченню функції зовнішнього дихання, апарату кровообігу та функціонального стану еритроцитів, клініко-рентгенологічного дослідження функції зовніш-

ного дихання та гемодинаміки, функціонального стану міокарда у хворих із захворюваннями легень.

Електрофізіологічна лабораторія. Доцент В.П. Аршава та лаборант З.І. Дробот під час проведення дослідження

In the biochemical laboratory: senior laboratory asst. S.F. Pivnenko, laboratory asst. R.S. Kryzhanivska, Z.I. Drobot during the study of blood anticoagulation system

Розроблені на кафедрі доцентом Л.Й. Рогачевським і завідуючою біохімічної лабораторії О.Л. Еркес (1960 р.) нові мікро- і макрометоди визначення гепаринового часу використовуються в багатьох лікувальних установах для дослідження протизгортальної активності крові і контролю за дозуванням антикоагулянтів. Запропоновані доцентом Л.Й. Рогачевським (1961–1962 рр.) формула розрахунку і таблиця індексів гепаринового часу значно полегшують роботу лаборантів.

У біохімічній лабораторії: ст. лаборант С.Ф. Півненко, лаборанти Р.С. Крижанівська, З.І. Дробот під час дослідження антикоагуляційної системи крові

In the biochemical laboratory: senior laboratory assi. S.F. Pivnenko, laboratory ass. R.S. Kryzhanivska, Z.I. Drobot during the study of blood anticoagulation system

МЕТОД ОПРЕДЕЛЕНИЯ ГЕПАРИНОВОГО ВРЕМЕНИ

I. Макрометод

1. Для исследования необходимо: 1) оксалатная плазма, предварительно смешанная с равным объемом 0,85% раствора хлористого натрия; 2) стандартизованный тромбопластин—10 мгр. на 1 мл. дистил. воды; 3) раствор стандартизованного гепарина «Рихтер» (в 1 мл.—5000 ме) в 0,025 М. растворе хлористого кальция. Раствор гепарина приготавливают следующим образом: стерильным шприцем путем прокола резиновой пробки флакона набирают в видальевскую пробирку примерно 0,2 мл. гепарина. Из этой пробирки микропипеткой набирают 0,02 мл. гепарина, растворяют его в 100 мл. 0,025 М. раствора хлористого кальция. Этот раствор гепарина следует готовить свежим к каждой новой серии исследований; при хранении в холодильнике им можно пользоваться не позднее следующего дня.

2. Ход исследования: 1) утром натощак берут из кубитальной вены 2,0 крови и вводят в мерную пробирку, содержащую 0,5 мл. 1,34% раствора щавелево-кислого натрия; 2) кровь центрифугируют в течение 10 минут при 1700—2000 оборотах в минуту; 3) в тонкостенную узкую пробирку вводят сначала 0,2 мл. приготовленного раствора гепарина, затем 0,1 мл. приготовленного тромбопластина (вадосадочная жидкость после центрифугирования раствора тромбопластина); 4) эту смесь подогревают в водяной бане (лучше в стеклянной для удобства наблюдения) при температуре 38° в течение 30—60 секунд, затем в эту смесь быстро вводят 0,1 мл. разведенной (1:1) оксалатной плазмы и пускают секундомер; 5) производят легкое встряхивание пробирки в водяной бане до появления нитей фибрина, которое фиксируется остановкой секундомера.

II. Микрометод

Реактивы и ход исследования те же, но кровь берут из пальца 0,4 мл., а щавелево-кислого натрия только 0,1 мл. Для достоверности результатов, получаемых макро- и микрометодами, производят одновременно 2 параллельных исследования.

Продолжительность времени с момента введения плазмы в реакцию до момента появления нитей фибрина будет искомым «гепариновым временем». Среднее контрольное «гепариновое время», по данным наших исследований 35 здоровых людей в возрасте 20—36 лет, составляло 30 секунд при активности вводимого в опыт тромбопластина — 20—21 сек. и разведенной 1:1 плазмы физиологическим раствором. В неразведенной плазме показатель гепаринового времени колеблется в пределах 50—60 секунд.

Метод визначення гепаринного часу, як тест дослідження антикоагулянтної системи крові, запропонованого доцентом Л.І. Рогачевським та зав. біохімічної лабораторії О.Л. Еркес, 1960 р. Збірник наукових праць Дніпропетровського медичного інституту, том XIX, частина I

Method of determination of heparin time, as an anticoagulant blood system test, proposed by associate professor L.I. Rogachevsky and head of biochemical laboratory O.L. Erkes, 1960. Collection of scientific works of the Dnipropetrovsk Medical Institute, volume XIX, part I

МИНИСТЕРСТВО ЗДРАВООХРАНЕНИЯ УССР

ДНЕПРОПЕТРОВСКИЙ ГОСУДАРСТВЕННЫЙ МЕДИЦИНСКИЙ ИНСТИТУТ

Доцент, Л. И. РОГАЧЕВСКИЙ

Т А Б Л И Ц А
ИНДЕКСОВ ГЕПАРИНОВОГО ВРЕМЕНИ
(в %)

(К статье „О методе определения гепаринового времени“
в сборнике научных трудов Днепропетровского
медицинского института, 1961 г., том XIX, часть I)

По предложенному нами расчету „индекс гепаринового времени“ (И. Г. В.) характеризует отношение гепаринового времени больного к гепаринному времени, контрольному и выражен в процентах по следующей формуле:

$$\frac{\text{Гепариновое время больного}}{\text{Гепариновое время контрольное}} \cdot 100 = \text{ИГВ (в \%)}.$$

ДНЕПРОПЕТРОВСК
1962 ГОДА

Колектив кафедри
госпітальної терапії
№ 1 у біохімічній лабо-
раторії, 1965 р.

Staff of the department
of hospital therapy №
1 in the biochemical
laboratory, 1965

Професор
І.І. Крижанівська під
час огляду хворого у
діагностичному від-
діленні

Professor
I.I. Kryzhanivska during
examination of the
patient in the diagnostic
department

Доцент В.П. Аршава,
зав. біохімічної лабо-
раторії к.біол.н.
О.Л. Еркес та спів-
робітники лабора-
торії С.Ф. Півненко,
Р.С. Крижанівська та
З.І. Дробот очікують
результати дослід-
ження

Assoc. prof. V.P. Arshava,
head of biochemical
laboratory candidate
of biological sciences
O.L. Erkes and staff
of the laboratory
S.F. Pivnenko,
R.S. Kryzhanivska and
Z.I. Drobot are waiting
for the results of the
study

У докторській дисертації К.В. Попової набуло теоретичне і практичне обґрунтування оптимальних доз строфантину при різних формах недостатності кровообігу, що використовувалися в практиці лікувальних установ.

У роботі асистента А.П. Дуплевської були розширені та обґрунтовані показання для пункції лімфатичних вузлів при захворюваннях крові й пухлинних захворюваннях із діагностичною метою.

У клініці був розроблений під керівництвом І.І. Крижанівської практичним лікарем Л.П. Креймером оригінальний метод лікування виразкової хвороби шлунка і 12-палої кишки гальванізацією серединних нервів. Метод цей виявився ефективним і був широко впроваджений у практику лікувальних установ.

У подальшому в період до 1989 року науково-дослідницька робота була сконцентрована на проблемах серцево-судинних захворювань. У межах поставлених завдань завершено вивчення питань патогенезу, діагностики, клініки та лікування хронічної недостатності кровообігу, над якими кафедра працювала більш як 25 років.

Так, до 1976 року на кафедрі виконувалась робота за темою: «Особливості тканинного обміну, стан еритрона при гіпоксії та недостатності кровообігу у хворих з набутими та вродженими вадами серця».

Під час виконання даної теми використовувалися сучасні на той час методи дослідження – визначення активності ізоферментів, стану еритрона, радіоімунологічні методи визначення гормонів тощо. Проведені дослідження дали змогу виявити низку інформативних показників ранньої діагностики гіпоксії та недостатності кровообігу.

За даними досліджень були опубліковані монографії: «Хронічне легеневе серце», І.І. Крижанівська, В.П. Аршава, К.В. Попова; «Медична реабілітація хворих серцево-судинними захворюваннями», І.І. Крижанівська, В.М. Дзяк – 1976 р. та «Шемічна хвороба серця» – 1977 р. та інші. Загалом кафедрою було опубліковано 39 робіт.

У зв'язку з наявністю курсу професійних захворювань на кафедрі виконувались за цією проблематикою науково-дослідницькі роботи: «Наукові основи гігієни праці та професійних захворювань»,

«Реабілітація хворих з початковою стадією вібраційної хвороби». Були розроблені критерії діагностики стадій вібраційної хвороби, її зворотність, запропоновані рекомендації промисловим підприємствам щодо профілактики та трудової експертизи.

Серед тем науково-дослідницьких робіт, що вивчалися в цей період, були: «Вивчення особливостей стану сполучної тканини, активності ферментів та ізоферментів, гормонів, інформативних показників кардіогемодинаміки у хворих з ревматичними вадами серця, ускладнені недостатністю кровообігу з використанням біохімічних, електрофізіологічних та радіоізотопних методів з метою розробки критеріїв ранньої діагностики активності ревматичного процесу та стадій недостатності кровообігу, ефективності лікування та прогнозу», а також «Розробка оптимальних варіантів лікування хворих з хронічною недостатністю кровообігу на основі вивчення у них клінічних особливостей, біоритмограм, функціонального стану серцево-судинної системи, надниркових залоз, гонад та еритрона».

У 1984 році під керівництвом І.І. Крижанівської була успішно захищена кандидатська дисертація асистента кафедри Т.О. Перцевої за темою: «Гемосорбция в комплексном лечении больных тяжелой формой инфекционной бронхиальной астмы и астматическим статусом».

У 1985 році була успішно захищена докторська дисертація професора С.С. Короленка за темою: «Патогенетические (нейрогуморальные) и терапевтические аспекты хронической недостаточности кровообращения». В даній роботі вивчалася в аспектах віку та статі низка ланок нейрогуморальної регуляції при хронічній недостатності кровообігу до та в процесі лікування хворих, з подальшим використанням отриманих даних для обґрунтування диференційованих та індивідуалізованих варіантів терапії. У роботі вперше проведена комплексна оцінка функціонального стану систем ренін-ангіотензин-альдостерон, гіпофіз-надниркові залози-гонади та циклічних нуклеотидів з урахуванням тяжкості хронічної недостатності кровообігу, статі, з урахуванням у жінок менструальної функції та віку хворих. Також вперше з урахуванням стадії декомпенсації, віку хворих вивчено вплив основних лікарських препаратів, що використовувались у лікуванні хро-

нічної недостатності кровообігу, на показники функціонального стану нейро-ендокринної системи та циклічних нуклеотидів.

У цей період вивчалися гормональні та електролітні зсуви у хворих на виразкову хворобу в динаміці лікування (С.І. Петій), особливості обміну рибофлавіну з дослідженням процесів оксидоредукції, що, своєю чергою, характеризувала тканинне дихання у хворих із хронічним легенеvim серцем (В.П. Гейченко). Ще вдалими напрямами наукового дослідження було вивчення клінічних даних, стану деяких обмінних процесів та гемодинамічних показників у хворих з ожирінням при лікуванні феprанеонem (В.П. Логачева), диференційної діагностики гіпертонічних станів у клініці внутрішніх хвороб (А.С. Алмазов), а також вивчення особливостей перебігу легеневого серця та атеросклерозу (Л.Т. Чабаненко), особливостей кардіогемодинаміки та зовнішнього дихання у працівників основних професій підготовчого цеху шинного заводу (А.І. Трофименко).

Було продовжено вивчення клініко-діагностичних та прогностичних значень визначення ліпідного спектра крові та мембран еритроцитів у хворих з гіпертонічною хворобою при проведенні ентеросорбції (І.В. Куделя).

Серед ендокринологічної тематики вивчався патогенез та діагностика уражень нирок при цукровому діабеті (С.А. Романенко).

Нові методи діагностики та лікування, розроблені на кафедрі і впроваджені в практику охорони здоров'я за післявоєнний період

1. «Симптом глотка», описаний професором І.І. Крижанівською в симптоматиці і діагностиці мітральних вад серця з переважанням стенозу.
2. Застосування вітамінів групи В у комплексному лікуванні недостатності кровообігу, що було теоретично обґрунтовано в кандидатській та докторській дисертаціях професорів І.І. Крижанівської та В.П. Аршави.

3. Макро- і мікрометоди визначення гепаринового часу, розроблені та описані доцентом Л.Й. Рогачевським і Е.Л. Еркес (1961), достовірно характеризували активність протизгортаючої системи і слугували надійним тестом дозування антикоагулянтів. Розроблені доцентом Л.Й. Рогачевським формула розрахунків і таблиця індексів гепаринового часу (1961, 1962) значно полегшили роботу лаборантів і розрахунки гепаринової активності крові.
4. Феномен посилення діуретичного ефекту сечогінних засобів антикоагулянтами кумаринової групи, був описаний доцентом Л.Й. Рогачевським (1959).
5. Оптимальні дози строфантину при різних формах недостатності кровообігу, був теоретично обґрунтований в докторській дисертації К.В. Попової.
6. Метод поєднання дегідратаційних речовин із антикоагулянтами при інтенсивній дегідратації хворих з недостатністю кровообігу сечогінними засобами, був теоретично обґрунтований обґрунтований доцентом Л.Й. Рогачевським у його докторській дисертації.
7. Застосування вітамінів Р, С і В2 при різних формах тонзилітів з метою профілактики і лікування ревматизму, було теоретично обґрунтоване доцентом Н.К. Косько в її докторській дисертації.
8. Комплексний метод лікування хворих на виразкову хворобу з втратою ваги поєднанням внутрішньовенного введення новокаїну 0,5% – 5,0, бромистого натрію 10% – 5,0, глюкози 40% – 10–15,0 (або 200,0 водного розчину вітамінізованого меду щодня) в поєднанні з підшкірним введенням 6–8 одиниць інсуліну і короточасної атропінізації в перші дні загострення хвороби. Метод цей був запропонований і описаний доцентом Л.Й. Рогачевським.
9. Розширені показання для діагностичних пункцій лімфатичних вузлів при захворюваннях крові і пухлинах, були теоретично обґрунтовані в кандидатській дисертації А.П. Дуплевської.

10. Метод лікування виразкових хворих гальванізацією серединних нервів, був розроблений та теоретично обґрунтований у клініці практичним лікарем Л.П. Креймером, що було відображено в його кандидатській дисертації.
11. Комплексний метод клініко-рентгенологічного дослідження хронічних гнійних захворювань легень, що дає змогу об'єктивно оцінювати порушення дихання і кровообігу. Метод був теоретично обґрунтований у кандидатській дисертації В.П. Дмитриченко.

Лабораторні впровадження кафедри

1. Зміст 17-оксикортикостероїдів у сечі.
2. Визначення стану систем згортання і протизгортання (протромбінний час і індекс, гепариновий час і індекс, рекальцифікації кров'яного згустку, толерантність до гепарину, фібриноген крові).
3. Мінеральне дзеркало крові (К, Na, Ca), метод полум'яної фотометрії.
4. Ферментативний склад сироватки крові (аланінова і щавлевокисла трансаміназа, альдолаза, амілаза, фосфогексоізомераза).
5. Електрофорез на папері білків сироватки крові, ліпопротеїдів і гемоглобіну.
6. Продукти метаболізму амінокислот (параоксіфенілпіровиноградна кислота, гомогентезінова кислота).
7. Спектрофотометричне визначення гемоглобіну.
8. Реакція трансгемінування.
9. Кислотні еритрограми.
10. Визначення молочної і піровиноградної кислот у крові.
11. Визначення в сечі вітамінів С, В1, В2.
12. Імуно-біохімічні дослідження при колагенових хворобах (ДФА, зміст сіалових кислот, серомукоїд і С-реактивного протеїну в крові, антигіалуронідазної й антистрептолізинової активності крові).

Зростанню наукової активності сприяла широка участь співробітників кафедри у різних конференціях і з'їздах. Кожна така участь породжувала нові творчі задуми, підтверджувала правильність обраного наукового напрямку, зміцнювала наукові контакти з багатьма терапевтичними клініками країни.

Професор І.І. Крижанівська була делегатом III Європейського кардіологічного конгресу в Римі, IV Всесвітнього ангіологічного конгресу

Професори
І.С. Слущкий та
С.Я. Штейнберг,
доцент
Л.Й. Рогачевський,
асистент
І.І. Крижанівська на
VI Всеукраїнському
з'їзді терапевтів.
м. Одеса, 1946 р.

Professors I.S. Slutsky
and S.Ya. Shteinberg,
assistant professor
L.I. Rogachevsky,
assistant
I.I. Kryzhanivska at
the VI All-Ukrainian
Congress of Physicians.
Odessa, 1946

XIII Всесоюзний з'їзд
терапевтів. Ленінград,
червень 1947 р.
У нижньому рядку,
третій праворуч – про-
фесор С.Я. Штейнберг,
шостий – асистент
Л.Й. Рогачевський

XIII All-Union Congress
of Physicians. Leningrad,
June 1947 In the
lower line, the third
right is professor
S.Ya. Shteinberg,
sixth – assistant
L.I. Rogachevsky

су в Празі, Наукової сесії Монгольського державного університету в м. Улан-Баторі, активним учасником переважної більшості республіканських і всесоюзних терапевтичних з'їздів та конференцій, багатьох сесій Інституту терапії.

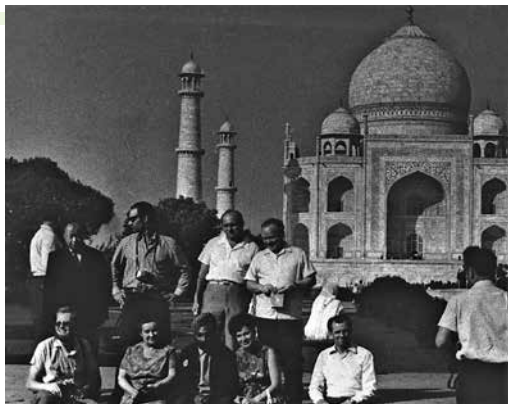
Крім професора І.І. Крижанівської, на різних конференціях і з'їздах неодноразово виступали з доповідями та брали участь у дебатах професор В.П. Аршава, доценти Н.К. Косько, Л.Й. Рогачевський, доктор медичних наук К.В. Попова та наукова молодь кафедри.

У лабораторіях і кабінетах клініки поруч зі співробітниками кафедри, аспірантами та клінічними ординаторами із захопленням працювали багато членів наукового студентського гуртка, роботи яких читалися перед великими аудиторіями та відзначалися спеціальними нагородами.

Рим. На шляху на засідання III кардіологічного конгресу. Частина радянської делегації (зліва направо: А.А. Катаньян, І.І. Крижанівська, Г.А. Раєвська, І.М. Ганжа, Л.М. Георгієвська, Н.Г. Шершевський, Г.Л. Гольберг, Ф.Ф. Аміров, С.Г. Моїсєєв)

Rome. On the way to the III European Congress of Cardiology. Part of the Soviet delegation (from left to right: A.A. Katanian, I.I. Kryzhanivska, G.A. Raevska, I.M. Ganja, L.M. Georgiyevska, N.G. Shershevsky, G.L. Golberg, F.F. Amirov, S.G. Moiseev)

Індія, 1972 р.
м. Агра, Тадж-
Махал. Відряження
І.І. Крижанівської
до Індії по лінії
Всесоюзного товари-
ства «Знання» у складі
групи вчених різних
спеціальностей із
9 республік у кількості
16 чоловік

India, 1972. Agra, Taj
Mahal. I.I. Kryzhanivska
traveled to India though
the society "Knowledge"
as a part of the group
of scientists of different
specialties from 9
republics in the number
of 16 people

Індія, м. Джанпур.
І.І. Крижанівська
та А.П. Грабарєва.
Екзотична прогулянка
на слонах
India, Janpur.
I.I. Kryzhanivska and
A.P. Grabareva. Exotic
elephant ride

Індія,
м. Махабалипурам.
І.І. Крижанівська та
А.П. Грабарєва з
колегою під час від-
відування Берегового
храму, що омивається
водами Індійського
океану

India, Mahabalipuram.
I.I. Kryzhanivska and
A.P. Grabareva with his
colleague visiting the
Shore Temple, washed
by the waters of the
Indian Ocean

XVII Всесоюзний з'їзд терапевтів. Москва, Колонна зала Будинку Спілок, 10–14 лютого 1974 р.

XVII All-Union Congress of Physicians. Moscow, February 10–14, 1974

XII з'їзд терапевтів УССР, м. Івано-Франківськ, 24–26 вересня 1987 р. Перший ряд (зліва направо): перша – З.К. Алексеєнко, третя – О.В. Попова, п'ята – І.І. Крижанівська, восьма – В.П. Гейченко

XII Congress of Physicians of the USSR, Ivano-Frankivsk, September 24–26, 1987. The first row (from left to right): the first: Z.K. Alekseenko, the third: O.V. Popova, the fifth: I.I. Kryzhanivska, the eighth: V.P. Geichenko

Інтерес студентів до можливостей отримання медичних знань на додаток до стандартної програми навчання, спілкування з клініцистами багатого лікарського досвіду і їхньої спільної науково-практичної діяльності зіграли спочатку величезну роль у формуванні студентських наукових гуртків, які сприяють підвищенню якості освіти, професійному становленню студентів, накопиченню досвіду, творчому росту і максимальному використанню наукового потенціалу.

Студентський науковий гурток на кафедрі факультетської терапії працював регулярно з 1944/45 навчального року. Відомостей про роботу гуртка в довоєнні роки на кафедрі не збереглося. До 1952/53 навчального року в ньому працювали студенти 4-го року навчання, оскільки кафедра була факультетською. Гуртком керувала доцент К.П. Хейфец.

З 1956/57 навчального року на кафедрі госпітальної терапії № 1 в студентському гуртку працювали студенти 5-го курсу. Роботою студентського гуртка в цей період керували доценти Н.К. Косько та Л.Й. Рогачевський. З 1961/62 навчального року відповідальною за студентський гурток була кандидат медичних наук А.П. Дуплевська.

Кількість членів наукового гуртка щорічно в середньому складала 14–16 осіб. У 1962–1965 рр. – від 20 до 24 осіб.

Доцент
Л.Й. Рогачевський зі
студентами під час за-
сідання студентського
наукового гуртка

Associate professor
L.I. Rogachevsky with
student's during the
meeting of a student
scientific club

З 1955 року роботи студентів почали публікуватися в пресі. З 1959/60 навчального року за рік проводилося 17–18 засідань. У пресі публікувалися наукові роботи в 1960, 1961, 1964 роках. У 1962–1965 рр. були відзначені роботи по цитологічному дослідженню пунктів кровотворних органів, функціонального стану печінки у хворих з легенеvim серцем, в якому використовувалися складні біохімічні методи по визначенню трансаміназ.

Робота гуртка всі роки будувалася за трьома напрямками:

- а) виконання наукових робіт із використанням біохімічних, електрофізіологічних, цитологічних методик і клінічних досліджень;
- б) реферативні огляди медичної літератури;
- в) тематичні клінічні обходи і розбори хворих.

Робота по дослідженню реакцій канцероліза у здорових людей і хворих на злоякісні пухлини, ревматизм і на шизофренію отримала першу премію Міністерства вищої і середньої спеціальної освіти на республіканському конкурсі кращих студентських робіт. Робота, в якій вивчалася роль вітаміну В2 при легенеvому серці студентки В.П. Дорошиної, отримала другу премію Міністерства вищої освіти і була опублікована в республіканському збірнику «Серцево-судинна патологія» (1964 р.).

Доценти В.П. Аршава та В.І. Серпова на засіданні наукового студентського гуртка

Associate Professor
V.P. Arshava and
V.I. Serpova at the
meeting of the scientific
student's club

У подальшому вивчалися питання атеросклерозу, інфаркту міокарда, антикоагулянтної терапії при цих захворюваннях та ревматизмі. Були вивчені питання змін в системі згортання і протизгортання крові у хворих на системний червоний вовчак. Студенти самостійно вивчали методику визначення протромбіну і гепарину, обчислювали їхні індекси, враховували ефективність лікування, знайомилися з методикою визначення імунобіологічних показників.

Лікувальна робота та розбір складних клінічних випадків були невід'ємним складником роботи студентського наукового гуртка. Студенти співпрацювали з лікарями клініки внутрішньої медицини та проводили огляд тематичних хворих із професорами та доцентами кафедри.

Професор І.І. Крижанівська та співробітники кафедри госпітальної терапії № 1 із лікарями обласної клінічної лікарні ім. І.І. Мечникова, 1971 р.

Professor I.I. Kryzhanivska and staff of the department of hospital therapy № 1 with doctors of the "Dnipropetrovsk Regional Clinical Hospital named after I.I. Mechnikov", 1971

Матеріали, що відображають допомогу кафедри органам Охорони здоров'я у довоєнний період, не збереглися.

З 1944 року допомога втілювалась шляхом підвищення кваліфікації лікарів, консультацій хворих міста, області та хворих, що знаходились на стаціонарному лікуванні у обласній лікарні. Проводилися організаційно-методична допомога та санітарно-просвітницька робота.

У період керівництва кафедрою професора І.С. Слущького з 1944 до 1957 року співробітники кафедри прочитали 78 наукових доповідей та лекцій для лікарів міста Дніпропетровська та Дніпропетровської області. Тематика відображала різноманітні питання внутрішньої патології та проблеми туберкульозу.

У період із 1958 до 1959 року під керівництвом С.Ф. Олійника зроблено 35 доповідей із питань внутрішньої патології, питання туберкульозу не розглядалося.

Професор І.І. Крижанівська, доценти Л.Й. Рогачевський та Н.К. Косько з лікарями під час проведення курсів з удосконалення кваліфікації

Professor I.I. Kryzhanivska, associate professors L.I. Rogachevsky and N.K. Kosko with doctors during refresher course

У період із 1959 по 1989 року під керівництвом І.І. Крижанівської було прочитано 76 доповідей, що відображали науковий напрям кафедри – патологія серцево-судинної системи, хвороби крові та вітамінологія.

Традицією кафедри було регулярне проведення 1 раз на місяць науково-клінічних конференцій, на яких розбиралися складні випадки в діагностичному відношенні у хворих, а також заслуховувалися реферативні повідомлення, доповіді районних терапевтів області.

Один раз на місяць на базі кафедри працювали переривчасті курси районних терапевтів. Форма роботи – клінічний обхід хворих з професором та доцентами, знайомство з новими методами біохімічних та клінічних досліджень. На цих заняттях були присутні не менш як 20–30 лікарів.

Підвищення кваліфікації, починаючи з післявоєнного періоду і до 1989 року, пройшли:

- з електрокардіографії – 286 лікарів;
- у клінічній лабораторії – 110 лікарів;
- у біохімічній лабораторії – 154 лікарі;
- у терапевтичному відділенні – 354 лікарі.

Широко проводилася робота на кафедрі по наданню консультативної висококваліфікованої допомоги хворим у поліклініках, амбулаторіях, медичних частинах міста Дніпропетровська. З 1944 до 1959 року було проконсультовано 8324 хворих. З 1959 до 1989 року – близько 49 716 хворих було проконсультовано співробітниками кафедри госпітальної терапії №1.

До 1959 року (за 15 років) всього було зроблено виїздів та вильотів по санавіації в міста, райони та села – 371, де було проконсультовано 1054 хворих. З 1959 до 1989 року було зроблено виїздів та вильотів по санавіації в міста, райони та села – 1209, де було проконсультовано 4905 хворих.

Усі роки кафедра систематично проводила експертизу всіх військовослужбовців та осіб допризовного віку, що направлялися райвійськкоматами та військкоматами Дніпропетровської області.

Колективом кафедри розроблені та впроваджені для практики органів охорони здоров'я методичні інструкції, листи, брошури та лекції. З метою аналізу роботи лікувально-профілактичних установ області кафедрою проводились обстеження медичних закладів.

Надання допомоги хворим з різних куточків Дніпропетровської області, співпраця з лікарями, допомога закладам Охорони здоров'я та прагнення розширити горизонти своїх можливостей були невід'ємним складником роботи кафедри за весь період від початку її заснування.

**Професор В.П. Аршава
зі співробітниками
кафедрі госпітальної
терапії №1**

Professor V.P. Arshava
with the staff of the
Department of Hospital
Therapy №1

Значний внесок у розширення наукового напрямку зробив завідуючий кафедрою, талановитий учень професора І.І. Крижанівської, доктор медичних наук, професор Станіслав Сергійович Короленко (1989–1996 рр.). У 1985 році він захистив докторську дисертацію на тему: «Патогенетичні (нейрогуморальні) та терапевтичні аспекти хронічної недостатності кровообігу».

Професор
С.С. Короленко
зі своїм учите-
лем – професором
І.І. Крижанівською

Professor
S.S. Korolenko with
his teacher, Professor
I.I. Kryzhanivska

У 1986–1988 рр. Станіслав Сергійович був у зарубіжному відрядженні в Афганістані, де працював консультантом-викладачем кафедри внутрішніх хвороб Кабульського медичного інституту. З 1989 до 1996 року очолював обласне товариство терапевтів. У науковій сфері у цей період особлива увага була спрямована на вивчення особливостей ліпідного обміну, нейрогуморальної регуляції, стану мембран еритроцитів, використанню фармакологічних і еферентних методів лікування та ГБО. Професор С.С. Короленко – автор понад 150 наукових робіт. Під його керівництвом були виконані 1 докторська і 4 кандидатських дисертації (професор В. П. Гейченко, кандидати медичних наук К.Г. Карапетян, О.В. Курята, Л.О. Літвекова, В.М. Гречановський).

Також у цей період на кафедрі у 1992 році успішно захистила докторську дисертацію з питань пульмонології «Клинико-диагностические и терапевтические аспекты поражения эритроцитарных мембран у больных хроническим бронхитом по мере нарастания дыхательной недостаточности», нині ректор ДЗ «Дніпропетровська медична академія МОЗ України», доктор медичних наук, професор Т.О. Перцева.

Результати наукових досліджень, що проводилися в той час на кафедрі, широко використовувались під час виконання господарчорозрахункових робіт у рамках регіональної програми «здоров'я» на деяких промислових і сільськогосподарських підприємствах міста та області (АТ «Павлоградвугілля», завод ім. К. Лібкнехта, Магдалинівське та Солонянське РАПО).

Колектив кафедри госпітальної терапії №1 та профпатології, 1998 р. 1-й ряд (зліва направо): проф. В.В. Родіонова, проф. С.В. Валевський, проф. В.П. Гейченко, доц. І.В. Куделя, доц. К.Г. Карапетян. 2-й ряд (зліва направо): лаб. Л.Г. Рублевська, ас. О.Ю. Філіппова, доц. С.В. Собко, лаб. Г.Б. Ніколенко, лаб. С.Ф. Півненко, лаб. О.В. Ротата, доц. М.І. Хомяков, проф. О.В. Курята

Staff of the Department of Hospital Therapy №1 and Occupational Disease, 1998. 1st row (from left to right): prof. V.V. Rodionova, prof. S.V. Walewski, prof. V.P. Geychenko, asst. I.V. Kudelia, assoc. prof. K.G. Karapetyan. 2nd row (from left to right): lab. asst. L.G. Rublevskaya, asst. O.Yu. Filipova, assoc. prof. S.V. Sobko, lab. asst. G.B. Nikolenko, lab. asst. S.F. Pivnenko, laboratory asst. O.V. Rotata, assoc. prof. M.I. Khomyakov, prof. O.V. Kuryata

З вересня 1996 року і до 2002 року кафедру очолювала доктор медичних наук, професор Валентина Петрівна Гейченко (автор більш як 140 наукових робіт). У 1992 році нею була захищена докторська дисертація на тему: «Патогенетичні (нейрогуморальні та гемодинамічні) механізми гіпертонічної хвороби та їх терапевтична корекція». З 1992 року вона одночасно працює проректором із гуманітарної роботи Дніпропетровської медичної академії, з 1996 року – голова обласного науково-практичного товариства терапевтів, а з 1999 року – заступником проректора з навчально-виховної роботи.

Під її керівництвом виконані і захищені 1 докторська і 3 кандидатських дисертації (доктор медичних наук О.В. Курята, кандидат медичних наук О.Ю. Філіппова, кандидат медичних наук В.Г. Дзяк, кандидат медичних наук О.В. Мужчиль).

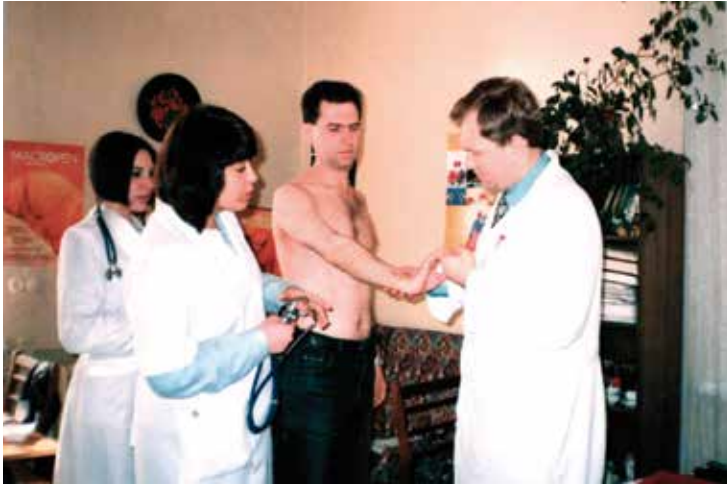

Сумісний огляд хворого проф. В.П. Гейченко, проф. О.В. Курятою, зав. ревматологією Г.Л. Ушаковою та лікарем-ревматологом Т.К. Лисунець

Joint examination of the patient prof. V.P. Geychenko, prof. O.V. Kuryata, head of rheumatology G.L. Ushakova and rheumatologist T.K. Lysunets

Продовжуючи наукові дослідження в кардіологічному напрямі, за період її керівництва співробітниками кафедри розроблялися та ретельно вивчалися мембранні, гуморальні та гемодинамічні механізми розвитку гіпертонічної хвороби у віковому аспекті, а також патогенетичне обґрунтування вибору антигіпертензивної терапії, що відображено у докторській дисертації асистента О.В. Куряти

«Мембранні та гуморальні механізми розвитку гіпертонічної хвороби у віковому аспекті і на фоні лікування» (2000 р.).

**Огляд хворого
ревматологічного
відділення проф.
О.В. Курятою та ліка-
рями Т.К. Лисунець,
Т.М. Тарасенко**

Examination of the patient in rheumatologic department by prof. O.V. Kuryata and doctors T.K. Lysunets, T.M. Tarasenko

**Професор О.В. Курята
зі студентами V курсу
I медичного факульте-
ту під час клінічного
розбору тематичного
хворого у відділенні
ревматології**

Professor O.V. Kuryata with students of the Vth course of the medical faculty during the clinical examination of the thematic patient in the department of rheumatology

Результати роботи кафедри відображені в публікаціях різного рівня, в тому числі у фахових журналах, двох патентах, трьох авторських свідоцтвах (професор В.П. Гейченко, д.мед.н. О.В. Курята, доценти К.Г. Карапетян, І.В. Куделя). Матеріали досліджень неодноразово були представлені на міжнародних, республіканських та регіональних конференціях.

Активно працювала наукова лабораторія (старший лаборант Г.Б. Ніколенко, лаборанти С.Ф. Півненко, Н.С. Фомичова, О.В. Ротата). На кафедрі повернено курс профпатології. На базі відділення профпатології 4-ї міської клінічної лікарні проводились навчання студентів та наукові дослідження з професійних хвороб (керівник курсу професор С.В. Валевський, доценти А.І. Трофименко, В.В. Родіонова, С.В. Собко, лаборант Л.Г. Рублевська).

Під керівництвом професорів В.П. Гейченко та В.П. Валевського активно виконувались наукові дослідження в напрямі діагностики і лікування професійних хвороб («Пиловий бронхіт у шахтарів», «Професійні отруєння» та інші), розробка яких проходила на базі відділення профпатології 4-ї міської клінічної лікарні.

В цей період виконується докторська дисертація доцентом В.В. Родіоною, консультантом якої був академік НАМН України Г.В. Дзяк. На кафедрі пройшли навчання три клінічні ординатори (М.Ю. Зак, Н.Л. Похваліта, К.П. Сархан). Заплановані та були виконані дві кандидатські дисертації (О.В. Мужчиль, М.Ю. Зак). Асистент кафедри І.Л. Караванська виконувала дисертаційну роботу на отримання звання кандидата медичних наук під керівництвом доктора медичних наук О.А. Коваль.

Асистент
І.Л. Караванська зі
студентами під час
огляду тематичного
хворого у пульмоно-
логічному відділенні

Assistant I.L. Karavanska
with students during
examination of the
thematic patient in
the pulmonology
department

У науковому напрямі увага приділялась перспективному комплексному науково-практичному дослідженню «Клініко-патогенетичні механізми (нейрогуморальні, кардіогемодинамічні, мембранні) і терапевтичні аспекти гіпертонічної хвороби та ішемічної хвороби серця на етапах розвитку серцевої недостатності у хворих різних вікових груп», що входило до двох Національних програм: «Програма профілактики і лікування артеріальної гіпертензії в Україні» та «Здоров'я людей похилого віку».

**Професор
В.П. Гейченко та доцент
К.Г. Карапетян під час консилиуму у
відділенні ПІТ кардіології разом із завідувачю
відділенням
Л.А. Бардаченко**

Professor V.P. Geychenko and associate professor K.G. Karapetyan during the consultation at the department of cardiology intensive care together with the head of the department L.A. Bardachenko

Доцент К.Г. Карапетян зі студентами І медичного факультету під час практичного заняття з кардіології

Associate professor K.G. Karapetyan with students of the 1st medical faculty during practical classes in cardiology

Під керівництвом В.П. Гейченко кафедра активно бере участь у розробці та впровадженні в Україні тестового іспиту типу «Крок» у навчальний процес. За цей період була розширена клінічна база кафедри, відділення кардіоревматології розділено на окремі відділення кардіології та ревматології, створено відділення алергології. Вперше в області втілено методи коронарографії та ангіопластики.

Професор В.П. Гейченко та завідувача відділенням ПІТ кардіології Л.А. Бардаченко під час обговорення результатів ехокардіографічного дослідження пацієнта

Prof. V.P. Geychenko and head of the department of cardiology intensive care L.A. Bardachenko during the discussion of the results of the echocardiographic study of the patient

Професор В.П. Гейченко, доцент К.Г. Карапетян та лікар А.І. Кос під час обговорення отриманих результатів коронарографії

Professor V.P. Geychenko, associate professor K.G. Karapetyan and doctor A.I. Kos while discussing the results of coronary angiography

Продовжується розвиток клінічної бази кафедри: до складу клініки повернуто відділення хронічного гемодіалізу, створені обласне відділення нефрології та відділення амбулаторного діалізу, що забезпечує етапне лікування хворих, включно з хронічним гемодіалізом та перитонеальним діалізом.

Практичне заняття з
внутрішньої медицини
під керівництвом
Л.О. Літвєкової

Practical lessons
under the guidance of
L.O. Litviekova

Відоображаючи історичні аспекти роботи та відповідальності перед студентами, хворими та колегами, які були притаманні співробітникам кафедри протягом значного періоду і донині, починаєш розуміти, що вибір шляху завжди закладає фундамент для формування подальшого розвитку в майбутньому. І досягнувши визначеної висоти, розумієш, що рух уперед є невід'ємною частиною збереження традицій, закладених нашими вчителями, з надією, що наступні покоління зможуть перевершити їхні здобутки.

**Доцент І.В. Куделя
зі студентами І медичного факультету
у фізіотерапевтичному відділенні
Дніпропетровського обласного госпіталю
ветеранів війни**

Associate Professor
I.V. Kudelia with students
of the I medical faculty
in the physiotherapeutic
department of the
Dnipropetrovsk
Regional Hospital of
Veterans of War

**Асистент
О.Ю. Філіппова з
клінічними ординаторами під час огляду
пацієнта гастроентерологічного відділення**

Assistant O.Yu. Filippova
with clinical residents
during examination
of the patient of the
gastroenterology
department

**Асистент
О.Ю. Філіппова та
клінічний ординатор
М.Ю. Зак разом з лікарем
функціональної діагностики під час
обговорення ультразвукового дослідження
пацієнта**

Assistant O.Yu. Filippova
and resident M.Yu. Zak
together with the
physician of functional
diagnostics during
discussion of ultrasound
examination of the
patient

ПІСЛЯВОЄННИЙ
РОЗВИТОК КАФЕДРИ

Професори
В.П. Гейченко та
О.В. Курята, доцент
К.Г. Карапетян,
І.В. Куделя,
Л.О. Літвекова та асис-
тент О.І. Кравченко

Prof. V.P. Geychenko
and A.V. Kuryata, assoc.
prof. K.G. Karapetyan,
I.V. Kudel, L.O. Litviekova
and asst. O.I. Kravchenko

**Професори Г.В. Дзяк та В.П. Гейченко зі
студентами І медичного факультету на на-
уковій конференції молодих учених**

Professors G.V. Dzyak and V.P. Geychenko with
students of the I medical faculty at the scientific
conference of young scientistsx

ОСОБИСТОСТІ В МЕДИЧНІЙ ОСВІТІ: СТАНОВЛЕННЯ І ПОДАЛЬШИЙ РОЗВИТОК КАФЕДРИ

ЗАВІДУВАЧІ КАФЕДРИ ВНУТРІШНЬОЇ МЕДИЦИНИ 2

**Микола
Олександрович
КАБАНОВ**
1919–1922

Учений у галузі медицини, лікар-терапевт, педагог, есперантист.

Закінчив із відзнакою фізико-математичний (1886 р.) та медичний (1893 р.) факультети Московського університету. Учень видатних клініцистів, лікарів-терапевтів професора О.О. Остроумова та професора Г.А. Захар'їна. У 1894 році започаткував видання науково-популярних брошур для народу, в яких висвітлювалися питання про права громадян, державний устрій, земельне законодавство тощо.

Доктор медицини з 1899 року. Приват-доцент госпітальної терапевтичної клініки Московського університету (до 1911 р.). Працював лектором московських Вищих Педагогічних курсів ім. Тихомирова (1911–1918 рр.). Професор терапевтичної клініки і перший декан медичного факультету Катеринославського університету (1918–1920 рр.). Професор і член Ради Катеринославського інституту народної освіти (1920 р.). Ректор Катеринославського Вищого педагогічного інституту (1918–1922 рр.). Повернувся до Москви у 1922 році. Керував факультетською терапевтичною клінікою при 2-му Московському державному університеті (1922–1930 рр.).

Організатор і керівник майстерень з виготовлення наочних посібників. Наукова діяльність стосувалася досліджень функціональних можливостей органів людини і їх взаємозв'язків. Розробив методіку клінічного дослідження хворого.

Микола Олександрович був організатором і першим завідувачем кафедри факультетської терапії медичного факультету Катеринославського державного університету, яка була заснована у 1919 році. У перші роки колектив під керівництвом М.О. Кабанова провів велику роботу, щоб створити матеріальну базу для проведення педагогічного процесу та лікувальної роботи. У 1922 році професор М.О. Кабанов пішов з кафедри. Автор понад 150 наукових праць книжок з медицини. Один із піонерів есперанто. Листувався з Роменом Ролланом та іншими відомими діячами культури. Засновник династії вчених і лікарів.

**Казимир
Йосипович
ПЕНКОСЛАВСЬКИЙ**
1922–1930

Терапевт, доктор медичних наук, професор, завідував кафедрою факультетської терапії Катеринославської медичної академії з 1922 до 1930 року. Незважаючи на значну питому вагу кафедри в академії, штат її на той час був невеликим – 3 асистенти і 3 молодших викладачі. Багато часу в роботі колективу кафедри займала лікувальна робота та впровадження нових підходів до педагогічного процесу, вдосконалення методик ведення хворих.

За часів керівництва Казимира Йосифовича співробітники кафедри продовжували вдосконалювати педагогічний процес, велика ува-

га приділялася в лікувальній роботі вивченню питань гастроентерологічної патології у хворих терапевтичного профілю, а також патогенетичним аспектам ураження шлунково-кишкового тракту в умовах загострення ситуації, щодо інфекційних захворювань. У 1930 році професор К.Й. Пенкославський виїхав із Дніпропетровська.

**Соломон
Якович
ШТЕЙНБЕРГ**
1930–1938

Терапевт, доктор медичних наук, професор. Учень академіка М.Д. Стражеска. З 1930 року завідував кафедрою факультетської терапії. За час його керівництва був повністю змінений штат кафедри, уперше клініка отримала аспірантів і клінічних ординаторів.

За спогадами свого учня, академіка Малої Любові Трохимівни, це був талановитий учений із широким діапазоном наукових інтересів, чудовий, гуманний лікар, вимоглива, мудра, справедлива і щира людина. *«Я глибоко поважала й щиро любила мого вчителя. Можна без перебільшення сказати, що у моїй творчій долі йому належить велика роль. У С.Я. Штейнберга було розвинуто почуття – жити життям своїх учнів, розуміти їх, допомагати, давати мудрі поради.»*

У 1931–1934 рр. за сумісництвом завідував кафедрою біохімії. Вперше запропонував на практичних заняттях проводити не тільки якісні, але й кількісні аналізи. Значна захворюваність на малярію і туберкульоз у Дніпропетровську, а також виняткове за своєю масовістю отруєння ботуліністичним токсином у 1931–1932 рр. визначили науковий напрям кафедри – вивчення патогенезу, клініки та лікування інфекційних захворювань, а також їх ускладнень, особливо патології печінки.

У 1938 році він переїхав до Харкова завідувати кафедрою терапії медичного інституту. Під його керівництвом вивчалася клінічне значення асиметрії артеріального тиску, рання діагностика та теорія атеросклерозу, гіпертонічної хвороби та коронарної недостатності, клінічне значення стану обміну мікроелементів. Професор С.Я. Штейнберг запропонував метод клінічної плетизмографії.

**Ілля
Соломонович
СЛУЦЬКИЙ**
1938–1957

Терапевт, доктор медичних наук, професор. У 1914 році закінчив медичний факультет Лейпцігського університету. Диплом лікаря одержав у 1915 році у Саратовському університеті. З 1915 до 1916 року працював дільничним лікарем у Катеринославській губернії. З 1916 до 1920 року завідував терапевтичним відділенням у м. Катеринослав. З 1920 до 1921 року – асистент, з 1921 до 1931 року – старший асистент, а з 1931 до 1933 року – доцент кафедри терапевтичної клініки Дніпропетровського медичного інституту. З 1933 до 1938 року очолює кафедру пропедевтики внутрішніх хвороб. У 1937 році захистив докторську дисертацію. З 1938 року очолює кафедру факультетської терапії Дніпропетровського медичного інституту, яка у 1952/53 навчальному році стала кафедрою госпітальної терапії. Прихід Іллі Соломоновича, відомого спеціаліста в галузі вітамінології, стимулював і поширив наукову тематику кафедри. Колектив зайнявся розробкою нового наукового напрямку – вивчення обміну вітаміну С при різноманітних захворюваннях внутрішніх органів. З 1941 до 1942 року завідував кафедрою госпітальної хірургії в м. Ворошиловську і був консультантом евако-

госпіталю. У 1942–1943 рр. завідував кафедрою госпітальної терапії IV Московського медичного інституту. У 1943 році був головним терапевтом евакогоспіталів м. Фергани, а потім до 1944 року завідував кафедрою пропедевтики внутрішніх хвороб і кафедрою госпітальної терапії в Ставропольському медичному інституті.

У 1944 році кафедра повернулася до Дніпропетровська. В післявоєнні роки доклав багато зусиль для відновлення педагогічного процесу, покращення якості лікувальної роботи, налагодження ритмічного ведення наукової роботи за двома напрямками внутрішньої медицини: 1) патогенез та лікування виразкової хвороби шлунка та дванадцятипалої кишки; 2) обмін вітаміну В1 при різних серцево-судинних захворюваннях. З 1944 до 1956 року під його керівництвом захищені 1 докторська і 7 кандидатських дисертацій, опубліковано понад 70 наукових робіт.

**Степан
Федорович
ОЛІЙНИК**
1957–1959

Терапевт, доктор медичних наук, професор, яскравий, талановитий вчений. У 1941 році закінчив Київський медичний інститут. З вересня 1948 року працював на посаді асистента кафедри факультетської терапії Вінницького медичного інституту, з 1951 року перейшов на посаду доцента кафедри госпітальної терапії. У 1951 році захистив кандидатську дисертацію. У 1954 році переїхав до Одеси де працював на посаді доцента терапевтичної клініки Одеського інституту удосконалення лікарів. У 1955–1957 рр. Степан Федорович працював на посаді завідуючого кафедри терапії (1955 р.) та кафедри терапії 2 (1956–

1957 рр.) у Запорізькому інституті удосконалення лікарів. У 1956 році захистив докторську дисертацію «Матеріали та характеристика серцевих шумів». З 1957 до 1959 року завідував кафедрою госпітальної терапії № 1 ДМІ. Науковий напрям – синологія. Степан Федорович немало доклав зусиль для створення електрофізіологічної лабораторії та поширення використання фізіотерапевтичних методів лікування внутрішніх хвороб. У 1959 році перейшов на посаду завідуючого кафедрою факультетської терапії лікувального факультету Львівського медичного інституту. Обґрунтував доцільність фізичної активності хворих при інфаркті міокарда, етіотропної терапії хронічних тонзилітів. Також значним був його внесок у розробку принципів лікування інфаркту міокарда. Його фундаментальні монографії «Теорія серцевих шумів» і «Діагностичне значення серцевих шумів» стали бібліографічним раритетом. А монографія «Хроніосептичні захворювання внутрішніх органів» залишається актуальною до цього часу.

**Інна
Іларіонівна
КРИЖАНІВСЬКА**
1959–1989

Терапевт, доктор медичних наук, професор, заслужений діяч науки та заслужений працівник вищої школи УРСР. Народилася у 1913 році.

У 1931 році з відзнакою закінчила Дніпропетровський медичний технікум, а у 1938 році також з відзнакою – лікувальний факультет Дніпропетровського медичного інституту. Свій трудовий шлях розпочала фельдшером на металургійному заводі ім. Г.І. Петровського. З 1938 до 1940 року працювала лікарем-ординатором, а потім – завіду-

вачем терапевтичного відділення Ігрєнської психіатричної лікарні, з 1940 року – головним лікарем обласної лікарні, пізніше – в обласному відділі охорони здоров'я міста Чернівці. Напередодні Великої Вітчизняної війни І.І. Крижанівська вступила до клінічної ординатури кафедри внутрішніх хвороб Кримського медичного інституту. Довелось пережити дві евакуації – спочатку до Краснодарського краю, а потім до Грузії, де вона працювала сільським лікарем. Війна ще тривала, коли в 1943 році І.І. Крижанівська з сім'єю повернулася до звільненого Дніпропетровська, почала працювати лікарем-ординатором, пізніше очолила відділення обласної лікарні. У 1946 році вона одержала нагороду – медаль «За доблесну працю у Великій Вітчизняній війні».

З 1947 року І.І. Крижанівська працює асистентом кафедри факультетської терапії. У 1952 році захистила кандидатську дисертацію «Действие витамина В1 при сердечно-сосудистой недостаточности», а у 1957 році – докторську дисертацію «До оцінки дій вітаміну В1 при хронічній недостатності кровообігу в світлі вивчення обмінних процесів».

З 1956 до 1957 року завідувала кафедрою факультетської терапії 2 Дніпропетровського медичного інституту, а у 1957–1959 рр. – кафедрою факультетської та госпітальної терапії медичного факультету Улан-Баторського державного університету. З 1959 до 1989 року очолювала кафедру госпітальної терапії №1 Дніпропетровського медичного інституту, з 1989 року – професор-консультант кафедри.

З 1959 року Інна Іларіонівна – проректор з навчальної роботи, а з 1964 до 1981 року – ректор Дніпропетровського медичного інституту. Термін ректорства І.І. Крижанівської став часом кардинальних змін: досягнення вчених інституту заявили про себе на європейському та міжнародному рівні. Відкрито два нових факультети – стоматологічний та удосконалення лікарів. Фундаментом успіхів наукової та педагогічної сфери стало вагоме зміцнення матеріальної бази інституту. З руїн піднявся величний морфологічний корпус, було збудовано п'ять студентських гуртожитків, три студентські їдальні, двоповерховий віваріум, спортивні корпуси з плавальним басейном, було створено Музей історії інституту і спортивно-оздоровчий табір на березі р. Самари.

Головним напрямом наукової діяльності І.І. Крижанівської є вивчення проблем хронічної недостатності кровообігу.

Автор понад 300 наукових праць, 11 монографій. Під її керівництвом виконано 9 докторських і 49 кандидатських дисертацій.

Була депутатом Верховної Ради УРСР, депутатом обласної Ради, заступником голови Комітету радянських жінок, головою правління обласного комітету Радянського Фонду миру, членом правління республіканського наукового товариства терапевтів, головою ради Будинку вчених та членом народного музею історії Дніпропетровського медичного інституту.

Нагороджена орденом Леніна, двома орденами Трудового Червоного Прапора, орденами Жовтневої Революції, Дружби народів та княгині Ольги III ступеня, 7 медалями.

**Станіслав
Сергійович
КОРОЛЕНКО**
1989–1996

Терапевт, доктор медичних наук, професор, 1938 року народження. У 1961 році закінчив ДМІ. У 1966 році захистив кандидатську дисертацію «Функціональний склад кори надниркових залоз у хворих на ревматичні вади серця, ускладнених хронічною недостатністю кровообігу в динаміці терапевтичних впливів», у 1985 році – докторську «Патогенетичні (нейрогуморальні) та терапевтичні аспекти хронічної недостатності кровообігу».

У 1986–1988 рр. знаходився у зарубіжному відрядженні в Афганістані, де працював консультантом-викладачем кафедри внутрішніх хвороб Кабульського медичного інституту. З 1989 до 1996 року завідував кафедрою госпітальної терапії № 1. У цей же час очолював обласне науково-практичне товариство терапевтів. Науковий напрям –

кардіологія. Автор понад 150 наукових праць. Під його керівництвом захищено 1 докторська і 4 кандидатські дисертації.

Нагороджений медаллю Республіки Афганістан, Грамотою Посольства СРСР в Афганістані, знаком «Відмінник охорони здоров'я», бронзовою медаллю ВДНГ УРСР.

**Валентина
Петрівна
ГЕЙЧЕНКО**
1996–2002

Терапевт, доктор медичних наук, професор, 1941 року народження. Яскравий представник та продовжувач наукової школи терапевтів, створеної професором І.І. Крижанівською.

У 1965 році закінчила Дніпропетровський медичний інститут. Трудовий шлях почала лікарем-терапевтом 2-ї міської лікарні Кривого Рогу. З 1967 до 1970 року навчалась в аспірантурі академії на кафедрі госпітальної терапії № 1. У 1973 році захистила кандидатську дисертацію «Некоторые особенности обмена рибофлавина у больных хроническим легочным сердцем». Упродовж 1970–1978 рр. – асистент, 1980–1992 рр. – доцент кафедри госпітальної терапії № 1 ДЗ «ДМА».

У 1992 році захистила докторську дисертацію «Патогенетичні (нейрогуморальні та геодинамічні) механізми гіпертонічної хвороби та їх терапевтична корекція».

З 1992 до 1997 року – проректор Дніпропетровського медичного інституту, з 1998 до 2002 року – заступник проректора з гуманітарно-виховної роботи. Упродовж 1996–2002 рр. – завідувач кафедри госпі-

тальної терапії № 1 та профпатології. Багато років працювала відповідальним секретарем обласного науково-практичного товариства терапевтів, упродовж 1996–2002 рр. – голова товариства. Була членом спеціалізованої вченої ради з проблем кардіології та терапії, правління Українського наукового товариства терапевтів та ревматологів, ректорату ДЗ «ДМА».

Науковий напрям – кардіологія. Автор майже 200 наукових праць, 4 патентів, 3 винаходів, 25 впроваджень у практичну охорону здоров'я. Вийшли друком 2 монографії (у співавторстві). Професор В.П. Гейченко підготувала 1 доктора, 3 кандидатів наук. Зробила внесок у розвиток сучасних уявлень про патогенетичні механізми гіпертонічної хвороби, а також її поєднання з хронічною ішемічною хворобою серця, хронічного легеневого серця, хронічної серцевої недостатності. Наукові інтереси – шляхи вибору лікування та засоби математичного прогнозування його ефективності. Результати досліджень особливостей нейрогуморальної регуляції, центральної гемодинаміки, еритроцитарного гомеостазу, мембранних механізмів, ендотеліальної функції, розвитку гіпертонічної хвороби в сполученні з ішемічною хворобою серця у віковому аспекті втілені в практику, представлені в матеріалах з'їздів, конгресів, міжнародних та всеукраїнських конференцій.

Під її керівництвом на кафедрі повернено курс профпатології. На базі відділення профпатології 4-ї міської клінічної лікарні проводились навчання студентів та наукові дослідження з професійних хвороб.

На той період кафедра активно брала участь у розробці та впровадженні в Україні тестового іспиту типу «Крок» у навчальний процес.

За керівництва Валентини Петрівни активно працювала наукова лабораторія, розширена клінічна база кафедри, відділення кардіоревматології розділено на окремі відділення кардіології і блоку інтенсивної кардіології та ревматології, створено відділення алергології. Впроваджені сучасні новітні методи інтервенційної кардіології: коронарографія, ангіопластика коронарних артерій, стентування, сканування міокарда та інші.

**Олександр
Вікторович
КУРЯТА**

з 2002 року по теперішній час

Доктор медичних наук, професор, спеціаліст у галузі внутрішньої медицини. У 1989 році закінчив Дніпропетровський медичний інститут (ДМІ). У 1989–1991 рр. навчався в клінічній ординатурі на кафедрі госпітальної терапії №1 ДМІ. З 1991 року – асистент, з 2001 року – доцент, з 2003 року – професор кафедри. З 2002 року – очолює кафедру госпітальної терапії № 1 та профпатології (внутрішньої медицини 2) ДЗ «ДМА».

У 1992 році захистив кандидатську дисертацію «Особливості центральної гемодинаміки при фізичних навантаженнях, фармакологічних пробах та курсовому лікуванні у хворих на гіпертонічну хворобу», у 2001 році – докторську дисертацію «Мембранні та гуморальні механізми розвитку гіпертонічної хвороби у віковому аспекті і на фоні лікування». Автор понад 400 наукових публікацій (у т. ч. 14 робіт у базі даних SCOPUS, у т. ч. 9 монографій, 11 навчально-методичних посібників), 9 патентів.

Дійсний член Європейського товариства кардіологів (FESC), член Європейської нефрологічної асоціації та діалізу (ERA–EDTA), член Європейської асоціації з профілактики та реабілітації серцево-судинних захворювань (EACPR), член European Association of Cardiovascular Imaging (EACVI). Член рад українських товариств кардіологів, нефрологів.

Заступник Голови Придніпровської асоціації лікарів-інтерністів (з 2002 р.). Голова апробаційної ради за спеціальністю «кардіологія», член спеціалізованої вченої Ради при ДЗ «ДМА МОЗ України».

Проходив наукове стажування у The Duke University (2000 р., Salzburg), Cornell University (2002 р., USA), Columbia University (2008 р., USA), а також у Геттінгенському університеті ім. Георга Августа (2003 р., 2006 р., Німеччина) за програмою DAAD.

На кафедрі з 2002 року було захищено одну докторську дисертацію та 20 дисертаційних робіт на здобуття ступеня кандидата медичних наук, із них 15 під керівництвом О.В. Куряти, а також сім магістерських робіт іноземними магістрантами з Китаю.

Член редакційної ради наукових журналів України «Медичні перспективи» та «Нирки», а також світових видань «Journal of nutritional therapeutics» (USA), Advancements in Journal of Urology and Nephrology (USA). Брав участь як головний дослідник у 10 міжнародних клінічних дослідженнях. Під керівництвом О.В. Куряти була започаткована активна співпраця з науковцями Геттінгенського університету імені Георга Августа (Німеччина), університету Бінголя (Туреччина), інститутом біохімії НАН України О.В. Палладіна, ДНУ ім. О. Гончара (кафедра біохімії та біофізики), ДЗ «ДМА МОЗ України» (кафедра біохімії, медичної та фармацевтичної хімії).

Науковий напрям кафедри – кардіологія, ревматологія, нефрологія, особливості вивчення взаємозв'язку серця та нирок. Продовжується розвиток клінічної бази кафедри. На базі нефрологічного центру, використовуються найсучасніші методи ниркової замісної терапії: гемодіалізація, постійний циклічний перитонеальний діаліз та пролонгований гемодіаліз. Введено в практику визначення індексу кальцифікації, удосконалено дослідження мультифокального атеросклерозу, продовжується вивчення аспектів патогенетичного формування ХСН.

Під керівництвом професора О.В. Куряти було розроблено та впроваджено в сучасну медичну практику новітні способи діагностики ураження головного мозку у хворих на гіпертонічну хворобу, прогнозування результатів лікування хронічної серцевої недостатності та атеросклерозу у хворих на ішемічну хворобу серця. В умовах вивчення коморбідності між серцево-судинною патологією та гастроентерологічними питаннями були розроблені способи діагностування дифузних захворювань печінки, лікування виразкової хвороби дванадцятипалої кишки, асоційованої з *Helicobacter pylori* у хворих на гіпертонічну хворобу.

ПРОФЕСОРИ ТА ФУНДАТОРИ,
ЯКІ СПРИЯЛИ ПЕДАГОГІЧНОМУ ТА НАУКОВОМУ СТАНОВЛЕННЮ КАФЕДРИ

**Володимир
Павлович
АРШАВА**

Терапевт, доктор медичних наук, професор. Закінчив Дніпропетровський медичний інститут у 1939 році.

З 1944 до 1946 року завідував міським відділом охорони здоров'я м. Павлоград, з 1946 до 1949 року – завідувачий терапевтичним відділенням обласної лікарні. З 1949 року працював на посаді асистента кафедри факультетської терапії (з 1952 року госпітальної терапії №1).

У 1954 році захистив кандидатську дисертацію «Вітамін В1 при ревматизмі».

З 1955 року працював на посаді доцента кафедри факультетської терапії педіатричного факультету.

З грудня 1956 до червня 1959 року працював у республіці Ємен, надавав лікувальну допомогу населенню та брав участь у підготовці національних кадрів серед медичних працівників.

З 1959 до 1986 року працював на посаді доцента, а після захисту докторської дисертації – на посаді професора кафедри госпітальної терапії №1 ДМІ.

У 1968 році захистив докторську дисертацію «Якісна оцінка та функціональна характеристика ерітрону у хворих на хронічне легеневе серце».

Науковий напрям – проблеми пульмонології та кардіології, недостатності кровообігу, порушень обміну речовин. Вивчалися механізми функції зовнішнього дихання, апарата кровообігу та функціонального стану еритроцитів у хворих з хронічними захворюваннями легень.

Автор понад 120 наукових праць. Нагороджений медалями, грамотами МОЗ України, інституту.

**Катерина
Василівна
ПОПОВА**

Терапевт, заслужений працівник вищої школи, доктор медичних наук, професор. З 1955 року працювала на посаді асистента кафедри госпітальної терапії №1.

З 1953 до 1961 року була відповідальною за факультативний лекційний курс з профпатології на кафедрі госпітальної терапії №1. Була редактором кафедральної газети.

У 1964 році захистила докторську дисертацію на тему: «О роли ЦНС в реакции на строфантин больных с недостаточностью кровообращения». Науковий напрям – проблеми кардіології, недостатності кровообігу, порушень обміну речовин як факторів ризику серцево-судинних захворювань.

З 1965 до 1991 року завідувала кафедрою факультетської терапії № 2 (кафедра внутрішньої медицини 1). Катерина Василівна була членом правління республіканського товариства терапевтів, членом

правління та президії правління Українського республіканського товариства кардіологів, головою обласного наукового товариства кардіологів і терапевтів. Мала багато урядових нагород, у тому числі медаль «Ветеран праці», нагрудний знак «За відмінні успіхи у вищій школі». У ті часи наукова робота кафедри була присвячена визначенню різних аспектів кардіології, пульмонології та ендокринології.

Автор 175 наукових праць, співавтор 5 монографій, одного винаходу. Під її керівництвом захищено 11 кандидатських дисертацій.

**Станіслав
Пилипович
ВАЛЕВСЬКИЙ**

Профпатолог, кардіоревматолог, доктор медичних наук, професор, 1945 року народження. У 1969 році закінчив лікувальний факультет Дніпропетровського медичного інституту. У 1973 році захистив кандидатську дисертацію: «Оцінка стану здоров'я і реабілітація спортсменів з відхиленнями в серцево-судинній системі», у 1985 році – докторську дисертацію: «Клініко-інструментальні критерії оцінки функціонального стану серця, фізичної працездатності та працездатності працюючих хворих на митральні вади серця».

З 1988 року завідував кафедрою гігієни праці й профзахворювань.

Науковий напрям – комплексна розробка наукових основ гігієни і фізіології праці, а також, у зв'язку з приєднанням курсу профзахворювань, рання клініко-інструментальна діагностика і профілактика

професійних захворювань на підприємствах металургійної промисловості.

Особлива увага приділялась вивченню і розробці клініко-фізіологічних критеріїв оцінки функціонального напруження організму у робітників металургійних підприємств залежно від умов праці і характеру трудового процесу. У цьому зв'язку здійснювались програми спільної діяльності кафедри з відділами санепідстанцій, медико-санітарних частин та підприємствами металургійної промисловості.

З 1967 до 1996 року співробітниками кафедри було опубліковано понад 150 наукових робіт. У 1996 році у зв'язку з реорганізацією кафедра гігієни праці увійшла до складу створеної кафедри гігієни та екології. З 1996 року Станіслав Пилипович працював на посаді професора кафедри госпітальної терапії № 1 та профпатології.

Автор понад 150 наукових праць, 2 монографій.

**Лев
Йосипович
РОГАЧЕВСЬКИЙ**

Терапевт, доктор медичних наук, доцент кафедри госпітальної терапії №1.

Прийшов на посаду асистента кафедри факультетської терапії у 1937 році.

З 1941 до 1943 року обіймав посаду начальника сортувального шпиталю Степного та Воронежського фронтів.

З 1943 до 1946 року обіймав посаду начальника спеціалізованого шпиталю № 3582 на базі обласної клінічної лікарні імені Мечникова, беручи участь у військово-медичному забезпеченні військ I та III Українських фронтів.

У 1954 році захистив кандидатську дисертацію «Организация специализированной помощи раненым в голову в СПЭГе № 3582 во фронтовом и внутреннем районах в период Великой Отечественной Войны (1943–1945 гг.)».

Розробив комплексний метод лікування хворих із виразковою хворобою на фоні втрати ваги, вивчав феномен посилення діуретичного ефекту сечогінних засобів антикоагулянтами кумаринової групи.

У сфері наукової діяльності займався розробкою макро- та мікро-методів визначення гепаринового часу, що достовірно характеризували ефективність антизгортаючої системи та слугували надійним тестом дозування антикоагулянтів. Він розробив формулу розрахунку та таблицю індексів гепаринового часу, що значно полегшило роботу лаборантів та розрахунки гепаринової активності крові.

У 1965 році захистив докторську дисертацію на тему: «Про порушення в процесах згортання та протизгортання крові при захворюваннях серцево-судинної системи, які ускладнені недостатністю кровообігу».

З 1961 до 1976 року завідував курсом професійних хвороб на кафедрі госпітальної терапії №1.

**Ніна
Костянтинівна
КОСЬКО**

Терапевт, доктор медичних наук, доцент кафедри госпітальної терапії №1. У 1936–1939 рр. проходила клінічну ординатуру. З 1944 р. – асистент кафедри факультетської терапії.

З червня 1941 до січня 1942 року була начальником терапевтичного відділу евакогоспіталю внутрішнього району.

У 1951 році захистила кандидатську дисертацію на тему: «Клінічні спостереження над використанням АЦС О.О. Богомольця при виразковій хворобі шлунка та дванадцятипалої кишки».

Науковий напрям роботи – застосування вітамінів Р, С, В₂ при різних формах тонзиліту з метою профілактики та лікування ревматизму, яке в подальшому було обґрунтоване в її дисертаційній роботі на здобуття звання доктора медичних наук.

Ніна Костянтинівна була профоргом кафедри протягом 15 років, упродовж 19 років – член правління терапевтичного наукового товариства, а також член проблемної комісії Дніпропетровського медичного інституту.

З 1953 року працювала на посаді доцента. З 1959 року була відповідальною за курс військово-польової терапії.

Неодноразово брала участь у підсумкових сесіях інституту терапії та вітамінології АМН СРСР.

**Ірина
Іванівна
ВІЗГАЛОВА**

Терапевт, ендокринолог, кандидат медичних наук, доцент кафедри госпітальної терапії №1. У 1961 році закінчила ДМІ, у 1964–1966 рр. навчалась у клінічній ординатурі на кафедрі госпітальної терапії №1 та профпатології ДМА.

У 1969 році захистила кандидатську дисертацію «Глюкокортикоїдна активність кори наднирників при деяких колагенозах».

У 1972 році почала працювати на посаді асистента кафедри госпітальної терапії №1, з 1979 року – доцент цієї кафедри. З 1979 до 1999 року завідувала циклом ендокринології. З 1979 року була головою обласного науково-практичного товариства ендокринологів, членом правління Українського та Всесоюзного товариств ендокринологів.

Наукові напрямки – ендокринологія, ревматологія.

В своїй науковій та лікувальній практиці вивчала діагностику та лікування колагенозів, діагностику та лікування цукрового діабету та його ускладнень, тиреотоксикозу, гіпотиреозу, токсичного зобу та інших нозологічних одиниць.

Автор 54 наукових праць.

**Галина
Георгіївна
БОРДЗИЛОВСЬКА**

Учений, терапевт, кандидат медичних наук, доцент кафедри госпітальної терапії №1.

У 1962–1964 рр. навчалася в клінічній ординатурі на кафедрі госпітальної терапії №1.

У 1965 році захистила кандидатську дисертацію на тему: «До питання про обмін електролітів (натрію та калію) при хронічній недостатності кровообігу». Після захисту працювала на посаді асистента та в подальшому доцента кафедри госпітальної терапії №1.

Наукові напрями роботи – проблеми кардіології, недостатності кровообігу, ревматології, пульмонології, гастроентерології, порушень обміну речовин.

У своїх працях Галина Георгіївна висвітлювала питання патогенетичного лікування хворих з атеросклеротичним кардіосклерозом, ускладненим недостатністю кровообігу, вивчалася роль трансаміназ при ревматичній хворобі серця, фундаментальні дослідження патогенезу захворювань внутрішніх органів та багато інших тем.

**Валентина
Іванівна
СЕРПОВА**

Терапевт, кандидат медичних наук, доцент кафедри госпітальної терапії №1.

У 1961–1964 рр. навчалась в аспірантурі за спеціальністю «внутрішня медицина» на кафедрі госпітальної терапії №1.

У 1963 році захистила кандидатську дисертацію на тему: «Активність деяких ферментів та білковий склад сироватки крові при хронічній недостатності кровообігу».

Після закінчення аспірантури працювала на посаді асистента, отримавши через деякий час звання доцента кафедри госпітальної терапії №1.

Наукова діяльність на кафедрі була пов'язана з питаннями функціонального стану кори надниркових залоз, обміну речовин при серцево-судинних захворюваннях та недостатності кровообігу.

Вивчала питання активності деяких ензимів при хронічній недостатності кровообігу, обміну речовин при нейроендокринних порушеннях у хворих із серцево-судинними захворюваннями.

**Алла
Іванівна
ТРОФИМЕНКО**

Терапевт, профпатолог, кандидат медичних наук, доцент кафедри госпітальної терапії № 1.

З 1967 року працювала на посаді асистента кафедри.

У 1975 році захистила кандидатську дисертацію за спеціальністю «внутрішні хвороби» на тему: «Особливості кардіогемодинаміки та зовнішнього дихання у робітників основних професій підготовчого цеху шинного заводу».

З 1976 року очолила курс профпатології після виходу на пенсію доцента Л.Й. Рогачевського.

Науковий напрямок – профпатологія, внутрішня медицина, кардіологія.

У своїх працях висвітлювала проблеми впливу несприятливих чинників, зменшення тривалості адаптаційних реакцій, профілактики стійких форм інтоксикацій та загальної захворюваності у працівників заводів та виробничих підприємств, а також вивчала стан серцево-судинної, нервової, дихальної систем та можливості скорочення періоду адаптації, шляхом використання вітамінотерапії в процесі лікування.

**Вікторія
Всеволодівна
РОДІОНОВА**

Вчений-медик, терапевт, доктор медичних наук, професор.

У 1978 році закінчила з відзнакою лікувальний факультет Дніпропетровського медичного інституту.

Навчалася в аспірантурі при кафедрі внутрішніх хвороб педіатричного та санітарно-гігієнічного факультетів (1982–1985 рр.), з 1985 року працювала на посаді асистента. У 1986 році захистила кандидатську дисертацію на тему: «Вплив гемосорбції, ентеросорбції та гіпербаричної оксигенації на деякі види обмінних процесів у хворих з ішемічною хворобою серця». З 1999 року працювала на посаді доцента кафедри госпітальної терапії №1 та профпатології.

У 2003 році захистила докторську дисертацію на тему: «Клініка, діагностика і лікування хронічного обструктивного бронхіту у підземних гірників вугільних шахт (клініко-експериментальне дослідження)», учене звання професора отримала на кафедрі госпітальної терапії. З 2004 року призначена керівником курсу професійних захворювань кафедри госпітальної терапії №1 та профпатології. З 2016 року працює на посаді професора кафедри професійних хвороб та клінічної імунології. Виконувала обов'язки заступника декана I та II медичного факультетів (1993–2000 рр.). Неодноразово виконувала

обов'язки Голови державної екзаменаційної комісії, у тому числі на медичному факультеті №1 Національного медичного університету ім. О.О. Богомольця (2007 р.). Головний позаштатний спеціаліст з профпатології департаменту охорони здоров'я Дніпропетровської облдержадміністрації (2006–2010 рр.), дійсний член проблемної комісії АМН і МОЗ України "Гігієна праці і професійні захворювання" (секція "Професійна патологія"). Лікар вищої категорії з «внутрішніх хвороб» та «профпатології». Вчений секретар спеціалізованої вченої ради при ДЗ «Дніпропетровська медична академія МОЗ України» та ДУ «Інститут гастроентерології НАМН України» (2010–2014 рр.), член спеціалізованої вченої ради при НДІ фізичних методів лікування і медичної кліматології ім. І.М. Сеченова. Автор більш як 300 наукових праць, співавтор п'яти підручників: «Професійні хвороби» 2011 р. (україномовний) та 2012 р. видання (російськомовний), 2018 р. видання (англомовний), двох підручників, які затверджені Міністерством Національні: «Професійні хвороби», 2015 р. та «Occupational diseases», 2016 р. і 2017 р. видання, 2 патентів на винахід, 2 раціоналізаторських пропозицій. Лауреат срібних грантів Європейського респіраторного товариства (2002 р., 2006 р.). Лауреат першої премії за наукову роботу в галузі застосування несинтетичних лікарських препаратів у номінації «Терапія» на конкурсі «Медицина 2001», м. Москва, 2002 р. Член Українського терапевтичного товариства. Член Міжнародної комісії з гігієни праці (ICOH). Керівник трьох захищених дисертаційних робіт та трьох, які виконуються. Керівник бази з клінічних випробувань лікарських засобів. Основні напрями роботи стосуються проблем кардіології, пульмонології, професійних хвороб.

**Сергій
Вікторович
СОБКО**

Терапевт, профпатолог, кандидат медичних наук, доцент кафедри госпітальної терапії №1 та профпатології. У 1977 році закінчив з відзнакою Дніпропетровський медичний інститут. З 1977 року навчався в аспірантурі на кафедрі нормальної фізіології (науковий керівник П.М. Сябро), вивчав умови праці диспетчерів потягів Придніпровської залізничної дороги. В 1983 році захистив дисертаційну роботу на здобуття ступеня кандидата медичних наук. Працював на кафедрі нормальної фізіології до 1985 року. З 1985 року працював на кафедрі госпітальної терапії №1. У 2002 році присвоєно вчене звання доцента.

Науковий напрям – гігієна праці та професійні захворювання, кардіологія, питання внутрішньої медицини.

Наукові та опубліковані праці висвітлювали питання впливу несприятливих чинників на стан бронхолегеневої та серцево-судинної систем у працівників різних сфер виробництва, впливу тривалості стажу праці у металургійному виробництві. Вивчалися аспекти впливу шуму, динамічних та статичних навантажень, вимушеної робочої пози, забруднення повітря робочих зон шкідливими компонентами природного газу і продуктами його переробки, нервово-емоційна напруженість та параметри мікроклімату.

**Карп
Гургенович
КАРАПЕТЯН**

Терапевт, кандидат медичних наук, доцент. У 1976 році закінчив ДМІ, у 1977–1981 рр. – працював лікарем відділення кардіоревматології Обласної клінічної лікарні ім. І.І. Мечникова. У 1981–1983 рр. – навчався в клінічній ординатурі на кафедрі госпітальної терапії №1 ДМІ.

З 1983 року працював на посаді асистента кафедри госпітальної терапії №1. З 1991 року перейшов на посаду доцента цієї ж кафедри. У 1991 році захистив кандидатську дисертацію на тему: «Гіпербарична оксигенація у комплексному лікуванні хронічної недостатності кровообігу з урахуванням стану нейроендокринної системи».

З 1996 до 2018 року завідував навчальною частиною кафедри. Приділив багато уваги розробці методичного забезпечення та організації навчального процесу на кафедрі, сприяв підвищенню викладацької кваліфікації співробітників кафедри. Брав участь у розробці та впровадженні в Україні тестового іспиту типу «Крок» у навчальний процес на одному із перших етапів. Член комітету за фахом Центру тестування при МОЗ України.

Науковий напрям – кардіологія. В своїй науковій діяльності вивчав питання, присвячені хронічній недостатності кровообігу, ускладнення серцево-судинних захворювань; ревматичні пороки серця; стан та динаміку змін показників нейроендокринної системи. Автор 74 наукових праць, серед яких монографії, підручники, навчальні посібники, наукові та педагогічні статті.

**Олександра
Юрїївна
ФІЛІППОВА**

Вчений-медик, терапевт, доктор медичних наук, доцент кафедри внутрішньої медицини 2.

Закінчила Дніпропетровську державну медичну академію у 1996 році. З 1996 до 1999 року проходила навчання в аспірантурі на кафедрі госпітальної терапії №1 та профпатології Дніпропетровської державної медичної академії. У 1999 році захистила кандидатську дисертацію на тему: «Оптимізація лікування дуоденальної виразки асоційованої з персистенцією *Helicobacter pylori*» за спеціальністю «внутрішні хвороби». З 1999 року працювала асистентом кафедри госпітальної терапії №1 та профпатології. У 2015 році присвоєно вчене звання доцента кафедри внутрішньої медицини 2 та профпатології. З 2017 року – член правління Української гастроентерологічної асоціації. У 2018 році захистила докторську дисертацію «Стеатоз та стеатогепатит у пацієнтів з ожирінням і патологією біліарного тракту: клініко-патогенетичні аспекти діагностики, прогнозування та лікування».

У 2019 році пройшла науково-педагогічне стажування «Медична освіта як складова частина системи освіти України та країн ЄС» й отримала сертифікат у Куявському університеті у м. Влоцлавек, Республіка Польща.

З 2018 року відповідає за навчальний процес на кафедрі внутрішньої медицини 2.

Автор 152 наукових праць, у тому числі 89 статей у фахових і закордонних англomовних виданнях, 7 статей – у виданнях, що містяться в базах даних Scopus, Web of Science; 10 державних патентів на винахід і корисну модель, 2 методичні рекомендації. Співавтор національного підручника «Гастроентерологія», рекомендованого Міністерством охорони здоров'я України у 2017 році, 5 навчально-методичних посібників для студентів 5-х курсів закладів вищої освіти IV рівня акредитації.

**Ілона
Лоранівна
КАРАВАНСЬКА**

Ілона Лоранівна Караванська у 1989 році закінчила Дніпропетровський медичний інститут за спеціальністю «Лікувальна справа». З 2000 року працювала асистентом кафедри госпітальної терапії № 1 та профпатології Дніпропетровської державної медичної академії. З 2009 року й донині – доцент кафедри. У 2004 році захистила кандидатську дисертацію за фахом «кардіологія» на тему: «Клініко-імунологічна ефективність застосування корвітину у хворих на гострий інфаркт міокарда». В 2012 році присвоєно вчене звання доцента кафедри госпітальної терапії № 1 та профпатології. Має кваліфікацію лікаря-кардіолога вищої категорії. З 2007 року проводить заняття в школах здоров'я на базі КЗ «Дніпропетровська ОКЛ ім. І.І. Мечнікова» для хворих на артеріальну гіпертензію (Школа гіпертоніка), з 2013 року – для пацієнтів із бронхолегеневими захворюваннями.

З 2004 року – член Вченої ради І медичного факультету, секретар з конкурсних справ І медичного факультету. З 2006 року – секретар Вченої ради І медичного факультету.

З 2004 року – керівник студентського наукового гуртка кафедри. У 2011 році нагороджена Грамотою Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України за підготовку переможця Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт із природничих, технічних і гуманітарних наук з напрямку «Клінічна медицина».

З 2017 року бере участь у проведенні лекційного циклу в «Університеті Золотого Віку», створеного для літніх людей на базі ДЗ «ДМА» у рамках проекту Дніпропетровської міської ради.

**Тетяна
Олексіївна
ПЕРЦЕВА**

Ректор Державного закладу «Дніпропетровська медична академія Міністерства охорони здоров'я України», член-кореспондент НАМН України, доктор медичних наук, професор кафедри внутрішньої медицини 1.

Заслужений працівник народної освіти України (1998 р.), відмінник охорони здоров'я України (1986 р.), неодноразово була відзначена почесними грамотами МОЗ України, Кабінету Міністрів України, Дніпропетровської обласної державної адміністрації, має відзнаку за розвиток міста Дніпропетровська, нагороджена пам'ятною медаллю «За заслуги перед містом» та медаллю Князя Володимира, має почесну Державну нагороду – Орден княгині Ольги III ступеня (2017 р.).

У 1975 році закінчила з відзнакою лікувальний факультет Дніпропетровського медичного інституту.

З 1980 до 1983 року – клінічний ординатор, потім – асистент, а з 1988 року – доцент кафедри госпітальної терапії № 1.

У 1984 році успішно захистила кандидатську дисертацію на тему: «Гемосорбція у комплексному лікуванні хворих на тяжку форму інфекційної бронхіальної астми та астматичним статусом».

У 1992 році захистила докторську дисертацію за темою: «Клініко-діагностичні та терапевтичні аспекти ураження еритроцитарних мембран у хворих з хронічним бронхітом».

З 1992 року – завідувач кафедри факультетської терапії та ендокринології (згодом вона була реорганізована на кафедру внутрішньої медицини 1).

У 1993 році присвоєно вчене звання професора.

З 2016 року обіймає посаду ректора Державного закладу «Дніпропетровська медична академія Міністерства охорони здоров'я України».

Основний напрям наукової діяльності – пульмонологія. Тетяна Олексіївна брала брала активну участь у розробці українських консенсусів з діагностики та лікування бронхіальної астми, хронічного обструктивного захворювання легень, пневмонії. Інші наукові напрями, які розробляються, присвячені питанням внутрішньої медицини.

Т.О. Перцева – член ВАК України, голова Громадської організації «Придніпровська асоціація лікарів-інтерністів», член Українського товариства фізіатрів та пульмонологів, Українського товариства алергологів, була секретарем клінічної групи Європейського респіраторного товариства та національним делегатом від України, член редакційних рад і колегій 7 фахових журналів. Багаторазовий лауреат золотих, срібних та бронзових грантів Європейського респіраторного товариства.

Автор 794 друкованих праць: 687 наукових праць (із них 188 – за кордоном у англomовних виданнях), 37 методичних праць (27 статей, 10 тез), 41 посібника, 12 патентів, 6 галузевих нововведень, 5 інформаційних листів, 4 монографії, 2 довідників. Підготувала 3 докторів та 37 кандидатів медичних наук.

**Георгій
Вікторович
ДЗЯК**

Академік НАМН України, заслужений діяч науки і техніки України, доктор медичних наук, професор. Український вчений-кардіолог, педагог. Один із провідних вчених у галузі ревматології та кардіології.

У 1968 році з відзнакою закінчив лікувальний факультет Дніпропетровського медичного інституту, з 1968 року – аспірант, 1971 року – асистент, 1974 року – доцент кафедри госпітальної терапії № 1, у 1978–1981 роки – завідувач кафедри факультетської терапії, а з 1981 року – завідувач кафедри госпітальної терапії №2 Дніпропетровського медичного інституту. У 1970 році захистив кандидатську дисертацію, а в 1980 році – докторську дисертацію.

У 1983 році присвоєно вчене звання професора, в 1990 році отримав звання «Заслужений діяч науки і техніки України». З 1996 року – ректор Державного закладу «Дніпропетровська державна медична академія».

У березні 1994 року обирається членом-кореспондентом НАМН України за спеціальністю «Терапія», з 1997 року – академік Національної Академії медичних наук України, з 2012 року – член президії Національної Академії медичних наук України.

Лауреат Державної премії України в галузі науки і техніки (2003 р.), член (академік) Нью-Йоркської Академії наук (з 1995 р.), член (академік) Національної Академії медичних наук України (з 1997 р.), член

Петровської академії наук і мистецтв Росії (з 1998 р.), член Академії медицини Польщі (з 1998 р.), член Асоціації міжнародної професорської академії (з 1998 р.), почесний член Української Федерації вчених (з 2004 р.), член Європейського кардіологічного товариства, заступник голови Асоціації терапевтів і кардіологів України, член Української Асоціації ревматологів, член Ради науки і техніки при Кабінеті Міністрів України, голова Проблемної комісії МОЗ та НАМН України «Кардіологія і ревматологія», заступник головного редактора «Українського кардіологічного журналу», голова редакційної ради журналу «Медичні перспективи», Почесний доктор Дніпропетровського національного університету (з 2001 р.), депутат Дніпропетровської міської ради.

Нагороджений Знаком Міністерства освіти СРСР «За відмінні успіхи в роботі» (1986 р.), орденом «За заслуги» III ступеня (1997 р.) та II ступеня (2001 р.), орденом Святого Станіслава IV ступеня (2001 р.), золотою медаллю Альберта Швейцера за значні заслуги в справі гуманізму й медицини (1998 р.), медаллю «За вірну службу рідному місту» (2000 р.), медаллю «За заслуги в охороні здоров'я» академіка М.Д. Стражеска (2001 р.), Почесною грамотою МОЗ України (1995 р., 1998 р.), Почесною грамотою Верховної Ради України (2003 р.), відзнакою голови Дніпропетровської обласної державної адміністрації «За розвиток регіону» (2000 р.), Почесною грамотою Кабінету Міністрів України (2005 р.).

Автор понад 400 наукових праць, у тому числі 20 монографій, 2 підручників, 15 навчальних посібників з проблем ішемічної хвороби серця, артеріальної гіпертензії, пороків серця, ревматоїдного артриту. Автор 18 винаходів і 23 патентів. Підготував 19 докторів та 68 кандидатів медичних наук.

**Сергій
Анатолійович
РИЖЕНКО**

Заслужений лікар України. Доктор медичних наук, професор. Член-кореспондент Української Екологічної академії наук.

Головний лікар Комунального закладу «Дніпропетровська обласна клінічна лікарня ім. І.І. Мечникова». Член Постійної комісії Дніпропетровської обласної ради з питань охорони здоров'я, дитинства та материнства.

У 1992 році закінчив Дніпропетровський медичний інститут, спеціальність – «лікувальна справа».

У 2006 році захистив докторську дисертацію. У 2007 році присуджено вчене звання професора.

З вересня 2011 року очолює Дніпропетровську обласну клінічну лікарню ім. Мечникова.

Активно займається науково-практичною роботою, співпрацює із вченими Дніпропетровської медичної академії. За останні роки видано 4 монографії, 38 статей і 12 методичних рекомендацій.

Повний кавалер ордена «За заслуги», нагороджений орденом Ярослава Мудрого 5-го ступеня, почесними грамотами Кабінету Міністрів України, Міністерства охорони здоров'я України, Міністерства внутрішніх справ України. Почесний громадянин міста Дніпра.

**Володимир
Олексійович
ПАВЛОВ**

Заслужений лікар України. Доктор медичних наук, професор.

Головний лікар Дніпропетровської обласної клінічної лікарні ім. І.І. Мечникова (1972–2011 рр.), начальник управління охорони здоров'я Дніпропетровської обласної державної адміністрації (1992–1995 рр.).

У 1965 році закінчив Дніпропетровський державний медичний інститут. У 1984 році захистив кандидатську дисертацію на тему: «Шляхи підвищення ефективності реабілітації психіки хворих». У 1993 році захистив докторську дисертацію на тему: «Клініко-біохімічне та експериментальне дослідження середньомолекулярних пептидів, протеолізу та деяких нейроспецифічних білків при алкоголізмі». За час його керівництва у Дніпропетровській обласній лікарні ім. І.І. Мечникова відбулося формування кардіологічного та ревматологічного відділень, діалізного центру, нових спеціалізованих хірургічних та терапевтичних відділень, було введено в медичну практику коронарографію як метод діагностики та лікування з подальшим розвитком ендоваскулярних технологій. У рентген-хірургічному корпусі почали виконуватися ангіографічні операції та лікувальні рентген-ендоваскулярні втручання за напрямками: судинна хірургія, інтервенційна кардіологія та ЛОР-патологія та інші. Було завершено будівництво нового хірургічного корпусу, реконструкцію та реставрацію історичної будівлі терапевтичного корпусу, в якому розташована клініка внутрішніх хвороб із сучасним медичним обладнанням.

Автор (співавтор) понад 90 наукових праць, зокрема, 2 монографій, 12 винаходів.

**Костянтин
Олегович
ЧЕБАНОВ**

Кандидат медичних наук, доцент.
Головний лікар КЗ «Міська багатопрофільна клінічна лікарня №4».

**Сергій
Петрович
ДУДНИК**

Заслужений лікар України.
Головний лікар КЗ «Дніпропетровський обласний госпіталь ветеранів війни».

КАФЕДРА ВНУТРІШНЬОЇ МЕДИЦИНИ 2 НА БАЗІ ДНІПРОПЕТРОВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ КЛІНІЧНОЇ ЛІКАРНІ ІМ. І.І. МЕЧНИКОВА НА ПОЧАТКУ ХХІ СТОЛІТТЯ

Сучасне життя з кожним роком набирає оберти у темпах розвитку, особливо в медичній науці. Відкриваються нові горизонти та потребують більше часу й наполегливої праці для формування взаємозв'язку навчання, науки та клінічної практики, що, в свою чергу, вимагає високого рівня педагогічної діяльності в медичній освіті. У наш час вища школа стає основою розвитку суспільства, місцем, де зберігається багаторічний досвід і одночасно розробляються новітні напрями прогресу, залишаючи спадкоємність багаторічним фундаментом у розвитку клінічної бази кафедри внутрішньої медицини 2.

Початок нового тисячоліття співпадає з новітнім сучасним періодом кафедри під керівництвом доктора медичних наук, професора Олександра Вікторовича Куряти з 2002 року. Рух уперед залишається невід'ємною частиною життя кафедри, а його вибір та напрям обумовлюють сутність розвитку медичної науки та становлення сьогодення. Колектив кафедри продовжує шлях удосконалення багаторічного досвіду у педагогічному, науковому та лікувальному напрямках, зберігаючи традиції видатних науковців та вчителів. Швидкий розвиток медицини загалом відкриває нові можливості у науково-педагогічній роботі та сприяє розширенню міжнародної співпраці в рамках програм обміну досвідом та підвищення кваліфікації.

Кадровий склад кафедри на 2002 рік

Завідувач – д.мед.н., професор О.В. Курята.

Професори: завідувач курсу профпатології д.мед.н. В.В. Родіонова,
В.П. Гейченко.

Доценти: к.мед.н. К.Г. Карапетян, к.мед.н. І.Л. Караванська, к.мед.н.
С.В. Собко.

Асистенти: д.мед.н. В.П. Гейченко, к.мед.н. В.М. Ключко, к.мед.н.
Л.О. Літвекова, к.мед.н. О.Ю. Філіппова, к.мед.н. О.С. Митрохіна, к.мед.н. Є.О. Фролова.

Старший науковий співробітник: к.мед.н. О.В. Соя.

Колектив кафедри госпітальної терапії №1 і профпатології, 2011 р.

Зліва направо: 1-й ряд – проф. В.В. Родіонова, проф. О.В. Курята, проф. В.П. Гейченко; 2-й ряд – клін. ординатор, ас. О.С. Мітрохіна, ас. Є.О. Фролова, ас. Л.О. Литвякова, ас. Н.І. Бардаченко, доц. К.Г. Карапетян, доц. І.Л. Караванська, лаб. С.Ф. Півненко; 3-й ряд – доц. С.В. Собко, асп. А.С. Скоромна, ас. В.М. Ключко, клін. ординатор Тянь Тянь

Staff of the Department of Hospital Therapy 1 and Occupational Pathology, 2011.

From left: 1 row – prof. V.V. Rodionova, prof. O.V. Kuryata, prof. V.P. Geichenko; 2 row – resident, asst. O.S. Mitrokhina, asst. E.O. Frolova, asst. L.O. Litvyakova, asst. N.O. Bardachenko, assoc. prof. K.G. Karapetyan, assoc. prof. I.L. Karavanska, laboratory asst. S.F. Pivnenko; 3 row – assoc. prof. S.V. Sobko, graduate student A.S. Skoromna, asst. V.M. Klyuko, resident Tian Tian

Колектив кафедри госпітальної терапії №1 і профпатології, 2013 р.

Зліва направо: 1-й ряд – доц. О.Ю. Філіппова, доц. С.В. Собко, проф. В.В. Родіонова, проф. О.В. Курята, проф. В.П. Гейченко, доц. К.Г. Карапетян, доц. І.Л. Караванська; 2-й ряд – клін. ординатор Фей, асп. Абдунасера Забіда, клін. ординатор Г.В. Черкасова, асп. Мухаммад Мухаммад, лаб. Л.М. Шерстюк, лаб. Н.І. Бабченко, лаб. С.В. Півненко, ас. Н.І. Бардаченко, ас. Ю.С. Кушнір, ас. Є.О. Фролова, клін. ординатор М.М. Гречаник, асп. О.Ю. Сіренко, ас. О.С. Мітрохіна

Staff of the Department of Hospital Therapy and Occupational Pathology, 2013

From left: 1 row – assoc. prof. O.Yu. Filippova, assoc. prof. S.V. Sobko, prof. V.V. Rodionova, prof. O.V. Kuryata, prof. V.P. Geichenko, assoc. prof. K.G. Karapetyan, assoc. prof. I.L. Karavanska; 2 row – resident Fey, resident Abdunaszer Zabida, resident G.V. Cherkasova, resident Muhammad Muhammad, laboratory asst. L.M. Sherstyuk, laboratory asst. N.O. Babchenko, laboratory asst. S.V. Pivnenko, asst. N.I. Bardachenko, asst. Yu.S. Kushnir, asst. E.O. Frolova, resident M.M. Grechanik, graduate student O.Yu. Sirenko, asst. O.S. Mitrokhina

Величезний шлях, що був пройдений із вірою в серці та боротьбою за життя кожного хворого, став головним складником лікарського успіху та відображенням здобутих знань для розуміння якості та рівня освіти майбутніх лікарів. Поступово кадровий склад кафедри поповнювався новими працівниками. До робочого процесу кафедри приєдналися асистенти: к.мед.н. Н.І. Бардаченко (Демкова), к.мед.н. Ю.С. Кушнір, О.М. Коваленко, клінічний ординатор М.М. Гречаник.

У 2014 році до колективу кафедри приєдналися доктор медичних наук, професор Р.В. Разумний та асистент О.О. Штепа, в аспірантурі навчалися О.Ю. Сіренко, в клінічній ординатурі – А.В. Черкасова та І.П. Гарміш.

Колектив кафедри внутрішньої медицини 2, 2018 р. >

Зліва направо: 1-й ряд – лаб. Л.М. Шерстюк, доц. К.Г. Карапетян, доц. І.Л. Караванська, проф. О.В. Курыта, доц. О.Ю. Філіппова, ас. О.С. Мітрохіна, лаб. С.Ф. Півненко; 2-й ряд – ас. Є.О. Фролова, ас. Н.І. Демкова (Бардаченко), ас. Ю.С. Кушнір, ас. І.П. Гарміш, ас. М.М. Гречаник, асп. В.В. Семенов, ас. О.О. Штепа; 3-й ряд – клін. ординатори Ахмед Фарах Абдуллахі, Халіда Махамед Іхсан, Ахмед Абді Мохамед, Мудар Ал Харіре Мохаммад, Ребекка Хайлемікаель, Рамі Ауні, Шеріфі Усама, Манкессі Н'лево Лорене Шапрюш Сташері

Staff of the Department of Internal Medicine 2, 2018. >

From left: 1 row – laboratory asst. L.M. Sherstyuk, assoc. prof. K.G. Karapetyan, assoc. prof. I.L. Karavanska, prof. O.V. Kuryata, assoc. prof. O.Yu. Filipova, asst. O.S. Mitrokhina, laboratory asst. S.F. Pivnenko; 2 row – asst. E.O. Frolova, asst. N.O. Demkova, assoc. prof. Yu.S. Kushnir, asst. I.P. Garmish, asst. M.M. Grechanik, PhD student V.V. Semenov, asst. O.O. Shtepa; the 3 row – resident Ahmed Farah Abdullahi, resident Khalida Mahamed Ihsan, resident Ahmed Abdi Mohamed, resident Mudar Al Harire Mohammad, resident Rebecca Haylemikale, resident Rami Auni, resident Sheriff Osama, resident Mankees N'elo Loren Shapryushh Oshchar.

Зліва направо:
завідувач міського
центру з лікування
професійних захво-
рювань Л.А. Глиняна,
лікар-профпатолог
Н.І. Ровенська, началь-
ник медичної частини
Н.О. Бут, головний
лікар КЗ «МКЛ №4»
К.О. Чебанов, проф.
В.В. Родіонова, лі-
кар-профпатолог
Н.П. Іщенко, доц.
С.В. Собко

From left: the head
of the City Center
of occupational
diseases L.A. Glinyana,
occupational therapist
N.I. Rovenskaya,
N.O. Booth, Chief
of Clinical Hospital
№4 K.O. Chebanov,
prof. V.V. Rodionova,
occupational therapist
N.P. Ishchenko, assoc.
professor S.V. Sobko

З 2016 року в зв'язку з виділенням профпатології та клінічної імунології в окрему структурну одиницю – кафедру професійних хвороб та клінічної імунології, кафедрі було реорганізовано у кафедру внутрішньої медицини 2. Частина спеціалістів перейшла до колективи нової структурної одиниці академії.

Сучасний кадровий склад кафедри

Завідувач кафедри: д. мед. н, професор О.В. Курята.

Доценти: д. мед. н. О.Ю. Філіппова, к. мед. н. К.Г. Карапетян, к. мед. н. І.Л. Караванська, к. мед. н. Ю.С. Кушнір.

Асистенти: к. мед. н. Є.О. Фролова, к. мед. н. О.С. Митрохіна, к. мед. н. Н.І. Демкова, к. мед. н. О.О. Штепа, к. мед. н. О.Ю. Сіренко, І.П. Гарміш, М.М. Гречаник.

Аспіранти: В.В. Семенов, А.В. Черкасова.

Лаборанти: Л.М. Шерстюк, С.Ф. Півненко.

Викладацька діяльність

Одним з основних і вагомих складників роботи кафедри був і залишається навчальний процес. Медична освіта є фундаментом для медицини загалом, тому потребує постійного пошуку шляхів удосконалення викладацької діяльності, а також підвищення наукової та лікарської майстерності. Працівники кафедри продовжують спадкоємні традиції педагогічної діяльності, спрямовані на спостереження за хворим, безпосереднє спілкування з пацієнтом та поєднання новітніх діагностичних можливостей, що удосконалюються з кожним роком.

На кафедрі проводиться навчання студентів 5-х курсів медичних та міжнародних факультетів за предметами «Внутрішня медицина», «Професійні хвороби» (2002–2016 рр.), «Клінічна імунологія та алергологія» (2013–2016 рр.). З 2016 року основна педагогічна діяльність сфокусована на викладанні «Внутрішньої медицини», «Військово-польової терапії» (висвітлення питань було відновлено у 2014 році в рамках викладання курсу внутрішньої медицини) та поліклінічної практики.

Спираючись на світовий досвід медицини, щодо екзаменаційної перевірки сукупності знань, яка є вагомим аспектом рівня освіти, кафедра стала піонером у впровадженні екзаменів із стандартизованого тестування по програмі «Крок-2». Тут вперше в Україні були проведені пілотні екзамени з цієї моделі. Доцент К.Г. Карапетян є членом комітету за фахом Центру тестування при МОЗ України. Спеціалісти кафедри беруть активну участь у підготовці тестів за програмою «Крок-2», є авторами тестів, що опубліковані у збірнику медичної академії та ввійшли до екзаменаційних буклетів.

У педагогічному процесі зусилля працівників кафедри спрямовані на формування досконалого переходу від теоретичних знань до практичних навичок студентів за спеціальністю «Внутрішня медицина». Такий підхід до навчального процесу створює фундамент для формування клінічного мислення студентів, підвищення мотивації

Доцент І.Л. Караванська та асистент О.С. Митрохіна під час розбору рентгенограм зі студентами I медичного факультету

Assoc. prof.
I.L. Karavanska and asst.
O.S. Mitrokhina during the discussing of X-ray results with students of the first medical faculty

Доцент Ю.С. Кушнір проводить клінічний розбір пацієнта та аналіз добового моніторингу ЕКГ зі студентами V курсу I медичного факультету

Assoc. prof. Yu.S. Kushnir conducts clinical examination of the patient and analysis of 24 hours ECG monitoring with students of Vth course I medical facult

до професійного зростання, що в подальшому формує професіоналізм лікаря, забезпечуючи компетентність у діагностичних підходах шляхом вирішення складних завдань.

Зараз навчання студентів проходить на базі терапевтичної клініки Дніпропетровської обласної клінічної лікарні ім. І.І. Мечникова, до якої входять відділення кардіології з палатами інтенсивної терапії, ревматології, нефрологічний центр з відділеннями нефрології, діалізу та спостереження за пацієнтами після трансплантації нирок, гастроентерології та гепатології, пульмонології, алергології. Клінічною базою кафедри є також обласний госпіталь ветеранів (два терапевтичних відді-

лення). Основні питання поліклінічної практики вивчаються у п'ятьох Дніпропетровських центрах первинної медико-санітарної допомоги.

В умовах навчального процесу студенти знайомляться із сучасними методами дослідження і лікування в кардіології (ехокардіографія, холтеровський моніторинг, коронарографія й ангіопластика, комп'ютерна томографія серця, магнітно-резонансна томографія, ультразвукові методи дослідження), програмним гемодіалізом, методами сорбційної терапії, використання біологічних агентів у ревматології. На базі обласного госпіталю інвалідів Великої Вітчизняної війни розглядаються геронтологічні аспекти терапії.

Внутрішня медицина викладається трьома мовами (українською, російською та англійською), студенти вивчають питання кардіології, ревматології, нефрології, гастроентерології згідно з існуючими програмами, з використанням традиційних та сучасних методів викладання в багатопрофільній клініці.

Асистент Є.О. Фролова, асистент
О.О. Штепа, зав. відділення діалізу (хронічного гемодіалізу та амбулаторного гемодіалізу) О.В. Галушчак під час огляду хворого зі студентами І медичного факультету

Asst. E.O. Frolova, asst. O.O. Shtepa, head of the department of dialysis (chronic hemodialysis and ambulatory hemodialysis) O.V. Galushchak during examination of a patient with students of the first medical faculty

Асистент М.М. Гречаник оцінює проведення курації хворого студентами V курсу II медичного факультету

Asst. M.M. Grechanik assesses the patient's examination by the students of Vth course of the 2 Medical Faculty

Доцент О.Ю. Філіппова, асистент О.С. Мітрохіна, асистент М.М. Гречаник та зав. відділення ревматології Т.К. Лисунець під час проведення клінічного розбору хворого зі студентами I медичного факультету

Assoc. prof. O.Yu. Filippova, asst. O.S. Mitrokhina, asst. M.M. Grechanik and head of rheumatology department T.K. Lysunets during the clinical examination of a patient with students of the I medical faculty

Доцент Ю.С. Кушнір зі студентами V курсу I міжнародного факультету під час проведення практичних занять

Assoc. prof. Yu.S. Kushnir with students of Vth course of International faculty during practical classes

Студентський науковий гурток

Ще одним напрямом педагогічного процесу кафедри є формування діяльного підходу в медичній освіті, що забезпечує науково-дослідницька робота студентів. На кафедрі працює науковий студентський гурток (СНГ) під керівництвом доцента І.Л. Караванської, в роботі якого беруть участь студенти 4–6-х курсів медичних факультетів. Дана практика дає змогу сформувати професійне мислення студентів, аналітичну конструктивність у діагностичних підходах, а також відображає творчий процес у лікарській діяльності. В рамках наукової роботи студент набуває перший досвід дослідницької діяльності та обирає свій вектор траєкторії в медицині, формуючи своє оточення однодумців.

Засідання гуртка проводиться за різною науковою тематикою, з оглядом тематичного хворого та обговоренням діагностичних та лікувальних можливостей представленої патології. Один раз на рік проводиться сумісне засідання двох наукових студентських гуртків із різних клінічних та теоретичних кафедр.

Один із напрямів діяльності гуртківців – участь у лікувальній роботі. Під керівництвом співробітників кафедри студенти індивідуально здобувають практичні навички роботи з пацієнтами, якими повинен володіти майбутній лікар. Гуртківці беруть участь у клінічних обходах, з демонстрацією хворих, проводять їхній клінічний розбір разом з викладачами.

Доцент І.Л. Караванська та аспірант В.В. Семенов під час засідання студентського наукового гуртка кафедри внутрішньої медицини 2

Assoc. prof.
I.L. Karavanska and PhD student V.V. Semenov during the session of the student's scientific club of the department of internal medicine 2

Щорічно члени студентського наукового гуртка беруть участь у Всеукраїнському конкурсі студентських наукових праць у галузі «клінічна медицина» (українською та англійською мовами), у Всеукраїнській олімпіаді, представляють свої роботи на міжнародних студентських конференціях та світових конгресах із терапевтичних спеціальностей.

Наталя Гайда у 2015 році брала участь у 7-му Міжнародному конгресі студентів-медиків, Словаччина.

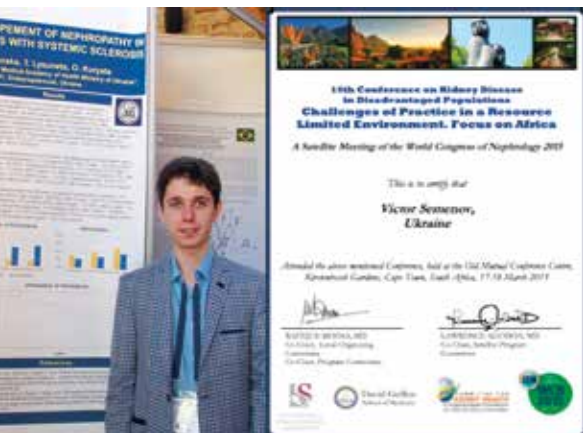
Професор О.В. Курята читає лекцію для студентів I медичного та I міжнародного факультетів

Professor O.V. Kuryata is giving a lecture to students of I medical and I international faculties

Сумісне засідання наукових гуртків кафедри внутрішньої медицини 2 та кафедри патологічної анатомії та судової медицини (студенти III–VI курсів), 2017 р. Керівники наукових студентських гуртків: доцент Г.С. Короленко та доцент І.Л. Караванська

Joint meeting of scientific clubs of the department of Internal Medicine 2 and the department of Pathological Anatomy and Forensic Medicine (students III–VI courses), 2017. Assoc. prof. G.S. Korolenko and assoc. prof. I.L. Karavanska

У 2015 році студент VI курсу І медичного факультету, учасник студентського наукового товариства В.В. Семенов отримав грант від International Society of Nephrology для презентації своєї праці в рамках роботи World Congress of Nephrology 2015 Satellite Symposium on Kidney Disease in Disadvantaged Populations, що відбувся у місті Cape Town 17–18 березня 2015 року.

Кафедра є базовою з проведення в академії першого туру Всеукраїнської олімпіади з терапії, переможець якого одержує премію імені професора І.І. Крижанівської від ГО «Придніпровська асоціація лікарів-інтерністів».

Професор О.В. Курята, члени журі та фіналісти I етапу Всеукраїнської олімпіади з терапії (внутрішні хвороби) на базі ДЗ «ДМА»

Professor O.V. Kuryata, members of the jury and finalists of the First stage of the All-Ukrainian Olympics Therapy (internal diseases) on the basis of Dnipropetrovsk medical academy

Призери Всеукраїнської олімпіади з терапії:

1. Сіренко О.Ю., 2009 р.
2. Букреєва Ю.В., 2011 р.
3. Куник А.С., 2012 р.
4. Шинкаренко Т.О., 2013 р.
5. Чекурда Д.О., 2016 р.
6. Ткачук Н. М., 2019 р.

Призери I Всеукраїнського конкурсу студентських наукових праць (клінічна медицина):

1. Сіренко Оксана, 2010 р.
2. Шеремет Світлана, 2011 р.
3. Хмель Олена, 2012 р.
4. Гутнік Ігор, 2013 р.
5. Богданова Ольга, 2014 р.
6. Семенов Віктор, 2015 р.
7. Неруш Інна, 2015 р.
8. Фокіна Катерина, Чернова Влада, 2016 р.
9. Колеснік Катерина, 2017 р.
10. Міхалкова Катерина, 2017 р.
11. Козачук Марія, Шпірко Дар'я, 2018 р.
12. Бірюкова Аріна, 2019 р.

Члени СНГ публікують свої результати досліджень у наукових журналах, у тому числі і в фахових виданнях. На кафедрі створені належні умови для виконання студентами-науковцями фрагментів науково-дослідницьких робіт у позааудиторний час у рамках СНГ.

Ректор ДЗ «ДМА» членкор. НАМН, професор Т.О. Перцева вручає премію Придніпровської асоціації лікарів-інтернів студентці IV курсу К. Колесник – переможцю конкурсу стендових доповідей на науковій конференції «Актуальні питання внутрішньої медицини». Дніпро, 2017 р.

Rector of SI "DMA" Corresponding Member of National Academy of Medical Sciences of Ukraine T.O. Pertceva presents the prize of the Public Organization «Pridneprovsky Association of Physicians Internists» to the IVth year student K. Kolesnik – the winner of the competition of poster presentations at the scientific conference "Actual issues of internal medicine". Dnipro, 2017

Ректор ІФНМУ, професор М.М. Рожко, член журі, доцент І.Л. Караванська з командою студентів ДЗ «ДМА» на Всеукраїнській олімпіаді з терапії. Студент VI курсу Д. Чекурда (праворуч) – III місце в індивідуальному заліку. Івано-Франківськ, 2016 р.

Rector of Ivano-Frankivsk National Medical University, professor M.M. Rogko, jury member, associate professor I.L. Karavanska with the team of DMA students at the All-Ukrainian Therapy Olympics. The student of the VI course D. Chekurda (right) – III place in the individual score. Ivano-Frankivsk, 2016

Студенти VI курсу К. Фосіна та В. Чернова отримали диплом переможця Всеукраїнського конкурсу студентських наукових праць (англійською мовою) в галузі «Клінічна медицина». м. Харків, 2016 р.

The students of the VI course K.Fosina and V. Chernov received the diploma of the winner of the All-Ukrainian student research competition in the field "Clinical Medicine". Kharkiv, 2016

Асистент О.С. Митрохіна з призером (ІІІ місце) Всеукраїнського конкурсу студентських наукових праць в галузі «Клінічна медицина», студенткою VI курсу К. Михалковою. Чернівці, 2017 р.

Assistant O.S. Mitrokhina with the winner (the third place) of the All-Ukrainian competition student's scientific works in the field of "Clinical Medicine", a student of the VI course K. Mikhalkova. Chernivtsi, 2017

Доцент І.Л. Караванська з командою студентів-переможців (ІІ місце) на Всеукраїнській олімпіаді з терапії. Київ, 2017 р.

Associate professor I.L. Karavanska with a team of winners (II place) at the All-Ukrainian Therapy Olympics, Kiev, 2017

Переможець Всеукраїнського конкурсу студентських праць зі спеціальності «Клінічна медицина» (англійською мовою), студентка V курсу А. Бірюкова (четверта праворуч). Київ, 2019 р.

The winner of the All-Ukrainian contest of student works on the specialty "Clinical Medicine" (English), V-course student A. Biryukova (fourth right). Kyiv, 2019

Підготовка за програмою магістратури, аспірантури та клінічної ординатури

Післядипломна освіта лікарів являє собою частину робочого процесу кафедри внутрішньої медицини 2 та відкриває нові можливості професійного росту та розвитку, розширює горизонти отримання академічного рівня освітніх послуг, лікарського досвіду в умовах багатопрофільної медичної установи, продовжуючи континуум професійного зростання в медицині.

На кафедрі проводиться навчання в магістратурі та аспірантурі зі спеціальностей: «внутрішні хвороби», «кардіологія»; клінічній ординатурі зі спеціальностей: «внутрішні хвороби», «кардіологія» та «нефрологія».

Серед іноземних лікарів за останні роки навчання в аспірантурі пройшли Джозеф Хайкал, Мухаммад Мухаммад, Забіда Абдунасер, в

Зліва направо: 1-й ряд – доц. Ю.С. Кушнір, доц. І.Л. Караванська, проф. О.В. Курята, доц. О.Ю. Філіппова, доц. К.Г. Карапетян, ас. Є.О. Фролова; 2-й ряд – клініч.ординатори: Рамі Ауні, Ребекка Хайлємікаель, Шеріфі Усама, Халіда Махамед Іхсан, Мудар Ал Харіре Мохаммад, Ахмед Абді Мохамед, Манкессі Н'лево Лорене Шапрюш Сташері, Ахмед Фарах Абдуллахі

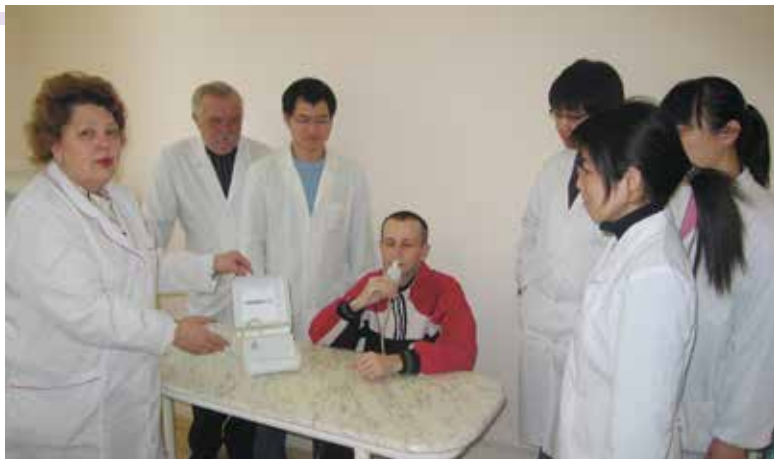
From left: 1 row – assoc. prof. Yu.S. Kushnir, assoc. prof. I.L. Karavanska, prof. O.V. Kuryata, assoc. prof. O.Yu. Filippova, assoc. prof. K.G. Karapetyan, asst. E.O. Frolova; 2 row – resident Rami Auni, resident Rebecca Hayle-Kamikael, resident Sherifi Osama, resident Khalida Mahamed Ihsan, resident Mudar Al-Kharire Mohammad, resident Ahmed Abdi Mohamed, resident Mankeesi N'elev Loren Shapryushh Oshsheri, resident Ahmed Farah Abdullahi

Мапа країн, з яких
приїхали на навчання
до ДЗ «ДМА» аспіранти,
магістранти та клінічні
ординатори кафедри
внутрішньої медицини 2

Homecountries of
postgraduate students,
masters and clinical
residents of the
department of internal
medicine 2

клінічній ординатурі – Белло Катагум Белло, Фершіші Кхаула, Ехіем Угочі Блессінг, Адевуї Адетайо Грейс, Сіпан Альхадж Омар Алааеддін, Алем Сімрет Хайлемікаель, Рамі Ауні, Ребекка Хайлемікаель; у магістратурі пройшли навчання представники КНР. Зараз у клінічній ординатурі навчаються: Ахмед Фарах Абдуллахі, Шеріфі Усама, Ахмед Абді Мохамед, Мудар Ал Харіре Мохаммад, Манкессі Н'лево Лорене Шапруш Сташері, Мадуагву Чімароке Бенедікт, Ойке Кенна Чукнуемка, Назар Ельхадж Хуссеїн Табіді. Загалом, за сучасний період існування кафедри в магістратурі, аспірантурі та клінічній ординатурі пройшли навчання громадяни Китаю, Лівану, Йорданії, Сирії, Лівії, Нігерії, Сомалі, Ефіопії, Тунісу, Конго, Марокко, Судану.

Професор В.В. Родіонова та доцент С.В. Собко з іноземними магістрантами під час навчання проведення небулайзерної терапії

Professor V.V. Rodionova and associate professor S.V. Sobko are teaching foreign masters nebulizer therapy

Професор О.В. Курята, доцент К.Г. Карапетян, доцент Ю.С. Кушнір з іноземними клінічними ординаторами під час аналізу результатів коронарографії

Professor O.V. Kuryata, associate professor K.G. Karapetyan, associate professor Yu.S. Kushnir with foreign clinical residents during the analysis of the results of coronary angiography

Зважаючи на велику різноманітність країн, з яких приїжджають навчатись іноземні аспіранти та клінічні ординатори, була започаткована нова традиція – ознайомлення колективу кафедри та студентів з державним устроєм країни, культурною спадщиною, основними традиціями, унікальними особливостями та красою природи їхніх далеких батьківщин.

Робота клінічних ординаторів містить у собі відвідування лекцій професорсько-викладацького складу, участь у клінічних розборах хворих, участь у клініко-анатомічних конференціях, у роботі консилиумів, патолого-анатомічних конференціях з розглядом летальних

Доповідь аспіранта кафедри Мухаммада Мухаммада на міжнародній конференції «Актуальні питання внутрішньої медицини», Дніпро, 2018 р.

Report of the postgraduate student of the department Muhammad Muhammad during the international conference "Actual issues of internal medicine", Dnipro, 2018

випадків, реферування медичної літератури. Заняття у клінічних ординаторів проходять за основним фахом та суміжними спеціальностями. Складниками робочого процесу є науково-дослідницька робота, доповіді на лікарняних, клінічних та наукових конференціях, опис окремих випадків із практики, знайомство та вивчення діагностичних та лабораторних методів дослідження, сучасних технологій лікування в галузі обраної спеціалізації.

Розвивається міжнародна співпраця в напрямках наукових досліджень та вдосконалення підготовки майбутніх лікарів.

Професор О.В. Курята з клінічними ординаторами у відділенні ревматології під час обговорення клінічного випадку після огляду пацієнта

Professor O.V. Kuryata with clinical residents in the department of rheumatology during the discussion of a clinical case

Виховна робота кафедри

Сучасний стан проблематики процесів, які відбуваються у сферах медицини та життя в цілому, а особливо її духовного складника, змушують по-новому поглянути на проблеми формування гармонійно розвиненої особистості, починаючи зі студентських років.

Виховна робота кафедри, спрямована на виховання творчого складника в професійному та духовному відображенні вибору життєвого шляху лікаря, що є невід'ємною частиною формування його особистості в контексті медичної освіти та науки.

Важливим етапом є ознайомлення студентів з історією розвитку ДЗ «ДМА», яка відображає весь буремний шлях становлення освітнього та лікувального процесу, поєднання традицій та інновацій у формуванні висококваліфікованих кадрів системи охорони здоров'я України. Співробітники кафедри разом зі студентами організовують тематичні історичні читання на базі музею Дніпропетровської медичної академії, щоб завжди залишалося у пам'яті розуміння важливості розвитку медичної освіти.

Студенти гуртка кафедри в музеї ДЗ «ДМА» з професором В.П. Гейченко під час обговорення книги, що присвячена 100-річчю з дня народження професора І.І. Крижанівської, 2013 р.

Students of the scientific club in SI «DMA» Museum with professor V.P. Geichenko are discussing a book dedicated to the 100th anniversary of the birth of professor I.I. Kryzhanivska, 2013

Також серед виховної діяльності слід відзначити участь викладачів кафедри в спартакіаді, що відбувається щорічно серед професорсько-викладацького складу та співробітників Дніпропетровської медичної академії. Змагання проводяться з шести видів спорту: чоловічий та жіночий волейбол, настільний теніс, бадмінтон, шахи та плавання.

**Участь асистента
О.С. Митрохіної та
асистента М.М. Гречаник
у спартакіаді співробіт-
ників академії**

Assistant O.S. Mitrokhina
and assistant
M.M. Grechanik are taking
part in academic sports
championship

На кафедрі відновлено традиційні музикальні зустрічі в межах культурної ініціативи “Ровесники-ровесникам”, яка була започаткована кафедрою внутрішньої медицини 2 на честь сторіччя нашої академії. Перед студентами-медиками 5-го курсу Дніпропетровської медичної академії, які проходять навчання на кафедрі внутрішньої медицини 2, на останній зустрічі виступали джазова вокалістка Ольга Романець у супроводі Дмитра Чегріна (фортепіано). Було виконано чотири композиції: “Take the “A” Train” Дюк Еллінгтон, “Lullaby of Birdland” Джордж Ширрінг, “My Heart Belongs To Daddy” Мет Денніс, “Mr.Paganini” Коул Портер. Емоційний захват від мелодійної та запальної музики заповнив зал, відображаючи в бурхливих оваціях та щирому захопленні повагу до майстерності виконання та наполегливої праці музикантів, що передувала сучасному успіху.

**Доцент К.Г. Карапетян представляє
цикл музичних зустрічей «Ровесники-
ровесникам» за участю випускників музич-
ної академії ім. М. І. Глінки**

Associate professor K.G. Karapetyan
presents a series of musical meetings "Peers-
to-Peers"

Серед тематичних Великодніх читань напередодні свята студенти 5-го курсу та викладачі кафедри мали можливість прослухати лекцію доцента факультету української та іноземної філології та мистецтвознавства Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара, члена Національної спілки майстрів народного мистецтва України Ю.В. Датченко за темою: «Мистецькі традиції Великодня», з викладенням цікавих історичних даних щодо мистецьких традицій Великодня та їх тлумачення. Також на лекції було продемонстровано величезну кількість писанок та можливих технік розпису з ілюстративним матеріалом, що викликало неабиякий інтерес аудиторії.

Доцент І.Л. Караванська, асистент М.М. Гречаник, аспірант В.В. Семенов зі студентами І медичного факультету після лекції «Мистецькі великодні традиції» доцента факультету української та іноземної філології та мистецтвознавства Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара, члена Національної спілки майстрів народного мистецтва України Ю.В. Датченко

Assoc. prof. I.L. Karavanska, assistant M.M. Grechanik, PhD student V.V. Semenov with the students of the I Medical Faculty after the lecture "Art Easter Traditions", assoc. prof. of the Faculty of Ukrainian and Foreign Philology and Study of Arts Oles Gonchar Dnipro National University, member of the National Union of Masters of Folk Art of Ukraine Yu.V. Datchenko

Процес виховної роботи на кафедрі спрямований на створення сприятливих умов для особистісного та професійного розвитку студентської молоді, формування професійних і соціально-адаптивних якостей, духовності, здатності до творчого самовираження, прихильності до здорового способу життя, культурних цінностей, а також на формування ініціативності та креативності.

ЛІКУВАЛЬНА РОБОТА

Сучасний період лікарської справи характеризується швидкими темпами технологічного розвитку медичних послуг, якість яких прямо пропорційно залежить від професіоналізму лікарів, що забезпечує необхідні умови для нормального функціонування суспільства.

Так, в концепції лікувальної роботи кафедри беззмінним та невід'ємним складником успіху залишається співпраця з обласною клінічною лікарнею ім. І.І. Мечникова в інтелектуальному та інноваційно-технологічному аспектах.

За минулі роки роботи кафедри продовжився розвиток клінічної бази: до складу клініки повернуто відділення хронічного гемодіалізу, створені обласне відділення нефрології та відділення амбулаторного діалізу, які ввійшли до складу нефрологічного центру, що забезпечує етапне лікування хворих, включно з хронічним гемодіалізом та перитонеальним діалізом. В умовах спеціалізованої кардіологічної бази лікарні було створено ендovasкулярний центр для удосконалення діагностичних можливостей під час вирішення складних клінічних випадків.

Професор О.В. Курята, професор В.П. Гейченко та зав. відділенням ревматології Т.К. Лисунець під час обговорення результатів рентгенологічного дослідження пацієнта

Professor O.V. Kuryata, professor V.P. Geichenko and head of rheumatology department T.K. Lysunets during discussion of the results of X-ray examination

Асистент В.М. Ключко та асистент Є.О. Фролова під час огляду хворого у відділенні гемодіалізу

Assistant V.M. Klyuko and assistant Y.O. Frolova during examination of the patient in the hemodialysis department

Нині до складу клініки внутрішньої медицини кафедри на базі Дніпропетровської обласної клінічної лікарні ім. І.І. Мечникова входять відділення кардіології з палатами інтенсивної терапії, ревматології, нефрологічний центр з відділеннями нефрології, діалізу та спостереження за пацієнтами після трансплантації нирок, гастроентерології та гепатології, пульмонології, алергології. Клінічною базою кафедри є також обласний госпіталь ветеранів, центри амбулаторної допомоги для проходження студентами виробничої практики.

Асистент О.О. Штепа під час виконання спірометричного дослідження у відділенні пульмонології

Assistant O.O. Shtepa during the spirometry in the department of pulmonology

Доцент О.Ю. Філіппова, зав. відділення гастроентерології О.М. Ходасенко, лікарі Л.Г. Богдан та О.В. Мосенцева під час огляду хворої

Assoc. prof. O.Yu. Filippova, head of gastroenterology department O.M. Khodasenko, doctors L.G. Bogdan and O.V. Mosentseva during examination of the patient

У клініці активно використовуються сучасні методи діагностики (ангіографія судин різних басейнів, у т.ч. коронарографія, комп'ютерна томографія та МРТ, ультразвукові методи дослідження, транsezофальна ехокардіографія; усі види ендоскопічного дослідження, біопсія органів та тканин; впроваджено метод комп'ютерної томографії серця, визначення індексу кальцифікації) та лікування (ангіопластика та стентування, перитонеальний гемодіаліз, гемодіалізація, пролонгований гемодіаліз, сучасні технології впливу на імунну систему).

У кооперації з іншими кафедрами Дніпропетровської медичної академії спеціалісти клініки створили локальні протоколи ведення хворих з ТЕЛА, мультифокальним атеросклерозом, захворюваннями підшлункової залози, гострим ураженням нирок, невідкладної допомоги (для медичних сестер).

Доцент К.Г. Карапетян, доцент Ю.С. Кушнір, зав. відділенням кардіології Д.Л. Чвора, та лікар Н.Б. Мірошніченко під час розбору ЕКГ

Assoc. prof. K.G. Karapetyan, assoc. prof. Yu.S. Kushnir, head of cardiology department D.L. Chvora and doctor N.B. Miroshnichenko during discussion of the results of ECG

Доцент І.Л. Караванська, зав. відділення алергології, асистент С.В. Маргітч, лікар Є.О. Тарасова оцінюють результати пікфлуометрії та прік-тестування

Assoc. prof. I.L. Karavanska, Head of allergology department assistant S.V. Margitich, doctor Ye.O. Tarasova are evaluating the results of peakflowmetry and prick-tests

**Упровадження в практику нових методів
діагностики, лікування і профілактики сумісно
з клінікою внутрішніх хвороб Дніпропетровської
обласної клінічної лікарні ім. І.І. Мечникова**

1. Лабораторна діагностика аутоімунного синдрому.
2. Сучасні методи імунокорекції (лікування біологічними агентами та імуноглобулінами).
4. Створено реєстр пацієнтів із системною склеродермією, хворобою Шегрена на базі відділення ревматології.
5. Сумісно з іноземними аспірантами у відділенні кардіології розроблено та впроваджено методики оптимізації діагностики та лікування хворих із коморбідною патологією.
8. У відділенні кардіології впроваджена методика КТ-коронарографії та визначення кальцієвого індексу коронарних артерій у хворих низького та середнього ризику кардіо-васкулярних ускладнень.
9. У відділенні алергології розроблено методику визначення Ig G4 до алергенів пилку дерев і трав у діагностиці бронхіальної астми та алергічного риніту.
10. У відділенні хронічного гемодіалізу використовуються найсучасніші методи ниркової замісної терапії: гемодіафільтрація, постійний циклічний перитонеальний діаліз та пролонгований гемодіаліз.
11. У відділенні гастроентерології та гепатології впроваджена діагностика глютензалежних захворювань.

Спеціалісти кафедри регулярно виступають на науково-практичних конференціях, присвячених спеціалізованим тематичним розборам клінічних особливостей перебігу нозологій, нормативно-інноваційних змін у сферах діагностики, лікування та ведення хворих в умовах амбулаторної та лікарняної практики. Започатковано участь у консультативних проєктах із використанням телемедицини в Дніпропетровській області.

Тривалий час професор О.В. Курята був обласним спеціалістом з кардіології ДУОЗ при обласній адміністрації. Особлива увага приділялась реперфузійним технологіям при лікуванні гострого коронарного синдрому.

Професія лікаря – це спосіб життя, бо він повинен бути готовий до того, щоб віддати себе без залишку задля порятунку інших. Події в країні, що почалися в 2014 році сформували розвиток нової за своєю сутністю обласної клінічної лікарні ім. І.І. Мечникова. Вона пройшла складний шлях до переформування на головний форпост прифронтової медицини. Самовідданість, високий професіоналізм лікарів та медичного персоналу дали змогу майже у 99 відсотків випадків урятувати найцінніше – життя, тим пораненим бійцям, котрі відважно віддаючи себе, відстоювали суверенітет та державність нашої країни.

**Професор О.В. Курята
та головний лікар
С.А. Риженко під час
огляду бійця АТО**

Professor O.V. Kuryata and
professor S.A. Ryzhenko
during the examination of
the soldier

У цей важкий час основною метою була співпраця. Починаючи з періоду активних бойових дій, спеціалісти кафедри брали участь у медичному сортуванні хворих з метою визначення ступеня важкості їхнього стану, необхідного обсягу надання медичного обстеження, в у тому числі функціонального, лабораторного та інструментального, з максимально швидким визначенням їх тактики ведення.

Професор О.В. Курята разом з доцентами кафедри проводили консультативну роботу щодо післяопераційного ведення хворих в умовах реанімаційних та профільних відділень клініки, а також відповідали за забезпечення висококваліфікованої терапевтичної допомоги.

Турбота лікаря, особливо під час лікування хронічних захворювань, має свою особливу спрямованість на взаємодію між хворим та його родиною. Вона аж ніяк не відображається у призначенні ліків та визначенні тактики ведення хворого. Більшою мірою хворому потрібен лікар як людина з високим ступенем довіри, здатна зрозуміти всі пориви надії та відчаю.

В рамках цієї спрямованості на базі терапевтичної клініки працюють школи для хворих на артеріальну гіпертензію (доц. І.Л. Караванська), остеоартроз, із правил використання небулайзерної терапії та астма-школа. Основними завданнями цих шкіл є роз'яснення хворим та їхнім родинам етапів перебігу наявного захворювання, чинників ризику загострення, умов поліпшення та стабілізації процесу, ознайомлення з правилами використання діагностичних та лікувальних приладів, а також освоєння технік їх використання.

**Доцент І.Л. Караванська
проводить школу для
хворих на артеріальну
гіпертензію**

Associate professor
I.L. Karavanska conducts
a school for patients with
arterial hypertension

Асистент О.О. Штепа та аспірант В.В. Семенов зі студентами та лікарями-інтернами під час проведення Школи гіпертоніка, 2018 р.

Asst. O.O. Shtepa and PhD student V.V. Semenov with students and interns during the School of Hypertension, 2018

До професійної діяльності кафедри належить спільна з профільними асоціаціями організація конференцій, симпозіумів, тренінгів, основною метою яких є підвищення якості надання медичної допомоги лікарями та обізнаності пацієнтів щодо хвороб. Нині, в умовах постійного руху вперед, вдосконалення професійної підготовки шляхом поглиблення, розширення й оновлення професійних знань, умінь та навичок, обговорення практичного досвіду, є безсумнівною запорукою професійного росту.

Доцент К.Г. Карапетян під час проведення online-консультації разом із зав.відділенням ревматології Т.К. Лисунець, зав. відділенням неврології №1 В.І. Пашковським та лікарем-ревматологом Т.М. Тарасенко

Assoc. prof. K.G. Karapetyan with the head of rheumatology department T.K. Lysunets, head of neurology department №1 V.I. Pashkovsky and the rheumatologist T.M. Tarasenko during the on-line consultation

Сумісні конференції

- Щотижневі науково-практичні конференції лікарів внутрішньої медицини;
- Переривчасті курси лікарів-ревматологів та нефрологів;
- Засідання ГО «Придніпровська асоціація лікарів-інтерністів».

Тренінги для пацієнтів

- І.Л. Караванська, С.В. Маргітіч – астма-школи;
- О.С. Мітрохіна, Т.К. Лисунець – школи по остеопорозу;
- О.С. Мітрохіна, Т.К. Лисунець – школи по остеоартрозу;
- І.Л. Караванська, Д.Л. Чвора – школи гіпертоніків.

Головний лікар
С.А. Риженко, зав. відділення ревматології
Т.К. Лисунець, заступник головного лікаря з медичної частини
О.А. Гавва та професор О.В. Курята на внутрішньо-лікарняній конференції

The chief of the Regional Clinical Hospital
I.I. Mechnikova prof.
S.A. Ryzhenko, head of rheumatology department
T.K. Lysunets, deputy of the chief of the Regional Clinical Hospital
I.I. Mechnikova O.A. Gavva and prof. O.V. Kuryata during hospital conference

За ініціативи головного лікаря, професора С.А. Риженка, кафедра внутрішньої медицини 2 бере участь у благодійних акціях, спрямованих на медичну допомогу населенню. Спеціалісти кафедри виїжджають для консультацій хворих у міста і райони Дніпропетровської області в рамках виїзних Днів здоров'я та беруть участь у Днях здоров'я на базі консультативної поліклініки КЗ "Дніпропетровська обласна клінічна лікарня ім. І.І. Мечникова".

Всесвітня організація охорони здоров'я офіційно визначила телемедицину як спосіб надання послуг із медичного обслуговування там, де відстань є критичним чинником. Тому, спираючись на міжнародний досвід, на базі обласної клінічної лікарні було створено

Асистент М.М. Гречаник Assistant M.M. Grechanik під час консультації хворого у санаторії Новомосковського району during consultation of the patient at the sanatorium of Novomoskovsk district

Асистент В.В. Семенов PhD student V.V. Semenov під час проведення ЕКГ-дослідження хворому Магдалинівського району during an ECG study of a patient in Magdalinovsky district

Професор О.В. Курята Professor O.V. Kuryata під час огляду хворого з Придніпровського центру інвалідів during the examination of the patient from Pridneprovsky Disability Center

Мечниківський телемедичний тренінг-центр під керівництвом головного лікаря лікарні, професора С.А. Риженка. Спеціалісти кафедри разом із професором О.В. Курятою у складі мультидисциплінарних команд висококваліфікованих лікарів лікарні беруть участь у телеконсультаціях по складних клінічних випадках, що виникають по Дніпропетровській області, з метою визначення оптимальної тактики ведення хворих та вирішення першочергових завдань.

Професор О.В. Курята та головний лікар обласної клінічної лікарні ім. І.І. Мечникова професор С.А. Риженко під час роботи Мечниківського телемедичного тренінг-центру

Professor O.V. Kuryata and the chief of the Regional Clinical Hospital I.I. Mechnikova professor S.A. Ryzhenko during the work of Mechnikov Telemedicine and Training Center

Ще одним складником лікувальної роботи кафедри залишається участь у діяльності «Університету Третього Віку». Активну участь у його роботі бере доцент І.Л. Караванська, спрямовуючи людей похилого віку на удосконалення своєї соціальної, фізичної та розумової активності після виходу на пенсію. «Університет Третього Віку» був створений у 2013 році за ініціативою ректора Дніпропетровської медичної академії, академіка НАМН України, професора Георгія Вікторовича Дзяка та продовжує свою діяльність у сучасному періоді розвитку Державного закладу «Дніпропетровська медична академія Міністерства охорони здоров'я України».

Ректор ДЗ «ДМА», професор Т.О. Перцева, почесний ректор «Університету Третього Віку» Л.В. Новицька-Усенко, доцент І.Л. Караванська та Дніпровський міський голова Б.А. Філатов беруть участь в урочистому відкритті нового навчального року «Університету Третього Віку», 2019 р.

Rector of SI «DMA», professor T.O. Pertseva, the honored rector of the «University of the Third Age», professor L.V. Novitska-Usenko, associate professor I.L. Karavanska and the city mayor of Dnipro B.A. Filatov are taking part in opening ceremony of a new study year at the University of the Third Age, 2019

Згадуючи слова проф. І.І. Крижанівської:

«Професія лікаря є вираженням властивої людині потреби надавати допомогу тим, хто страждає. Практичне відображення медицини визначається моральними якостями лікаря, особливо його інтерпретації "гуманізму", без якого медицина втрачає своє право на існування, бо її наукові принципи в такому випадку вступають в протиріччя з основною метою – служити людині...»

НАУКОВА РОБОТА

Формування основ наукового розвитку кафедри відбулося в далекому 1919 році під керівництвом Миколи Олександровича Кабанова. В його прагненнях передати наступним поколінням любов до відкриття нових наукових горизонтів та можливостей медицини, пошуку шляхів вирішення найскладніших питань у веденні хворих з наукової точки зору, відображався цілий світогляд постійного руху вперед, що сформував особливу спрямованість наукового потенціалу кафедри впродовж століття.

На сучасному етапі розвитку спеціалісти кафедри під керівництвом професора О.В. Куряти спромоглися зберегти та примножити традиції в підготовці наукових кадрів, у спрямуванні сфер медичного та науково-дослідницького потенціалу, в розробці нових методів лікування та підходів до ведення хворих.

Поступово традиційний науковий напрям кафедри – кардіологія – було доповнено нефрологічним напрямом, вивченням терапевтичних аспектів взаємозв'язку серця та нирок. Особливою тематикою залишаються питання ревматології, вдосконалення оцінки ризику серцево-судинних захворювань у хворих при коморбідних станах, також продовжується вивчення концепції ведення терапевтичних хворих із гастроентерологічною патологією.

З 2004 року співробітники кафедри під керівництвом проф. О.В. Куряти беруть участь у міжнародних багатоцентрових клінічних дослідженнях. З 2006 року запрацював науковий центр на базі МКЛ №4 під керівництвом професора В.В. Родіонової.

Наукові спрямування кафедри:

1. Метаболічна та нейроендокринна концепція розвитку хронічної серцевої недостатності (ХСН).
2. Діагностичні підходи до ХСН: фокус на пацієнтах зі збереженою фракцією викиду.
3. Розробка лікувальних стратегій ведення хворих на ХСН.
4. Профілактика ХСН: фокус на артеріальну гіпертензію, коронарний атеросклероз, масу тіла.
5. Профілактика кардіоваскулярних ускладнень при коморбідній патології внутрішніх органів.
6. Коморбідні стани у хворих із гастроентерологічною патологією.

Науково-дослідницька робота кафедри на сучасному етапі:

- «Фактори ризику серцевосудинних захворювань, субклінічний атеросклероз при коморбідній патології внутрішніх органів: удосконалення методів діагностики та лікування».
- «Фармакологічні підходи до профілактики серцевосудинних захворювань у хворих із патологією внутрішніх органів».
- «Спадкові чинники, особливості судин, тромбоцитарної ланки гемостазу та їх регуляції в залежності від клінічних форм ішемічної хвороби серця: оптимізація лікування, прогноз та профілактика ускладнень».

Спеціалістами кафедри під керівництвом професора О.В. Куряти було розроблено та впроваджено в сучасну медичну практику новітні способи діагностики ураження головного мозку у хворих на гіпертонічну хворобу, лікування серцевої недостатності у хворих похилого та старечого віку, прогнозування результатів лікування хронічної серцевої недостатності та атеросклерозу у хворих на ішемічну хворобу серця (ІХС).

Були розроблені та впроваджені методи корекції інсулінорезистентності на тлі ІХС та у хворих на артеріальну гіпертензію із су-

путнім ревматоїдним артритом. Велика увага приділялася розробці методів оцінки порушень вуглеводного обміну.

*В умовах вивчення коморбідності між серцево-судинною патологією та гастроентерологічними питаннями були розроблені способи діагностування дифузних захворювань печінки, лікування виразкової хвороби дванадцятипалої кишки, асоційованої з *Helicobacter pylori* у хворих на гіпертонічну хворобу, та лікування хворих на стеатоз печінки.*

За період з 2002 року по теперішній час на кафедрі було захищено одну докторську дисертацію (доц. О.Ю. Філіппова, 2018 р.), 20 дисертаційних робіт, із них 15 під керівництвом О.В. Куряти (М.Ю. Зак, Ю.В. Єгорова, Т.Ю. Кисельова, О.С. Миторохіна, Е.О. Фролова, А.О. Мирошніченко, Н.І. Демкова (Бардаченко), А.С. Скрамная, Ю.В. Кушнір, О.Ю. Сіренко, О.В. Соля, Джозеф Хайкал (Ліван), Мухаммад Мухаммад (Сирія), Забіда Абдунасер (Лівія)) та дві під керівництвом В.В. Родіонової (А.О. Лисенко, О.В. Вільямська), під керівництвом В.П. Гейченко (О.В. Мужчиль), під керівництвом О.А. Коваль (І.Л. Караванська), під керівництвом Т.О. Перцевої (О.О. Штепа), а також сім магістерських робіт іноземними магістрантами з Китаю (Тянь Тянь, Сунь Сюе Ксюй, Ван Лунчан, Лю Сяокунь та ін.).

Нині на кафедрі виконуються дві дисертаційні роботи на здобуття ступеня доктора медичних наук (Ю.С. Кушнір, Є.О. Фролова) та три дисертаційні роботи на здобуття доктора філософії в галузі медицини (М.М. Гречаник, І.П. Гарміш, В.В. Семенов), а також дисертаційна робота на здобуття ступеня кандидата медичних наук – Г.В. Черкасова.

Професор О.В. Курята з аспірантами та докторантами кафедри внутрішньої медицини 2
Зліва направо:
доц. Ю.С. Кушнір,
асп. В.В. Семенов,
проф. О.В. Курята,
ас. І.П. Гарміш, ас.
М.М. Гречаник, ас.
Є.О. Фролова

Professor O.V. Kuryata with graduate students and doctorants of the Department of Internal Medicine 2.
Left -to-right: associate professor Yu.S. Kushnir, PhD student V.V. Semenov, professor O.V. Kuryata, assistant I.P. Garmish, assistant M.M. Grechanik, assistant E.O. Frolova

**Захист дисертаційних
робіт іноземних аспі-
рантів кафедри вну-
трішньої медицини 2
Мухаммад Мухаммад
(Сірія), Забіда
Абдунасер (Лівія)**

Defense of dissertation
works of foreign
graduate students of the
Department of Internal
Medicine 2
Muhammad Muhammad
(Syria), Zabida
Abdunaser (Libya)

В рамках науково-методичної роботи співробітники кафедри є співавторами національних підручників під грифом МОН України («Професійні хвороби» (2015) – професор В.В. Родіонова, «Гастроентерологія» (2016) – доцент О.Ю. Філіппова.

Навчально-методичні посібники:

- «Internal medicine: educational manual for the 5th year students. Volume 2» (2018) для програми підготовки англomовних студентів);
- Вторинна (симптоматична) артеріальна гіпертензія (українською та англійською мовами);
- Захворювання внутрішніх органів у літніх хворих (українською та англійською мовами);
- Первинна та вторинна профілактика серцево-судинних захворювань (українською та англійською мовами);
- Довідник з медико-соціальної експертизи і реабілітації, том 1;
- «Крок-2», навчально-методичний посібник із самостійної роботи для студентів VI курсу медичного факультету;
- «Pharmacologie cardiovasculaire» для програми підготовки франкомовних студентів.

Співробітниками кафедри підготовлено та видано 8 монографій, що були рекомендовані МОЗ України для студентів вищих навчальних закладів.

У науковій роботі кафедра активно співпрацює з науковцями ДЗ «ДМА» (кафедра біохімії, медичної та фармацевтичної хімії), ДНУ ім. О. Гончара (кафедра біохімії та біофізики), інститутом біохімії НАН України О.В.Палладіна, Геттінгенським університетом імені Георга Августа (Німеччина), університетом Бінголя (Туреччина).

Починаючи з 2000-х років, професором О.В. Курятою була започаткована та набула розвитку співпраця з науковими центрами Європи, в рамках медичних семінарів провідних університетів США в Зальцбурзі. Також була розпочата співпраця з медичним Віргінським Університетом США (професор В.В. Родіонова).

Молоді співробітники та аспіранти кафедри в рамках виконання наукової роботи отримали гранти та представляли результати своїх робіт на Європейських конгресах: European Meeting on Hypertension and Cardiovascular Protection, ESC Congress, Cardiovascular biology meeting, ERA-EDTA Congress, World Congress Nephrology, Cardionephrology, European Congress of Immunology (Джозеф Хайкал, О.С. Митрохіна, Н.І. Бардаченко, О.Ю. Сиренко, О.О. Штепа, І.П. Гарміш, М.М. Гречаник, В.В. Семенов). Щорічно результати наукової роботи кафедри доповідаються на Європейських профільних конгресах та Національних конгресах України.

Професор О.В. Курята та почесний президент «Асоціації ревматологів Росії», академік РАМН, професор В.А. Насонова на Європейському ревматологічному конгресі. Стокгольм, Швеція, 2002 р.

Professor O.V. Kuryata and Honorary President of «Association of Rheumatology of Russia», academic of RAMS, professor V.A. Nasonova at the European Rheumatological Congress. Stockholm, Sweden, 2002

Професор О.В. Курята, професор Євгеніуж Кухаж (голова спілки ревматологів Польщі, Медичний університет Селесії, Катовіце) та к.мед.н. О.О. Гарміш (інститут кардіології ім. М.Д. Стражеска) під час конгресу ревматологів. Вроцлав, Польща, 2018 р.

Professor O.V. Kuryata, professor Eugeniusz J. Kucharz (chairman of the Polish Rheumatologists Association, Medical University of Silesia in Katowice, Poland) and PhD. O.O. Garmish (Institute of Cardiology MD Strazhesko) during the Congress of Rheumatologists. Wroclaw, Poland, 2018

Професор О.В. Курята та професор Герд Хасенфус (голова центру серця Геттенгенського університету, Німеччина) на Європейському кардіологічному конгресі. Мюнхен, Німеччина 2008 р.

Professor O.V. Kuryata and professor Gerd Hasenfus (head of the Center of the Heart of the University of Gottingen, Germany) at the European Cardiology Congress. Munich, Germany, 2008

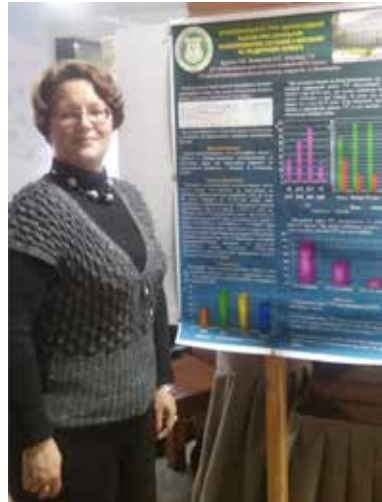
Професор О.В. Курята, аспірант В.В. Семенов та професор Кшиштоф Наркевич (голова спілки кардіологів Польщі, кафедра гіпертензії та діабетології, медичного університету, м. Гданськ, Польща) на кардіологічній конференції. Дніпро, Україна, 2019 р.

Professor O.V. Kuryata, PhD student V.V. Semenov and professor Krzysztof Narkiewicz (chairman of the Polish Cardiology Association, Department of Hypertension and Diabetology, Medical University of Gdansk, Poland) at the cardiological conference. Dnipro, Ukraine, 2019

Доцент Ю.С. Кушнір.
Національний конгрес
кардіологів України.
Київ, Україна, 2017 р.

Associate professor
Yu.S. Kushnir National
Congress of Cardiology,
Ukraine. Kyiv, Ukraine, 2017

Асистент О.С. Митрохіна.
Національний конгрес
ревматологів України.
Київ, Україна, 2017 р.

Assistant O.S. Mitrokhina
National Congress of
Rheumatology, Ukraine.
Kyiv, Ukraine, 2017

Асистент М.М. Гречаник.
ESH. Мілан, Італія, 2017 р.

Assistant M.M. Grechanik,
ESH. Milan, Italy, 2017

Асистент О.Ю. Сіренко,
д.мед.н. Вольфганг
Аулицки (Австрія),
д.мед.н. Антоніо
М. Готто молодший
(США), к.мед.н. Філіп
Бартер (Австралія) на
міжнародному семінарі
«Ліпідний метаболізм».
Зальцбург, Австрія,
2018 р.

Assistant O.Yu. Sirenko,
Wolfgang Aulitzky, MD
(Austria), Antonio M. Gotto
Jr., MD (New York), Philip
Barter, PhD, (Australia) at
the international seminar
"Lipid Metabolism".
Salzburg, Austria, 2018

**Асистент І.П. Гарміш.
Національний конгрес з
імунології, алергології.
Дніпро, Україна, 2018 р.**

Assistant I.P. Garmish
National Congress of
Immunology and
Allergology. Dnipro,
Ukraine, 2018

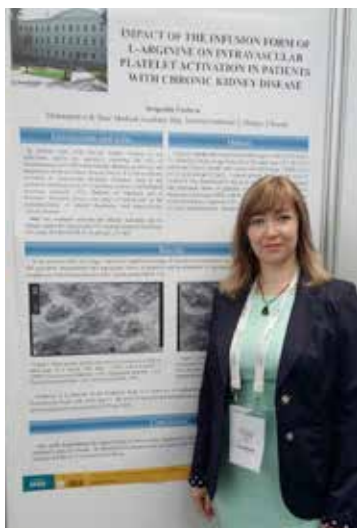

**Асистент О.Ю. Сіренко.
Cardiovascular biology
meeting. Відень, Австрія,
2018 р.**

Assistant O.Yu. Sirenko,
Cardiovascular biology
meeting. Vienna, Austria,
2018

**Аспірант В.В. Семенов на
Nephro Update Europe.
Будапешт, Угорщина,
2018 р.**

PhD student V.V. Semenov
at Nephro Update Europe.
Budapest, Hungary, 2018

**Асистент Є.О. Фролова.
ERA-EDTA Congress.
Копенгаген, Данія,
2018 р.**

Assistant E.A. Frolova
ERA-EDTA. Copenhagen,
Denmark, 2018

Асистент О.О. Штепа та асистент І.П. Гармиш на 5th European Congress of Immunology. Амстердам, Нідерланди, 2018 р.

Assistant O.O. Shtepa and assistant I.P. Garmish at the 5th European Congress of Immunology. Amsterdam, Netherlands, 2018

Асистент О.О. Штепа, професор, д.мед.н. Франческо Блазі (Мілан, Італія), професор, д.мед.н. Ніколас М. Сіафакас (Іракліон (Крит), Греція) на ERS International Congress. Париж, Франція, 2018 р.

Assistant O.O. Shtepa, professor Francesco Blasi, MD (Milan, Italy), professor Nikolaos M. Sifakas, MD (Heraklion (Crete), Greece) at the ERS International Congress. Paris, France, 2018

Доцент Ю.С. Кушнір та професор, д.мед.н., головний кардіохірург лікарні «Кардіоліта» Гедрюс Уждавинис під час медичного стажування у «Kardiolita Hospital», Вільнюс, Литва, 2019 р.

Associate professor Yu.S. Kushnir and professor, MD, PhD, the lead cardiothoracic surgeon of the Kardiolita Hospital Giedrius Uzdavynis at the medical internship at the Kardiolita Hospital, Vilnius, Lithuania, 2019

Країни, в яких були опубліковані наукові роботи співробітників кафедри внутрішньої медицини 2

Countries where the scientific papers of the staff of the Department of Internal Medicine 2 were published

**Асистент О.О. Штепа та
аспірант В.В. Семенов
на Cardioneфрология:
Congresso 2019. Рим,
Італія, 2019 р.**

Assistant O.O. Shtepa and
PhD student V.V. Semenov
at "Cardioneфрология:
Congresso 2019". Rome,
Italy, 2019

**Зліва направо: асистент
О.О. Штепа, д.мед.н.
Лука Ді Луло (Тіволі),
д.мед.н. Антоніо
Беллазі (Бергамо),
професор, д.мед.н.
Клаудіо Ронко (Віченца)
аспірант В.В. Семенов
на Cardioneфрология:
Congresso 2019. Рим,
Італія, 2019 р.**

Left-to-right: assistant
O.O. Shtepa, Luca Di
Lullo, MD (Tivoli), Antonio
Bellasi, MD (Bergamo),
professor Claudio Ronco,
MD (Vicenza), PhD
student V.V. Semenov
at "Cardioneфрология:
Congresso 2019". Rome,
Italy, 2019

В умовах безперервної медичної освіти працівники кафедри використовують можливість інтегруватись у світову медичну спільноту через членство у провідних Європейських асоціаціях. Так професор О.В. Курята є дійсним членом Європейського товариства кардіологів (FESC), членом Європейської нефрологічної асоціації та діалізу (ERA – EDTA), членом Європейської асоціації з профілактики та реабілітації серцево-судинних захворювань (EACPR), членом European Association of Cardiovascular Imaging (EACVI).

Працівники кафедри є членами Європейських наукових товариств, таких як European Society of Cardiology, European Atherosclerosis Society, Heart Failure Association of the ESC, European Heart Rhythm Association, European Renal Association – European Dialysis and Transplant Association, European League Against Rheumatism, European Respiratory Society, European Federation of Immunological Societies.

Щорічно публікуються статті в фахових журналах, що індексуються науко-метричними базами, в тому числі SCOPUS, Web of Science, Google Scholar. Результати наукової діяльності кафедри опубліковані в іноземних виданнях, зокрема США, Великобританії, Нідерландів, Польщі, Чехії, Аргентини, Естонії, Білорусі, Індії, Казахстану, Єгипету. Наукова робота співробітників кафедри відображена в публікаціях різного рівня, в тому числі в фахових вітчизняних та закордонних журналах, патентах, авторських свідоцтвах. Матеріали досліджень неодноразово були представлені на міжнародних, республіканських та регіональних конференціях, з'їздах.

Ще одним складником роботи кафедри є аналіз наукових праць, які подають до друку в наукові видання – професор О.В. Курята є членом редакційної ради наукових журналів України «Медичні перспективи» та «Нирки», а також світових видань «Journal of nutritional therapeutics» (USA), Advancements in Journal of Urology and Nephrology (USA). Також працівники кафедри є членами апробаційних за спеціальністю «кардіологія» та спеціалізованої вченої Ради при ДЗ «ДМА».

У рамках забезпечення безперервної медичної освіти лікарів Дніпропетровського регіону та України кафедра стала засновником і організатором проведення на базі ДЗ «ДМА» підсумкової міжнародної науково-практичної конференції «Актуальні питання внутрішньої медицини», як щорічного підсумку роботи Придніпровської асоціації лікарів-інтерністів. Конференція стала вже традиційною, об'єднавши науковців із різних регіонів України та інших країн. Географія учасників за останні роки значно розширилася: свої доповіді представили видатні науковці зі Швеції, Франції, Польщі, Республіки Литва та Білорусі.

◀ Член-кор. НАМН України, професор Т.О. Перцева, професор Ліонел Ростейнг (м. Гренобль, Франція), професор Д.Д. Іванов (м. Київ), професор О.В. Курята під час міжнародної конференції «Актуальні питання внутрішньої медицини». Дніпро, Україна, 2018 р.

◀ Corresponding Member of National Academy of Medical Sciences of Ukraine, prof. T.O. Pertceva, professor Lionel Rostaing (Grenoble, France), prof. D.D. Ivanov (Kyiv), prof. O.V. Kuryata during the international conference "Actual issues of internal medicine". Dnipro, Ukraine, 2018

Зліва направо: Р. Гритяні, Л.А. Бардаченко, Артурас Мацкявичус (Литва), зав. відділення ревматології Т.К. Лисунець, професор О.В. Курята

Left-to-right: R. Grytyani, L.A. Bardachenko, Arturas Mackevičius (Lithuania), head of rheumatology department T.K. Lysunets, professor O.V. Kuryata

Зліва направо: ас. О.С. Мітрохіна, ас. І.П. Гарміш, доц. Ю.С. Кушнір, ас. О.О. Штепа, асп. В.В. Семенов, проф. О.В. Курята, проф. Ліонел Ростейнг (м. Гренобль, Франція), доц. О.Ю. Філіппова, ас. Є.О. Фролова, ас. М.М. Гречаник, ас. О.Ю. Сіренко, доц. І.Л. Караванська

Left-to-right: ast. O.S. Mitrokhina, ast. I.P. Garmish, assoc. prof. Yu.S. Kushnir, asst. O.O. Shtepa, PhD student V.V. Semenov, prof. O.V. Kuryata, prof. Lionel Rosting (Grenoble, France), assoc. prof. O.Yu. Filippova, asst. E.O. Frolova, asst. M.M. Grechanik, asst. O.Yu. Sirenko, assoc. prof. I.L. Karavanska

Ректор ДЗ «ДМА», член-кор. НАМН України, професор Т.О. Перцева та головний лікар КЗ "Дніпропетровська обласна клінічна лікарня ім. І.І. Мечникова", професор С.А. Риженко на відкритті міжнародної конференції «Актуальні питання внутрішньої медицини». Дніпро, Україна, 2018 р.

Рector of SI "DMA", Corresponding Member of National Academy of Medical Sciences of Ukraine, prof. T.O. Pertceva, and the chief of the hospital "Dnipropetrovsk Regional Hospital I.I. Mechnikova", prof. S.A. Ryzhenko at the opening ceremony of the international conference "Actual issues of internal medicine". Dnipro, Ukraine, 2018

Відкриття науково-практичної міжнародної конференції «Актуальні питання внутрішньої медицини», Дніпро, Україна, 2019 р. Зліва направо: проф. О.В. Курята, заст. гол. лікаря КЗ «ДОКЛМ» О.А. Гавва, ректор ДЗ «ДМА», член-кор. НАМН України, професор Т.О. Перцева, Артурас Мацкявичус (Литва), заст. гол. лікаря КЗ «ДОКЛМ» Ю.Ю. Скребець

Opening of the scientific and practical international conference "Actual issues of internal medicine", Dnipro, Ukraine, 2019. Left-to-right: professor O.V. Kuryata, O.A. Gavva, Corresponding Member of National Academy of Medical Sciences of Ukraine, professor T.O. Pertseva, Arturas Matckevičius (Lithuania), Yu.Yu. Skrebets

Зліва направо: координатор МОЗ України з питань клінічної алергології, віце-президент асоціації алергологів України, завідувач алергологічного відділення КЗ «Дніпропетровське клінічне об'єднання швидкої медичної допомоги» Дніпровської міської ради», проф. Є.М. Дитятковська, директор «НДІ МСПІ МОЗ України», проф. А.В. Іпатов, член-кореспондент НАМН України, ректор ДЗ «ДМА», проф. Т.А. Перцева, член-кореспондент НАМН України, завідувач кафедри нервових хвороб та нейрохірургії ФПО ДЗ «ДМА», проф. Л.А. Дзяк

Left-to-right: coordinator of the Ministry of Health of Ukraine on Clinical Allergology, vice-president of the Allergology Association of Ukraine, head of Allergology Department of the Hospital "Dnipropetrovsk Clinical ambulance association "DOR" of Dnipropetrovsk, prof. E.M. Dyatkovska, head of State Institution "Ukrainian State Research Institute of Disability-related Medical and Social Issues" of the Ministry of Health of Ukraine prof. A.V. Ipatov, Corresponding Member of National Academy of Medical Sciences of Ukraine, rector of SI "DMA" prof. T.O. Pertseva, Corresponding Member of National Academy of Medical Sciences of Ukraine, head of department of neurological diseases and neurosurgery prof. L.A. Dzyak

Зліва направо: завідувач кафедри внутрішньої медицини 2 ДЗ «ДМА», професор О.В. Кuryта, проректор з науково-педагогічної роботи та післядипломної освіти Української медичної стоматологічної академії, президент Української гастроентерологічної асоціації, професор І.М. Скрипник, професор Маттіас Льор (Каролінський Університет, Швеція), член-кореспондент НАМН України, ректор ДЗ «ДМА», професор Т.О. Перцева, директор ДУ «Інститут гастроентерології НАМН України», віце-президент Української гастроентерологічної асоціації, професор Ю.М. Степанов, завідувач кафедри терапії, кардіології та сімейної медицини ФПО ДЗ «ДМА», професор В.А. Потабашній

Left-to-right: Head of the department of Internal Medicine 2 of the SI "DMA" professor O.V. Kuryta, Vice-rector for scientific-pedagogical work and postgraduate education of the Poltava Ukrainian Medical Stomatological Academy, President of the Ukrainian Gastroenterology Association, professor I.M. Skrypnyk, professor Matthias Löhr (Karolinska University, Sweden), Corresponding Member of National Academy of Medical Sciences of Ukraine, rector of SI "DMA" professor T.O. Pertceva, director of SI "Institute of gastroenterology of NAMS of Ukraine, Vice-President of Ukrainian Gastroenterology Association, Professor Yu.M. Stepanov, head of the Department of Therapy, Cardiology and Family Medicine of the SI "DMA", professor V.A. Patabashnyi

Доцент О.Ю. Філіппова та професор І.М. Скрипник

Associate professor O.Yu. Filippova and professor I.M. Skrypnyk

Аспірант В.В. Семенов та професор Марчин Грабовські (Варшава, Польща) під час інтерв'ю

PhD student V.V. Semenov and professor Marcin Grabowski (Warsaw, Poland) during the interview

Доповідь клінічних ординаторів кафедри Манкессі Н'лево Лорене Шапрюш Сташері та Окойе Ікенна Чункуемка на міжнародній конференції «Актуальні питання внутрішньої медицини». Дніпро, Україна, 2019 р.

Report of clinical residents of the department Mankessi N'levo Loren Shapryushh Osscheri and Okoye Ikenneya Chunukamka at the international conference "Actual issues of internal medicine". Dnipro, Ukraine, 2019

Доцент О.Ю. Філіппова, доцент І.Л. Караванська, професор Т.В. Колесник, професор Н.О. Перцева, професор Л.І. Конопкіна, асистент Є.О.Фролова під час проведення конкурсу молодих учених

Associate professor O.Yu. Filippova, associate professor I.L. Karavanska, professor T.V. Kolesnik, professor N.O. Pertseva, professor L.I. Konopkina, assistant Y.O.Frolova during the contest of young scientists

Доцент І.Л. Караванська та доцент Т.В. Кіреєва під час проведення конкурсу студентських наукових праць

Associate professor I.L. Karavanska and associate professor T.V. Kiireva during the contest of student research thesis

Зліва направо: професор Артурас Мацкявичус (Вільнюс, Литва), професор О.В. Курята, професор Марчін Грабовскі (Варшава, Польща)

Left-to-right: Arturas Mackevičius (Vilnius, Lithuania), professor O.V. Kuryata, professor Marcin Grabowski (Warsaw, Poland)

Зліва направо: ас. М.М. Гречаник, ас. О.Ю. Сіренко, ас. І.П. Гарміш, проф. О.В. Курята, доц. І.Л. Караванська, ас. Є.О. Фролова, ас. О.О. Штепа, доц. Ю.С. Кушнір, ас. О.С. Мітрохіна

Left-to-right: asst. M.M. Grechanik, asst. O.Yu. Sirenko, asst. I.P. Garmish, prof. O.V. Kuryata, assoc. prof. I.L. Karavanska, asst. E.O. Frolova, asst. O.O. Shtepa, assoc. prof. r Yu.S. Kushnir, asst. O.S. Mitrokhina

Усвідомлення свого шляху, вибору безупинного руху вперед до підвищення кваліфікаційних та наукових можливостей формує досвідченість лікаря-науковця як спеціаліста, що стає запорукою збереження сторічних традицій кафедри внутрішньої медицини 2.

Сучасна наукова спрямованість розвитку кафедри сконцентрована на вивченні формування коморбідності як результату подібності патогенезу захворювань внутрішніх органів. Робота працівників кафедри охоплює ефективність діагностики та лікування хронічної серцевої недостатності в поєднанні з фібриляцією передсердь чи на тлі постінфарктного кардіосклерозу, з порушенням функції нирок. Проводиться розробка нових системних підходів до профілактики та лікування у хворих на ішемічну хворобу серця з фібриляцією передсердь у залежності від наявності інсульту; створення моделі прогнозу на підставі нових наукових даних про структурні та функціональні зміни судин. Продовжується вивчення нових та набутих особливостей тромбоцитарної ланки, показників системного запалення, факторів мікроциркуляції, фіброзування, посттрансляційних змін, продуктів глікації, маркерів гломерулярно-тубулярного пошкодження нирок.

Водночас формуючи переміщення фокусу на хронічну хворобу нирок, вивчаються можливості підвищення ефективності її лікування в поєднанні з артеріальною гіпертензією, субклінічним гіпотиреозом. Вивчаються можливості диференційованого вибору антигіпертензивних засобів шляхом оцінки кардіоваскулярного ризику, тромбоцитарного гемостазу та маркерів фіброзу. Також у розробці методи оптимізації вибору антигіпертензивної терапії на підставі вивчення особливостей добового профілю артеріального тиску, рівня вегетативної регуляції, функціонального резерву нирок, інсулінорезистентності та функції ендотелію.

Стрімкими темпами триває вивчення аспектів гострого пошкодження нирок, профілактики рентгенконтрастних нефропатій, перебігу хронічної хвороби нирок у сполученні з артеріальною гіпертензією, з урахуванням особливостей механізмів розвитку та прогресування у хворих, які перенесли гостре пошкодження нирок.

Вивчається проблематика перебігу термінальної стадії хронічної ниркової недостатності, з урахуванням стану дихальної та імунної систем, в умовах різних варіантів замісної терапії хворих.

Зберігає свій науковий розвиток ревматологічний напрям – на кафедрі формуються реєстри хворих із системною склеродермією, синдромом Шегрена, системними васкулітами, з метою вивчення особливостей перебігу та прогнозування ефективності лікування хворих.

Проводиться оптимізація діагностики ліпідних порушень та проявів атеросклерозу магістральних судин голови та підвищення ефективності лікування хворих із ішемічною хворобою серця в поєднанні з неалкогольною жировою хворобою печінки. Вивчаються питання коморбідності у хворих із дифузними захворюваннями печінки та можливості оптимізації лікування хворих на стеатоз печінки.

Різноплановість наукових векторів руху формує упорядковану систему наукових знань із підвищеною ефективністю та міжнародним досвідом, що створює основу для безперервного розвитку наукового потенціалу кафедри.

Кафедра внутрішньої медицини 2 як структурна одиниця Державного закладу «Дніпропетровська медична академія Міністерства охорони здоров'я України» – це передусім – люди, які віддані своєму покликанню – професійні лікарі-науковці, що рухаються вперед шляхом розвитку та самовдосконалення, з вірою в необхідність збереження багаторічних наукових традицій, багатогранності та компетентності лікаря, як особистості.

Професійна орієнтованість працівників кафедри спрямована на розвиток творчого потенціалу, набуття впевненості в своїх можливостях, оволодіння науковими матеріалами та досягненням необхідних професійних якостей студентів, клінічних ординаторів, аспірантів, що відображає історичні традиції кафедрального розвитку крізь століття в медицині.

MEDICINE THROUGH THE CENTURIES...

- 1919** department of faculty therapy was organized by professor N.A. Kabanov on the basis of the regional hospital.
- 1922** professor K.I. Pinkoslavsky became the chair of the department. The department was based on the therapeutic department with 50 clinical beds.
- 1930** the department was headed by S.Ya. Shteinberg. During his leadership the department changed its location and was located in the separate single storey building with 60 beds.
- 1938** the department was headed by professor I.S. Slutsky. The clinical base of the department during this time was expanded to 120 beds and therefore it was returned to the main building, located in two sections.
- 1941–1945** the staff of the department took part in the military-medical support during the Second World War.
- 1951** department of faculty therapy without changes in its structure, state and placement was redesignated into the department of hospital therapy.
- 1952** introduction of the course of military field therapy, it was headed by associate professor N. Kosko, the cycle consisted of 7 lectures and practical classes.
- 1953** introduction to the curriculum of the course of occupational diseases under the direction of I.I. Rogachevsky.
- 1956** due to the creation of a parallel department for the 6th year students the department has been called hospital therapy №1.
- 1957** the department was headed by professor S.F. Oliynyk. An electrophysiological laboratory was created and physio-therapeutic treatments were more widely used.

- 1958** for the first time state examinations were held at the department, examination papers were drawn up and approved and consultations were held.
- 1959** the department was headed by the Honored Scientist of the Ukrainian SSR, Honored Worker of the Higher School of the Ukrainian SSR, Doctor of Medical Sciences, professor I.I. Kryzhanivska, author of more than 300 scientific works and 11 monographs. From 1964 till 1981 she was the rector of the Dnepropetrovsk Medical Institute.
- 1978** the course of endocrinology was created in the department, the educational process was provided by the assistant professor I.I. Vizgalova, Ph.D. V.M. Klyuko, Ph.D. S.A. Romanenko.
- 1989** professor S.S. Korolenko became the head of the department, at that time special attention was directed to the study of the features of lipid metabolism, neurohumoral regulation, the state of membranes of erythrocytes, pharmacological and efferent methods of treatment and hyperbaric oxygenation.
- 1996** the department was headed by professor V.P. Geychenko, at that time the head of the regional scientific-practical association of therapists, the deputy of vice-rector in humanitarian work. At that time, the cycle of occupational diseases was returned to the department moreover teaching of clinical pharmacology was started.
- 1996** it was supervised by professor S.P. Valevsky, professor V.V. Rodionova, assoc. professor A.I. Trofimenko, assoc. professor S.V. Sobko.
- 1996** hospital therapy №1 department was renamed on hospital therapy №1, occupational disease and clinical pharmacology due to starting new cycles.
- 1998** the department actively participates in the development and implementation of the "Krok-2" test exam in Ukraine in the educational process.

- 1998** hospital therapy № 1, occupational disease and clinical pharmacology was renamed on hospital therapy № 1 and occupational disease because cycle of clinical pharmacology was referred to another department.
- 2002** from that time the department is headed by Doctor of Medical Sciences, professor Olexander Viktorovich Kuryata. The scientific direction of the department – cardiology – is supplemented with the nephrological orientation: studying the therapeutic aspects of the relationship between the heart and the kidneys; and improving the assessment of the risk of cardiovascular disease in patients with comorbid conditions.
- 2003** collaboration with European research centers has been launched and developed.
- 2013** the cycle of clinical immunology has been established, it was supervised by professor V.V. Rodionova and professor R.V. Rasumnyi
- 2015** due to the new curricula, the department was renamed to the department of internal medicine 2 and occupational pathology.
- 2016** the department was renamed to the department of internal medicine 2 because of the decoupling of occupational pathology and clinical immunology into a separate structural unit – the department of occupational diseases and clinical immunology.

The Department of Internal Medicine 2 was created in 1919 on the basis of a regional hospital by a student and follower of G.A. Zakharyin – professor Nikolai Alexandrovich Kabanov, who was replaced by Professor Kazimir Yosypovych Pinkoslavsky in 1922. They were founders of the Department of Faculty Therapy of the Dnipropetrovsk Medical Institute.

In 1930, a student and follower of academician, MD N.D. Strazhesko, Professor Solomon Yakovlevich Steinberg became the head of the department.

Since 1938, the department was headed by Doctor of Medical Sciences, Professor Ilya Solomonovich Slutsky for many years. He was the head of the department until his death in January 1957. This period was interrupted because of the Second World War – from August 1941 till July 1944 regional hospital was playing the role of military hospital and medical institute was temporarily evacuated to Stavropol.

The heads of the department of Hospital Therapy №1 from 1919 to 2002.

I row: professor N.A. Kabanov, professor K.I. Pinkoslavsky, professor S.Ya. Shteinberg, professor I.S. Slutsky.

II row: professor S.F. Oliynyk, professor I.I. Kryzhanovska, professor S.S. Korolenko, professor V.P. Geychenko

The Second World War appeared to be a serious challenge for medical personnel. Hospital № 1322 with 900 beds was formed on the basis of the Dnipropetrovsk regional hospital and several clinical departments of the Medical Institute, which also included staff of the department of Faculty Therapy (Internal Medicine 2) headed by I.S. Slutskii. It was then assigned a new number and name – Specialized Evacuation Hospital № 3582. The staff of the Evacuation Hospital № 3582, which included the staff of the Department of Faculty Therapy, withstood it with honor. At various stages of military history, the staff of the department were in the ranks of defenders of the Motherland and took part in military-medical support on the fronts of the Second World War 1941–1945.

In the postwar years, after return of the institute to liberated Dnipropetrovsk in June 1944, Professor I.S. Slutsky, assistants N.K. Kosko, Yu.I. Hoffman, A.I. Lapidus, L.K. Mashkov, B.E. Kogan, clinical intern V.V. Timofeev, senior assistant I.T. Gritsenko, laboratory assistant K.A. Kri- voruchko and the preparer M.V. Vereshchaka got to work in the department from the first days of its restoration.

Later, associate professor K.B. Heifets and assistants Y.I. Yufit and L.I. Rogachevsky joined staff of the department from the front.

In the postwar period, the department taught the course of Faculty Therapy, including the course of Physiotherapy and Tuberculosis. Practical classes on Therapy and Physiotherapy were held on the basis of the therapeutic department in physiotherapeutic room and department of the Mechnikov's hospital. Clinical practice was carried out on the basis of the Polyclinic №5 of the city. The course of Tuberculosis was taught by an associate professor N.S. Heifets. Classes were held in Regional TB Dispensary.

In the 1952–1953 academic year, the profile of the clinic changed from the faculty, which it had been for many years, into a hospital. In addition to students of the 5th year, 37 students of the 6th year came to the clinic. Since it was the first year of ordination for the institute, the clinic, in addition to processing all the curriculums for the 5th year, developed educational plans for ordinators.

Course of military field therapy was completely new to the department. It was headed by associated professor N.K. Kosko (1952), and a course of Occupational Diseases was under the guidance of L.I. Rogachevsky (1953).

From August 1957 to June 1959, the department was headed by Doctor of Medical Sciences, Professor S.F. Oliynyk. All efforts were directed to the creation of an electrophysiological laboratory and extension of use of physiotherapeutic methods in treatment of internal diseases. During this period, Professor I.I. Krizanovska with professor V.P. Arshava were on a foreign mission (the Mongolian People's Republic and the Republic of Yemen), where they carried out extensive work on providing population with medical care and training of medical personnel in these countries.

Since June 1959, the Department of Hospital Therapy was headed by Doctor of Medical Sciences, Professor Inna Ilarionovna Kryzhanovska, who took a path from a hospital intern, an assistant, an associate professor of this department to the honourable post of the Head of the department.

Staff of the Department of Hospital Therapy №1 under the leadership of professor I.I. Kryzhanivska. I row: resident G.V. Savchenko, doctor A.N. Khmel, post-graduate student S.S. Korolenko. II row: associate professor N.K. Kosko, assistant O.V. Shulaeva, assistant A.P. Duplevskaya, professor I.I. Kryzhanivska, assistant professor V.P. Arshava, assistant professor L.I. Rogachevsky. III row: doctor M.E. German, doctor O. Petrova, doctor V.K. Charun, assistant V.I. Serpova, doctor E.S. Orlov, resident I.I. Vizgalova

The main scientific area of the department was cardiology. Under guidance of Professor I.I. Krizhanovska, the department continued to study the issues of etiopathogenesis and treatment of chronic circulatory failure with IHD, hypertension, pulmonary heart and rheumatic defects. 9 doctoral and 49 candidate's theses were completed. Representatives of the therapeutic school under the guidance of I.I. Krizhanovska include: a rector of the DSMA, academician of the Academy of Medical Sciences of Ukraine, professor G.V. Dzyak, a rector of the DSMA, Corresponding Member of the Academy of Medical Sciences of Ukraine Professor T.O. Pertseva, professors V.P. Arshava, K.V. Popova, S.S. Korolenko, V.P. Geychenko and others.

In 1978, for the first time in the department, a course on Endocrinology was developed (associate professor I.I. Vizgalova, candidate of medical science V.M. Klyuiko, doctor of medical sciences S.A. Romanenko).

New diagnostic and treatment methods developed at the department and implemented in the practice of health care

During the post-war period, the following new methods of diagnostics and treatment were developed at the department and widely implemented in the practice of health care:

- 1) "Symptom of a throat", described by Prof. I.I. Kryzhanovska in the symptomatology and diagnostics of mitral heart disease with predominance of stenosis.
- 2) The use of vitamin B in the complex treatment of circulatory insufficiency theoretically substantiated in the candidate's and doctoral dissertations of Prof. I.I. Kryzhanovska and V.P. Arshava.
- 3) Macro- and micromethods of determination of heparin time developed and described by associate professor L.I. Rogachevsky and E.L. Erkez (1961), which reliably characterize the activity of anticoagulation system and serve as a reliable dosing test for anticoagulants. Associate professor L.I. Rogachevsky's formula for calculations and the table of heparin time indexes (1961, 1962) significantly facilitated work of laboratory assistants and measurement of heparin activity of blood.

- 4) The phenomenon of potentiating the diuretic effect of diuretics by anticoagulants of the coumarin group, described by associate professor L.I. Rogachevsky (1959).
- 5) Optimal doses of strophantine in various forms of circulatory failure, theoretically substantiated in the doctoral thesis by E.V. Popova.
- 6) A method of combining dehydration substances with anticoagulants during severe patients dehydration, who takes diuretics due to circulatory failure, theoretically substantiated by associate professor L.I. Rogachevsky in his doctoral thesis.
- 7) Application of vitamins P, C and B2 in various forms of tonsillitis in order to prevent and treat rheumatism, theoretically substantiated associate professor N.K. Kosko in her doctoral thesis.
- 8) A comprehensive treatment method of patients with peptic ulcer disease with weight loss by combination of intravenous administration of novocaine 0.5% – 5.0, sodium bromide 10% – 5.0, glucose 40% – 10–15.0 (or 200.0 of water-soluble vitaminized honey daily) in combination with subcutaneous administration of 6-8 units of insulin and short-term atropinisation in the early days of exacerbation of the disease. This method was proposed and described by the associate professor L.I. Rogachevsky.
- 9) Extended indications for diagnostic punctures of lymph nodes in tumors and blood diseases, theoretically grounded in the candidate's dissertation of A.P. Duplivska.
- 10) A method of treating peptic ulceration with galvanization of mediastinal nerves, developed by a practitioner L.P. Kramer in the clinic, theoretically substantiated in his thesis.
- 11) A comprehensive method of clinical and radiological examination of chronic purulent lung diseases, which allows to objectively evaluate disorders of pulmonary and bleeding circulation. The method is theoretically substantiated in the candidate's dissertation by V.P. Dmitrichenko.

Significant contribution to expansion of scientific direction was made by the next Head of the department, Professor S.S. Korolenko, who occupied this position from 1989 to 1996. Then especial attention was paid to study of features of lipid metabolism, neurohumoral regulation, state of membranes of erythrocytes, use of pharmacological and efferent methods of treatment and HBO. 1 doctoral and 4 PhD dissertations were performed (prof. V.P. Geychenko, PhD K.G. Karapetyan, O.V. Kuryata, L.O. Lytvyakov, V.M. Grechanovsky) under his guidance.

From September 1996 to 2002, the department was headed by Professor V.P. Geychenko (an author of more than 140 scientific works). At that time she was the Head of the regional scientific and practical association of therapists, Deputy Pro-rector for humanitarian work. 1 doctoral and 3 PhD theses were completed (MD O.V. Kuryata "Membrane and humoral mechanisms of development of hypertonic disease in the age aspect and on the background of treatment", 2000), PhD A.Y. Filippova, PhD V.G. Dzyak, PhD O.V. Muzhchil) under her guidance. A scientific laboratory worked actively (senior laboratory assistant G.B. Nikolenko, laboratory assistant S.F. Pivnenko, N.S. Fomichyov, O.V. Rotata). The Department reintroduced a course on Occupational Pathology. Students were trained and researches on occupational diseases were conducted (head of the course Professor S.V. Valevsky, associate professors A.I. Trofimenko, V.V. Rodionova, S.V. Sobko, laboratory assistant L.G. Rufflevska) on the basis of a Department of Occupational Pathology (City Hospital №4).

At that time, the department actively participated in the development and implementation of the "Step" test into educational process in Ukraine. The clinical base of the department was expanded, a department of cardiorheumatology was divided into a department of Cardiology and a department of Rheumatology, a department of Allergology was established. For the first time in the region coronary angiography and angioplasty were performed. A postgraduate student A.V. Muzhchyl, 3 clinical interns (M.Y. Zak, N.L. Pohvalita, K.P. Sarkhan) were trained at the department, two doctoral dissertations were planned (O.V. Muzhchil, M.Y. Zak).

Staff of the Department of Hospital Therapy №1 and Occupational Disease, 2001.
1 row (right to the right): O.V. Kuryata, S.V. Valevsky, V.P. Geychenko, L.O. Litvukova,
V.V. Radionova, M.I. Chomyakov. 2 row: L.G. Rublevska, resident, I.L. Karavanska, G.B. Nikolenko,
resident, O.Yu. Filippova, M.Yu. Zak. 3 row: S.V. Sobko, K.G. Karapetyan, S.F. Pivnenko,
V.V. Sorochan, I.V. Kudelya, O.V. Rotata

Clinical base of the department was further developed: the department of Chronic Hemodialysis was brought back to the clinic, the regional department of Nephrology and the department of Outpatient Dialysis were established as a part of the Nephrological Center, which provides patients with stage treatment, including chronic hemodialysis and peritoneal dialysis.

The department has been headed by Doctor of Medical Sciences, Professor Kuryata Aleksandr Viktorovich since 2002.

The department has hosted the following employees during this period: Doctor of Medical Sciences, Head of the Department of Occupational Pathology professor V.V. Rodionova, associate professor: Doctor of Medical Sciences K.G. Karapetyan (head teacher of the department), candidate of medical sciences I.L. Karavanska (Secretary of

the Council of the First Medical Faculty), candidate of medical sciences S.V. Sobko (course of occupational pathology), associate professors: Doctor of Medical Sciences V.P.Geychenko (academic degree professor), candidate of medical sciences V.M. Klyuko, candidate of medical sciences L.O. Litvekova, Candidate of Medical Sciences A.Y. Filippova, Candidate of Medical Sciences O.S. Mitrokhina, Candidate of Medical Sciences of sciences Y.O. Frolova, candidate of medical sciences O.V. Soya.

In 2015, due to a new curriculum, the department changed its name to Department of Internal Medicine №2 and Occupational Pathology. Since 2016 the department has held the name of the Department of Internal Medicine 2.

The head of the department, Doctor of Medical Sciences, professor Olexander Viktorovich Kuryata

Staff of the Department of Internal Medicine 2, 2018.

I row (from left to right): laboratory assistant S.F. Pivnenko, senior laboratory assistant L.M. Sherstyuk, assistant professor I.L. Karavanska, professor O.V. Kuryata, professor O.Yu. Filipova, assistant professor K.G. Karapetyan, assistant professor J.S. Kushnir. II row: resident, resident, resident, graduate student V.V. Semenov, resident, assistant E.O. Frolova, assistant M.M. Hrechanyk, resident, assistant O.O. Shtepa, assistant I.P. Garmish, resident, assistant O.S. Mitrokhina, resident, assistant N.I. Demkova, resident

At this time, the department educates students of the Vth courses of medical faculties in the field of "Internal Medicine", postgraduate education includes both postgraduate study and clinical residency. International collaboration in the areas of scientific research and improvement of future doctors training has been developing.

Nowadays, the therapeutic clinic of the department on the basis of the Regional Clinical Hospital I.I. Mechnikova includes the departments of cardiology with intensive care; rheumatology; nephrology center with

nephrology department, dialysis and after renal transplant patients; gastroenterology and hepatology, pulmonology and allergology. Clinical base of the department has also been a regional hospital of veterans.

The clinic is actively using modern research methods (coronary angiography, computed tomography, magnetic resonance imaging, ultrasound, all types of endoscopy, biopsy of organs and tissues, moreover cardiac computed tomography has been implemented recently) and advanced treatment (angioplasty and stent placement, peritoneal hemodialysis, hemodiafiltration, modern technologies of influence on the immune system).

The professional orientation of the department's staff focused on developing the creative potential of students, gaining confidence in their capabilities, mastering the scientific materials and achievement of the necessary professional qualities of students, clinical residents and postgraduates – all of this is reflecting the historical traditions of the department's development.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ ПОКАЖЧИК

ОСНОВНІ НАУКОВІ ПРАЦІ ІСТОРИЧНОГО ПЕРІОДУ РОЗВИТКУ

КАФЕДРИ ГОСПІТАЛЬНОЇ ТЕРАПІЇ №1 (1951–2002)

1951–1952

Крыжановская И.И. О панцирном сердце / И.И. Крыжановская, И.М. Либерман // Врачеб. дело. – 1951. – №12. – С. 11–29.

Крыжановская И.И. Осложнения со стороны кожи и слизистых при лечении сульфамидными препаратами / И.И. Крыжановская // Врачеб. Дело. – 1952. – №8. – С. 741–744.

1954

Крыжановская И.И. Симптом «затрудненного глотка» у больных митральным пороком сердца / И.И. Крыжановская // Врачеб. дело. – 1954. – №12. – С. 1121–1122.

Крыжановская И.И. Содержание витамина В в моче у больных циркуляторными расстройствами кровообращения / И.И. Крыжановская // Врачеб. дело. – 1954. – №11. – С. 981–986.

1955

Крыжановская И.И. Воздействие витамина В1 на основной обмен у больных с циркуляторными расстройствами кровообращения / И.И. Крыжановская // Врачеб. дело. – 1955. – №4. – С. – 368.

1962–1963

Крыжановская И.И. Гемодинамические показатели и газы крови у больных хроническими неспецифическими заболеваниями легких / И.И. Крыжановская, В.П. Дмитриченко, Н.В. Лукьянец // Врачеб. дело. – 1963. – №3. – С. 11–18.

Крыжановская И.И. Некоторые особенности клинического течения ревматизма в МНР / И.И. Крыжановская, Долгорц // Вопросы профилактики и лечения ревматизма. – К., 1962. – С. 46–48.

Крыжановская И.И. Особенности диффузного нефрита у больных затяжным септическим эндокардитом / И.И. Крыжановская, В.П. Дмитриченко, Е.В. Шулаева // Врачеб. дело. – 1962. – №10. – С. 11–14.

Крыжановская И.И. О состоянии адренарной и холинергической системы у больных атеросклеротическим кардиосклерозом, осложненным недостаточностью кровообращения / И.И. Крыжановская // Сб. науч. работ, Днепрпетр. мед. ин-т; обл. клинич. б-ца им. Мечникова. – 1963. – Т.2. – С. 32–33.

1964–1965

Крыжановская И.И. Активность некоторых энзимов при хронической недостаточности кровообращения / И.И. Крыжановская, В.И. Серпова, Е.Л. Эркес // Сердечно-сосудистая патология. – Київ, 1964. – С. 53–57.

Крыжановская И.И. Содержание, выделение клиренс тирозина у больных ревматизмом и хроническим тонзиллитом / И.И. Крыжановская, Н.Г. Концевая // Врачеб. дело. – 1964. – №7. – С. 57–61.

Крыжановская И.И. Состояние функциональных резервов коры надпочечников при хронической недостаточности кровообращения / И.И. Крыжановская, Г.В. Бондаренко, Е.Л. Эркес // Сердечно –сосудистая патология. – Київ, 1964. – С. 3–7.

Крыжановская И.И. Рибофлавин (витамин В2) при легочном сердце / И.И. Крыжановская // Сердечно-сосудистая патология. – Киев, 1964. – С. 33–36.

1966

Крижанівська І.І. Хвороби серцево–судинної системи / І.І. Крижанівська, В.П. Аршава // К.: Здоров'я. – 1966. – 87 с.

Крыжановская И.И. Клиническое значение определения активности аминотрансфераз, альдолазы и С-реактивного белка у больных с ревматическими пороками сердца, осложненными недостаточностью

кровообращения / И.И. Крыжановская, В.И. Серпова, Е.Л. Эркс // Сердечно-сосудистая патология. – Киев, 1966. – С. 188–196.

Крыжановская И.И. Особенности функционального состояния нервной системы у больных с недостаточностью кровообращения / И.И. Крыжановская, К.В. Попова // Сердечно-сосудистая патология. – Киев, 1966. – С. 196–200.

1967

Крыжановская И.И. Витамин В1 при хронической недостаточности кровообращения / И.И. Крыжановская // Киев, 1967. – 175 с.

Крыжановская И.И. Окислительно–восстановительные процессы при злокачественных новообразованиях различной локализации / И.И. Крыжановская, Л.В. Усенко // Врачеб. дело. – 1967. – №9. – С. 6–10.

1968

Крыжановская И.И. Основные классификации заболеваний внутренних органов / И.И. Крыжановская, В.Н. Дзяк, Е.И. Емельяненко // Учеб. пособие для студ. старших курсов и врачей. – Днепропетровск, 1968. – С.152 с.

Крыжановская И.И. Влияние частоты сердечного ритма на продолжительность механической акустической систолы левого желудочка системной красной волчанкой и склеродермией / И.И. Крыжановская, Е.В. Шулаева // Врачеб. дело. – 1968. – №4. – С. 71–74 .

Крыжановская И.И. Роль тирозина в определении активности ревматических поражений нервной системы / И.И. Крыжановская, Ф.Я. Розе, А.А. Строганова // Вопросы неврологии и психиатрии. – Киев, 1968. – С. 143.

1969

Крыжановская И.И. Нейроэндокринная система и обмен веществ при недостаточности кровообращения / И.И. Крыжановская, К.В. Попова // К.: Здоров'я. – 1969. – С. 215 с.

1970

Крыжановская И.И. Активность воспалительного процесса при некоторых патологических заболеваниях / И.И. Крыжановская, В.Н. Дзяк // К.: Здоров'я. – 1970. – С. 212 с.

Крыжановская И.И. Глюкокортикоидная функция коры надпочечников при язвенной болезни [Текст] / И.И. Крыжановская // Врачебное дело. – 1970. – №4. – С. 112–115.

Крыжановская И.И. Тактика врача на различных этапах экстренной медицинской помощи больным с ишемической болезнью сердца / И.И. Крыжановская // Метод. письмо в помощь практ. врачу. – Днепропетровск, 1970. – С. 66 с.

Крыжановская И.И. Глюкокортикоидная функция коры надпочечников при язвенной болезни / И.И. Крыжановская, С.И. Петий // Врачеб. дело. – 1970. – №4. – С. 112–115.

Крыжановская И.И. Применение нейроплегических средств в комплексном лечении больных ревматизмом с преимущественным поражением нервной системы / И.И. Крыжановская, А.А. Строганова // Ревматизм. Вопросы терапии. – Киев, 1970. – №3. – С. 57–58.

1971

Крыжановская И.И. Основные синдромы, симптомы и диагностические приемы, исследуемые в клинике внутренних болезней / И.И. Крыжановская, В.П. Аршава // Метод. указания для студентов-ординаторов. – Днепропетровск, 1971. – 32 с.

Крыжановская И.И. Медицинская реабилитация больных сердечно–сосудистыми заболеваниями / И.И. Крыжановская, В.Н. Дзяк, З.К. Алексеенко, А.Е. Мосежный // К.: Здоров'я. – 1971. – 136 с.

1972

Крыжановская И.И. Актуальные вопросы ишемической болезни сердца / И.И. Крыжановская, В.Н. Дзяк, В.П. Аршава, А.Е. Садовая // Врачеб. дело. – 1979. – № 8. – С. 1–10.

КРИЗЬ СТОЛІТТЯ

В МЕДИЦИНІ

Крыжановская И.И. Экскреция 17-оксикортикостероидов и содержание натрия и калия в плазме крови и моче у больных хроническим субкомпенсированным тонзиллитом / И.И. Крыжановская, Л.А. Луковский, Е.Л. Эркес, А.А. Аверин // Журнал ушных, носовых и горловых болезней. – Днепропетровск, 1972. – №6. – С. 9–13.

1973

Крижанівська І.І. Захворювання серцево-судинної системи (вид. 2 –е виправлення і доп.) / І.І. Крижанівська, В.П. Аршава // К.: Здоров'я. – 1973. – 58 с.

Крыжановская И.И. Некоторые аспекты патогенеза хронической недостаточности кровообращения / И.И. Крыжановская // Терапевт. архив. – 1973. – №11. – С. 23–29.

1974

Способ машинной диагностики. Рационализаторское предложение / И.И. Крыжановская, В.П. Аршава, А.Б. Дубицкий, П.А. Медведовский; заявитель Днепропетровский медицинский институт. Днепропетровск. – Удостоверение № 155/74, 1974.

1975

Крыжановская И.И. Хроническое легочное сердце / И.И. Крыжановская, В.П. Аршава, К.В. Попова, Д.Г. Крыжановский // К.: Здоров'я. – 1975. – 152 с.

Крыжановская И.И. Г.Ф. Ланг – выдающийся советский ученый, клиницист и общественный деятель (к 100-летию со дня рождения) / И.И. Крыжановская // Врачеб. дело. – 1975. – №7. – С. 146–149.

1976

Крыжановская И.И. Медицинская реабилитация больных сердечно-сосудистыми заболеваниями (Изд. 2–е, испр. и доп.) / И.И. Крыжановская, В.Н. Дзяк, З.К. Алексеенко, А.Е. Мосежный // К.: Здоров'я. – 1976. – 207 с.

Крыжановская И.И. Ранняя диагностика и лечение больных в условиях студенческого строительного отряда / И.И. Крыжановская, В.А. Ардальян, Е.В. Башмаков [и др.] // Метод. рекомендации для студентов мед. ин-та. – Днепропетровск, 1976. – 47 с.

Крыжановская И.И. Активность некоторых ферментов сыворотки крови и отдельных органов при остром холецистите / И.И. Крыжановская, Н.М. Бондаренко, Е.Л. Эркес // Врачеб. дело. – 1976. – №8. – С. 1–6.

1977

Крыжановская И.И. Недостаточность кровообращения в свете нейро-эндокринных и обменных нарушений / И.И. Крыжановская, В.П. Аршава, К.В. Попова, Д.Г. Крыжановский // Кардиология. – 1977. – №9. – С. 78–84.

Крыжановская И.И. Ишемическая болезнь сердца / И.И. Крыжановская, В.Н. Дзяк, З.К. Алексеенко [и др.] // К.: Здоров'я. – 1977. – 189 с.

Крыжановская И.И. О достижениях и перспективах развития здравоохранения и высшего медицинского образования Днепропетровской области / И.И. Крыжановская, В.П. Топка // Врачеб. дело. – 1977. – №10. – С. 8–12.

Крыжановская И.И. Псевдокоронарная недостаточность / И.И. Крыжановская, В.Н. Дзяк, З.К. Алексеенко // Гипертоническая болезнь, атеросклероз и коронарная недостаточность. – Киев, 1977. – №9. – С. 97–99.

Крыжановская И.И. Недостаточность кровообращения в свете нейроэндокринных и обменных нарушений / И.И. Крыжановская, В.П. Аршава, К.В. Попова, Е.Л. Эркес [и др.] // Кардиология. – 1977. – №9. – С. 78–84.

1980

Крыжановская И.И. Минералокортикоидная функция коры надпочечников при хронической недостаточности кровообращения / И.И. Крыжановская // Врачебное дело. – 1980. – №5. – С. 31–35.

1981

Крыжановская И.И. Вопросы воспитания студентов-медиков / И.И. Крыжановская, В.П. Бариленко // *Врачеб. дело.* – 1981. – №3. – С. 1–4.

Крыжановская И.И. Активность ренина и содержание альдостерона в плазме крови у практически здоровых мужчин и женщин / И.И. Крыжановская // *Пробл. Эндокринологии.* – 1981. – №4. – С. 27–29.

1982

Крыжановская И.И. Деонтологическое воспитание студентов / И.И. Крыжановская, А.И. Логвиненко // *Сов. здравоохранение.* – 1982. – №6. – С. 49–52.

Крыжановская И.И. Ревматизм и приобретенные пороки сердца / И.И. Крыжановская, В.Н. Дзяк // *К.: Здоров'я.* – 1982. – 165 с.

Крыжановская И.И. Липидный метаболизм у больных хроническим пиелонефритом / И.И. Крыжановская, А.В. Люлько, П.И. Кропинов // *Врачебное дело.* – 1982. – №5. – С. 25–29.

1984

Крыжановская И.И. Первичная специализация в субординатуре по циклу терапии / И.И. Крыжановская, В.Н. Дзяк // *К.: Вища школа.* – 1984. – 167с.

Крыжановская И.И. Состояние глюкокортикоидной функции коры надпочечников у больных сахарным диабетом в сочетании с хроническим пиелонефритом / И.И. Крыжановская // *Врачебное дело.* – 1984. – №5, С. 44–47.

Крыжановская И.И. Диагностика и лечение хронической недостаточности кровообращения: Метод. Рекомендации / И.И. Крыжановская, Л.Т. Малая, О.И. Шушляпин, О.Д. Кучеренко, Ю.Г. Горб, И.П. Бондаренко, К.Г. Карапетян, В.И. Денисюк. – Харьков, 1984. – 18 с.

1985

Куделя И.В. Влияние энтеросорбции на уровень холестерина различных классов липопротеидов сыворотки крови у больных гипертонической болезнью // *Получение и применение медицинских адсорбентов.* – Ленинград, 1985. – С. 55–56.

1988

Бажан Т.А. Э.Э. Эйхвальд – выдающийся ученый и клиницист / Т.А. Бажан, И.И. Крыжановская // *Клинич. медицина.* – 1988. – №4.

Крыжановская И.И. Нейроэндокринные нарушения больных вибрационной болезнью / И.И. Крыжановская, В.М. Ключко // *Врачеб. дело.* – 1988. – №6. – С. 113–114.

1989

Уровень соматотропного и половых гормонов в крови больных с хронической недостаточностью кровообращения на фоне лечения с использованием гипербарической оксигенации / И.И. Крыжановская, С.С. Короленко // *Новое в диагностике и лечении заболеваний сердечно-сосудистой системы: Сб. науч. тр.* – Харьков: ХМИ, 1989. – С. 154–158.

Короленко, С.С. Липидограмма больных ХНК, обусловленной ревматическими пороками сердца при применении энтеросорбции // *Неотложные состояния в клинике внутренних болезней.* – Полтава, 1989. – С. 122.

1990

Коркушко О.В. Комплексное лечение недостаточности кровообращения у людей пожилого и старческого возраста: метод рекомендации / О.В. Коркушко, И.И. Крыжановская [др.] // *Киев, 1990.* – 20 с.

Крыжановская И.И. Дифференцированный подход к гипотензивной терапии при гипертонической болезни и ИБС, контроль ее эффективности / И.И. Крыжановская, В.П. Гейченко, К.Г. Карапетян // *МРЖ «Сердечно-сосудистые заболевания».* – 1990. – №1. – С. 17.

1992

Гречановский В.Н. Применение энтеросорбции в лечении больных ревматоидным артритом: информ. Письмо / В.Н. Гречановский, И.И. Крыжановская, С.С. Короленко // Киев, 1992. – 2 с.

Крыжановская И.И. Оптимизация гипотензивной терапии больных гипертонической болезнью, с учетом центральной гемодинамики функциональной пробы с использованием обзидана и празозина / И.И. Крыжановская, С.С. Короленко А.В. Курята, В.П. Гейченко // Врачеб. дело. – 1992. – С. 31–33.

Динамика липидного обмена у больных гипертонической болезнью и ИБС пожилого возраста при лечении с использованием энтеросорбции / И.И. Крыжановская, С.С. Короленко, И. В. Куделя и др. // Актуальные вопросы гериатрии в клинике внутренних болезней: тез. докл. – Ростов-на-Дону, 1992. – С. 78.

Хроническая недостаточность кровообращения как фактор ускоренного старения организма / И.И. Крыжановской, С.С. Короленко, В.П. Гейченко и др. // Тез. докл. науч. конф. «Ускоренное старение, связь с возрастной патологией». – К., 1992.

1993

Крыжановская И.И. Суточные ритмы сердечно-сосудистых катастроф / И.И. Крыжановская, И.В. Куделя // Народная медицина. – 1993. – № 5–6. – С. 8.

1994

Гейченко В.П. Способ математического прогнозирования эффективности лечения гипертонической болезни / В.П. Гейченко, С.С. Короленко, И.И. Крыжановская // Актуальные вопросы и медицины и биологии. – Днепропетровск, 1995. – №6. – С. 127.

Короленко С.С. Місце деларгіна в антигіпертензивній терапії хворих на гіпертонічну хворобу / С.С. Короленко, В.П. Гейченко, І.І. Крижанівська, О.В. Курята [та ін.] // Медичні перспективи. – 1997. – Т.2, №2. – С. 20–25.

1996

Курята О.В. Методичні підходи щодо вибору гіпотензивної терапії хворих на гіпертонічну хворобу / О.В. Курята О.В. [та ін.] // Актуальные проблемы теоретической и клинической медицины. – Днепропетровск, 1996. – С. 86. – 93 с.

1997

Курята О.В. Функціональний стан транспортних АТФ-аз мембран еритроцитів та регуляторні властивості сироватки крові хворих на гіпертонічну хворобу / О.В. Курята // Український кардіологічний журнал. – 1997. – №6 (II). – С. 62–64.

Курята О.В. Місце даларгіна в антигіпертензивній терапії у хворих на гіпертонічну хворобу / О.В. Курята [та ін.] // Медичні перспективи. – 1997. – Т.2, № 2. – С. 20–24.

Курята О.В. Особливості реакцій симпатно-адреналової системи у хворих на гіпертонічну хворобу різних вікових груп / О.В. Курята // Медичні перспективи. – 1997. – Т. 2, № 3. – С. 31–33.

1998

Курята О.В. Влияние антигипертензивной терапии на активность транспортных мембранных АТФаз и симпатно-адреналовой системы у больных гипертонической болезнью II стадии разного возраста / О.В. Курята // Пробл. старения и долголетия. – 1998. – Т. 7, №1. – С. 38–42.

Курята О.В. Возрастные особенности гуморальной регуляции и реактивности центральной гемодинамики у больных гипертонической болезнью / О.В. Курята [та ін.] // Пробл. старения и долголетия. – 1998. – Т.7, №2. – С. 144–150.

Курята О.В. Гормональний спектр та активність Na⁺,-К⁺-АТФази еритроцитів у пацієнтів різного віку з гіпертонічною хворобою / О.В. Курята, В.П. Гейченко, З.О. Павлухіна // Український кардіологічний журнал. – 1998. – №9. – С. 38–41.

186 Курята О.В. Перекисне окислення ліпідів та активність антиоксидантної системи еритроцитів у хворих на гіпертонічну хворобу різного віку в динаміці розвитку захворювання і антигіпертензивної терапії / О.В. Курята // Медичні перспективи. – 1998. – Т.3, №1. – С. 25–27.

Курята О.В. Активність Na^+ – K^+ –АТФази мембран еритроцитів і варіант профілювання хворих на гіпертонічну хворобу / О.В. Курята та ін. // Медичні перспективи. – 1998. – Т.3, №1. – С. 21–25.

Курята О.В. еротонін і гістамінреактивна система у хворих на гіпертонічну хворобу у віковому аспекті, динаміці антигіпертензивної терапії / О.В. Курята // Медичні перспективи. – 1998. – Т.3, №2. – С. 40–42.

Курята О.В. Вікові особливості ліпідного та фосфоліпідного складу мембран еритроцитів у хворих на гіпертонічну хворобу відповідно до ліпідного спектру сироватки крові / О.В. Курята // Медичні перспективи. – 1998. – Т.3, №3. – С. 33–37.

Курята О.В. Вариабельность активности Na^+ – K^+ –АТФазы мембран эритроцитов у больных с гипертонической болезнью: сравнительная эффективность антигипертензивной терапии каптоприлом и эналаприлом / О.В. Курята, В.П. Гейченко, В.С. Недзвецкий // Український кардіологічний журнал. – 1998. – №12. – С. 51–53.

Курята О.В. Особливості складу мембранних білків еритроцитів у пацієнтів різного віку з гіпертонічною хворобою / О.В. Курята, В.П. Гейченко, В.С. Недзвецкий // Укр. кардіологічний журнал. – 1998. – №9. – С. 28–31.

1999

Курята О.В. Мембранопротекторный эффект антигипертензивной терапии эналаприлом малеатом у больных гипертонической болезнью / О.В. Курята [та ін.] // Актуальные проблемы медицины. – Днепропетровск: Наука и образование, 1999. – С. 4–6.

Курята О.В. Влияние ингибиторов ангиотензинпревращающего фермента на спектр мембранных белков эритроцитов у пациентов с гипертонической болезнью разного возраста / О.В. Курята // Український кардіологічний журнал. – 1999. – №2. – С. 53–56.

Курята О.В. Изменения функционального состояния сердечно–сосудистой системы, липидного состава сыворотки крови и мембран эритроцитов у больных гипертонической болезнью разного возраста под влиянием антигипертензивной терапии / О.В. Курята // Probl. старения и долголетия. – 1999. – Т.8, №2. – С. 168–174.

Курята О.В. Порівняльне дослідження впливу інгібіторів ангіотензинперетворюючого ферменту та пропранололу на активність Ca^{2+} –АТФази і склад фосфоліпідів мембран еритроцитів при гіпертонічній хворобі / О.В. Курята // Український кардіологічний журнал. – 1999. – №4. – С. 48–50.

Курята О.В. Полипептидный и липидный состав мембран эритроцитов у пациентов с гипертонической болезнью с различной активностью Na^+ / K^+ –АТФазы / О.В. Курята, В.С. Недзвецкий // Український медичний часопис. – 1999. – №3 (11). – С. 138–141.

Курята О.В. Роль гіпертонічної хвороби та віку в динаміці поліпептидного складу мембран еритроцитів / О.В. Курята // Український медичний альманах. – 1999. – Т.2, №2. – С. 84–87.

Курята О.В. Вік та стан мембранних білків еритроцитів у хворих на гіпертонічну хворобу / О.В. Курята // Український медичний альманах. – 1999. – Т.2, №3. – С. 89–91.

Курята О.В. Особливості екскреції біологічних амінів у хворих на гіпертонічну хворобу з різним рівнем активності Na^+ – K^+ –АТФази мембран еритроцитів / О.В. Курята, В.П. Гейченко // Медичні перспективи. – 1999. – Т.4, №3, ч.1. – С. 22–25.

Курята О.В. Функциональное состояние симпатoadреналовой системы у больных гипертонической болезнью при лечении каптоприлом и даларгином / О.В. Курята // Лікарська справа. – 1999. – №6. – С. 23–27.

Курята О.В. Вплив антигіпертензивної терапії каптоприлом, еналаприлом і пропранололом на активність перекисного окислення ліпідів й антиоксидантного захисту у хворих на гіпертонічну хворобу / О.В. Курята // Одеський мед. журнал. – 1999. – №6. – С. 65–67.

Філіппова О.Ю. Гіперплазії гастринпродукуючих клітин шлунка як фактор, ускладнюючий перебіг *Helicobacter pylori*–позитивної форми виразкової хвороби дванадцятипалої кишки / О.Ю. Філіппова // Медичні перспективи. – 1999. – №1. – С. 49–52.

Филиппова А.Ю. Современное лечение дуоденальных пептических язв, ассоциированных с персистенцией *Helicobacter pylori* / О.Ю. Філіппова // Вісник проблем біології і медицини. – 1999. – №3. – С. 18–22.

Філіппова О.Ю. Стан основних показників імунної системи та їх корекція у хворих на виразкову хворобу дванадцятипалої кишки, асоційовану з *Helicobacter pylori* / О.Ю. Філіппова // Вісник проблем біології і медицини. – 1999. – №5. – С. 30–33.

Філіпова О.Ю. Функціональний взаємозв'язок між станом імунної системи та кислотоутворюючою функцією шлунка у хворих на дуоденальну виразку з урахуванням *Helicobacter pylori* / О.Ю. Філіпова, В.П. Гейченко // Вісник проблем біології і медицини. – 1999. – №7. – С. 29–32.

Гейченко В.П. Проблемные аспекты фармакотерапии дуоденальных язв, ассоциированных с *Helicobacter pylori* / В.П. Гейченко, А.Ю. Филиппова // Вісник проблем біології і медицини. – 1999. – №8. – С. 38–42.

Філіппова О.Ю. Сучасна антихелікобактерна терапія і імункорекція при загостренні дуоденальних виразок / А.Ю. Филиппова // Гастроентерология. – 1999. – Вып.29. – С. 219–224.

Філіппова О.Ю. Лікування дуоденальної виразки, асоційованої з персистенцією *Helicobacter pylori* препаратами вітчизняного виробництва / О.Ю. Філіппова, В.П. Гейченко, Т.П. Шамшонкова, В.Є. Кудрявцева, Л.М. Мосійчук, Л.В. Демешкіна, В.В. Сулима // Гастроентерология. – 1999. – Вып.28. – С. 284–289.

2000

Курята О.В. Анализ клинического течения урогенных артритов у молодых мужчин / О.В. Курята [та ін.] // Актуальные проблемы медицины. – Днепропетровск: Наука и образование, 2000. – С. 12–14.

Курята О.В. Некоторые особенности развития язвенной болезни желудка и двенадцатиперстной кишки у больных гипертонической болезнью / О.В. Курята, М.Ю. Зак, В.П. Гейченко // Міжвідомчий збірник "Гастроентерология". – Дніпропетровськ, 2000. – Вип. 30. – С. 204–209.

Курята О.В. Влияние монотерапии каптоприлом и его комбинации с гипотиазидом на состояние центральной гемодинамики, липидный состав крови и активность симпато–адреналовой системы у пожилых больных гипертонической болезнью / О.В. Курята, В.П. Гейченко // Проблемы старения и долголетия. – 2000. – Т.9, №4. – С. 374–379.

Курята О.В. Вміст гормонів статевих, надниркових залоз, пролактину у сироватці крові і активність Na^{+} – K^{+} –АТФази еритроцитів у молодих хворих на гіпертонічну хворобу / О.В. Курята // Медичні перспективи. – 2000. – Т.5, №1. – С. 21–23.

2001

Курята О.В. Гипертоническая болезнь: гетерогенность изменений мембран эритроцитов / О.В. Курята // Укр. терапевтичний журнал. – 2001. – Т.3, №4. – С. 25–29.

Курята О.В. Изменение состава мембран эритроцитов и гормонального профиля на этапах развития гипертонической болезни у больных молодого возраста / О.В. Курята та ін. // Лікарська справа. – 2001. – №1. – С. 140–141.

Курята О.В. Порівняльне вивчення впливу каптоприлу та еналаприлу малеату на активність перекисного окислення ліпідів та стан мембран еритроцитів у хворих на гіпертонічну хворобу / О.В. Курята, В.П. Гейченко // Ліки. – № 1–2. – С. 19–23.

Курята О.В. Гликопротеиды, металлодержащие полипептиды и тиолы в плазме крови больных гипертонической болезнью разного возраста / О.В. Курята, В.С. Недзвецкий // Проблемы старения и долголетия. – 2001. – Т.10, №4. – С. 395–400.

Авторські свідоцтва, патенти, інформаційні листи

Дифференцированное применение гипербарической оксигенации при легочной хронической недостаточности кровообращения, обусловленной ревматическими пороками сердца : Информ. письмо. Киев, 1987. 36 с. (Соавт. : И.И. Крыжановская, С.С. Короленко, Ю.Н. Сорокин).

Проба с психоэмоциональной нагрузкой у больных гипертонической болезнью / О.В. Курята, С.С. Короленко, С.М. Скупий, О.С. Заноздра, В.М. Серкива, Ю.И. Монастырский, А.А. Клипацкий – Информационное письмо, Киев, 1992.

Заявка на изобретение 5041644 (14/006094). Способ прогнозирования эффективности гипотензивной терапии у больных гипертонической болезнью. Приоритет 06.02.92. О.В. Курята, С.С. Короленко, В.П. Гейченко. А.с. №1709993 МКИ СССР А61В 5/02.

Пат. 21371 А Україна, МКІ А 61 N 1/00, 1/30: Спосіб лікування гіпертонічної хвороби / О.В. Курята, С.С. Короленко, О.В. Шендриченко, О.І. Кравченко, В.П. Гейченко.

ВІДОБРАЖЕННЯ НАУКОВО-ДОСЛІДНИЦЬКОЇ ТА ПЕДАГОГІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ КАФЕДРИ ВНУТРІШНЬОЇ МЕДИЦИНИ 2 НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ РОЗВИТКУ

Авторство підручників

Гастроентерологія: підручник у 2-х томах / За ред. Н.В. Харченко, О.Я. Бабака; 2-е вид., переробл., доповн. – Кіровоград: Поліум, 2016. – Т.1 – 488 с.

Професійні хвороби: підручник / В.А. Капустник, І.Ф. Костюк, Г.О. Бондаренко та ін.; за ред. проф. В.А. Капустника, проф. І.Ф. Костюк; 4.-е вид., переробл. і допов. – К.: ВСВ «Медицина», 2015. – 536 с.

Навчально-методичні посібники

Вторинна (симптоматична) артеріальна гіпертензія: навчально-методичний посібник / О.В. Курята, І.Л. Караванська, Є.О. Фролова та ін.; ДЗ «ДМА». – Дніпро: Герда, 2017. – 126с.

Захворювання внутрішніх органів у літніх хворих: самостійна аудиторна та позааудиторна робота студентів: навч-метод. посіб. для студ. V курсів вищих мед. навч. закладів IV рівня акредитації / О.В. Курята та ін. – Дніпро: Герда, 2016. – 224 с.

Довідник з медико-соціальної експертизи і реабілітації, том 1 / Навчально-методичний посібник під ред. академіка НАМН України, академіка Г.В. Дзяка; уклад: колектив авторів під ред. академіка АМН України Г.В. Дзяка. – Дніпропетровськ, 2014. – 893с.

Первинна та вторинна профілактика серцево-судинних захворювань (самостійна аудиторна та позааудиторна робота студентів) / Навчально-методичний посібник; уклад: О.В. Курята та ін. – Дніпропетровськ, «Герда», 2013. – 208 с.

«Крок.-2» навчально-методичний посібник з самостійної роботи для студентів VI курсу медичного факультету / Колектив авторів під ред. академіка АМН України Г.В. Дзяка. – Дніпропетровськ: Пороги, 2000.

Інструкція по проведенню профілактичних медичних оглядів працюючих в шкідливих та небезпечних умовах праці / О.В. Курята та ін. – Методичний посібник, 2007, Дніпропетровськ.

«Крок.-2» Загальна лікарська підготовка. Частина перша. Терапія. Хірургія / О.В. Курята. – Збірник завдань для підготовки до тестового екзамену з медичних дисциплін. – Київ, 2005. Навчальне видання.

Primary and secondary prevention of the cardiovascular diseases (Independent class and extracurricular students work) / O.V. Kuryata, I.L. Karavanska, K.G. Karapetyan, O.Y. Filippova; "Dnipropetrovsk Medical Academy of Health Ministry of Ukraine". – Dnipro: Gerda, 2013. – 208 p.

Internal Diseases of Aged People / О.В. Курята, К.Г. Карапетян, І.Л. Караванська, О.Ю. Філіппова, О.С. Митрохіна, Ю.С. Кушнір, Н.І. Бардаченко. – Дніпро: Герда, 2017. – 208 с.

Internal Medicine: educational manual for the 5th year students. Volume 2 / edit. T.O. Pertseva, O.V. Kuryata, K.G. Karapetian et al. – Dnipro: Gerda, 2018. – 320 p.

Secondary (symptomatic) arterial hypertension: For individual in- and out-class student work / O.V. Kuryata, I.L. Karavanska, Ye.O. Frolova et al.; "Dnipropetrovsk Medical Academy of Health Ministry of Ukraine". – Dnipro: Gerda, 2019. – 124 p.

Pharmacologie cardiovasculaire / Oleksandr Nefodov, Oleksandr Kuryata, Nina Bukhtiyarova, Aouini Rami, Yorick Idagha Matsanga. – Dnipro: Dnipro-VAL, 2019. – 125 p.

Методичні рекомендації

Степанов Ю.М. Неалкогольна жирова хвороба печінки і атерогенна дисліпідемія (сучасні підходи до діагностики і лікування) / Ю.М. Степанов, О.Ю. Філіппова // Методичні рекомендації МОЗ України. – Київ, 2013. – 36 с.

КРИЗЬ СТОЛІТТЯ

В МЕДИЦИНІ

- Курята О.В. Хронічний больовий синдром при запальних захворюваннях суглобів / О.В. Курята, Т.К. Лысунець, О.Ю. Нода // Методичні рекомендації. – Дніпропетровськ, Акцент ПН, 2012. – 36 с.
- Філіппова О.Ю. Неалкогольна жирова хвороба печінки / О.Ю. Філіппова, Ю.М. Степанов // Науково-практичне керівництво. – Видавництво Ю.В. Маковецький, 2011. – 83 с.
- Хроническая почечная недостаточность. Как сохранить функцию почек? Три шага к успеху (в помощь врачу) / О.В. Курята, Є.О. Фролова, Методические рекомендации. – Киев, 2008. – 16 с.
- Системное применение глюкокортикоидов в ревматологии / О.В. Курята, Т.К. Лысунец, Н.А. Караулова, Методические рекомендации. – Днепропетровск, 2003. – 40 с.
- Степанов Ю.М. Неалкогольный стеатогепатит (современные подходы к диагностике и лечению) / Ю.М. Степанов, А.Ю. Филиппова // Методические рекомендации МЗО Украины. – Днепропетровск, 2003. – 18 с.
- Синдром Рейно: клиническое значение в терапевтической практике, лечение / О.В. Курята, Т.К. Лысунец, Методичні рекомендації. – Дніпропетровськ, 2003. – 10 с.
- Симптомы и синдромы в ревматологии, их клиническая интерпретация / О.В. Курята та ін., Методичні рекомендації. – Дніпропетровськ, 2002. – 23 с.
- Методичні рекомендації по проведенню літньої виробничої практики (лікарсько-поліклінічної) з терапії для студентів 5 курсу / О.В. Курята, Методичні рекомендації. – Дніпропетровськ, 2002. – 10 с.

Монографії

- Клапчук В.В. Волевое управление дыханием в медицинской и спортивной практике / В.В. Клапчук, А.В. Курята, С.В. Маргитич. – Днепр, 2018. – 120 с.
- Курята О.В. Кардіоваскулярний ризик та ревматологічні захворювання (кардіоревматологічний синдром) / О.В. Курята, О.Ю. Сіренко. – Дніпропетровськ: Герда, 2017. – 88 с.
- Курята А.В. Артериальная гипертензия при хронической болезни почек / А.В. Курята, А.В. Черкасова. – Дніпропетровськ: Герда, 2015. – 80 с.
- Курята А.В. Боль и проблема безопасности НПВС / О.В. Курята, Т.К. Лысунець, А.В. Зайченко, А.В. Черкасова. – Дніпропетровськ: Герда, 2014. – 84с.
- Курята А.В. Артериальная гипертензия при хронической болезни почек / А.В. Курята, А.В. Черкасова. – Дніпропетровськ: Герда, 2014. – 79 с.
- Лікар, вчений, громадянин (до 100-річчя з дня народження професора Інни Іларіонівни Крижанівської) / О.В. Курята; монографія (під редакцією академіка Г.В. Дзяка). – Дніпропетровськ: Ліра, 2013. – 111с.
- Курята О.В. Ліпідний обмін і кардіоваскулярний ризик у хворих на хронічну хворобу нирок / О.В. Курята, Є.О. Фролова. – Дніпропетровськ: Герда, 2013. – 111с.
- Курята А.В. Сердечная недостаточность. Механизмы развития, роль нарушений метаболизма и адаптации, стратегии лечения / О.В. Курята, В.П. Гейченко, О.В. Мужчилюк. – Д.: ЧП «Лира ЛТД», 2007. – 216 с.
- Аналіз досвіду використання протоколів надання медичної допомоги в навчальному процесі при викладанні внутрішньої медицини у студентів 5 курсу медичного факультету / О.В. Курята та ін. – Медична освіта. – 2014. – 3(65). – С. 100–104.
- Впровадження у навчальний процес на кафедрах терапевтичного профілю матеріалів щодо сучасних технологій діагностики та лікування: практика, оцінка, перспективи / О.В. Курята та ін. – Медична освіта. – №4. – 2011. – С. 24–27.

Наукові публікації

Статті, що включені до бази SCOPUS

Крыжановская И.И. Оптимизация гипотензивной терапии больных гипертонической болезнью, с учетом центральной гемодинамики функциональной пробы с использованием обзидана и празозина / И.И. Крыжановская, С.С. Короленко А.В. Курята, В.П. Гейченко // *Врачеб. дело.* – 1992. – С. 31–33.

Курята О.В. Клініко-гемодинамічні та психологічні особливості перебігу гіпертонічної хвороби у ліквідаторів наслідків аварії на ЧАЕС / О.В. Курята, С.С. Короленко // *Лікарська справа.* – 1997. – №1. – С. 10–14.

Kuryata O.V. Effects of combined treatment with anapril maleate and hypothiazide on structural-functional state of red cell membranes in hypertensive patients / A.V. Kuryata, V.P. Geichenko // *Terapevticheskii Arkhiv.* – 2003. – Volume 75, Issue 1. – P. 45–48.

Kuryata O.V. The influence of low-dose atorvastatin on lipid levels and endothelial function on patients with significant coronary artery stenosis / O.V. Kuryata, J.V. Egorova // *Cardiol. Pol.* – 2006. – Volume 64. – P. 44–46.

Курята А.В. Влияние метаболической терапии на течение сердечной недостаточности у больных после перенесенного миокардита на фоне системных заболеваний соединительной ткани / А.В. Курята, И.Л. Караванская, Н.А. Павличенко // *Врачебное дело.* – 2010. – №5-6. – С. 109–116.

Курята А.В. Применение метаболической терапии как базового компонента в лечении ишемической болезни сердца при сформировавшемся гемодинамически незначимом стенозе отверстия аорты на фоне хронической сердечной недостаточности / А.В. Курята, И.Л. Караванская, Ю.С. Кушнир // *Врачебное дело.* – 2011. – №7-8. – С. 51–58.

Філіппова О.Ю. Процеси перекисного окислення ліпідів та стан системи антиоксидантного захисту у хворих на неалкогольну жирову хворобу печінки / О.Ю. Філіппова // *Лікарська справа.* – 2013. – №7. – С. 36–43.

Kuryata O.V. Statin treatment decreases serum angiostatin levels in patients with ischemic heart disease / O.V. Kuryata and others. // *Life Sciences.* – 2015. – Volume 134. – P. 22–29.

Курята А.В. Эффективность кокарнита в комплексной терапии больных системными заболеваниями соединительной ткани с поражением миокарда и проявлениями сердечной недостаточности / А.В. Курята, Т.К. Лысунец, О.Ю. Нода // *Врачебное дело.* – 2015. – №7-8. – С. 141–148.

Kuryata O.V. Effects of the lercanidipine – Enalapril combination vs. The corresponding monotherapies on home blood pressure in hypertension: Evidence from a large database / O.V. Kuryata and others // *Journal of Hypertension.* – 2016. – Volume 34, Issue 1. – P. 139–148.

Kuryata O.V. Endothelial function, insulin resistance, serum adiponectin level in rheumatoid arthritis females with renal dysfunction and its dynamics with L-Arginine aspartate supplementation / O.V. Kuryata, O. Sirenko // *Prensa Med Argent.* – 2017. – Volume103, Issue 6.

Філіппова О.Ю. Динаміка антропометричних та біохімічних показників під впливом різних схем лікування у хворих з неалкогольною жировою хворобою печінки в поєднанні з ожирінням і патологією біліарного тракту / О.Ю. Філіппова // *Лікарська справа.* – 2017. – №5–6 (1143). – С. 54–61.

Kuryata O.V. Clinical pattern of systemic sclerosis in Central Ukraine. Association between clinical manifestations of systemic sclerosis and hypertension / V. Semenov, O. Kuryata, T. Lysunets // *Reumatologia.* – 2018. – №1. – С. 24–30.

Tykhomyrov Artem A. L-Arginine treatment improves angiogenic response and reduces matrix metalloproteinase activity in chronic heart failure patients with coronary artery disease / Artem A. Tykhomyrov, Victor S. Nedzvetsky, Abdunaser A. Zabida, Can A. Ağca, Olexandr V. Kuryata // *PharmaNutrition.* – 2018. – № 6. – P. 137–146.

Kuryata Olexandr. Duration till diagnosis and clinical profile of Sjögren's syndrome: Data from real clinical practice in a single-center cohort / Olexandr Kuryata, Tetiana Lysunets, Ilona Karavanska, Viktor Semenov // *The Egyptian Rheumatologist*, 2019. [Internet]. <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S1110116419300596>

КРИЗЬ СТОЛІТТЯ

В МЕДИЦИНІ

Kuryata Olexandr. Analysis of ambulatory blood pressure control in patients with non-dialysis chronic kidney disease referred by primary care physicians: study from the center of nephrology care / Olexandr Kuryata, Tetiana Yaschenko, Viktor Semenov // *Arterial Hypertension*. – 2019. – №23(2). – P. 88–97. [Internet]. https://journals.viamedica.pl/arterial_hypertension/article/view/61835

Kuryata O. Intermediate cardiovascular risk patients in population with extremely high cardiovascular mortality: The role of coronary artery calcium scoring for risk reclassification / O. Kuryata, V. Shatailo, O. Horshkova, V. Semenov // *European Journal of Preventive Cardiology*. – 2019. – Vol. 26(8). – P. 885–887.

Наукові статті, що включені до бази Web of Science

Філіппова О.Ю. Критерії прогнозування перебігу неалкогольного стеатогепатиту у хворих з ожирінням і патологією біліарного тракту / О.Ю. Філіппова, І.О. Губар // *Світ медицини та біології*. – 2017. – №4 (62). – С. 99–103.

Беленичев И.Ф. Место тиотриазолина в галерее современных метаболитотропных лекарственных средств / И.Ф. Беленичев, В.А. Визир, В.И. Мамчур, А.В. Курята // *Запорожский медицинский журнал*. – 2019. – №1 (112). – С. 118–128.

Курята О.В. Динаміка показників ліпідного спектра, функції ендотелію та інсулінорезистентність у хворих на ішемічну хворобу серця в поєднанні з неалкогольним стеатозом / О.В. Курята, М.М. Гречаник // *Запорожский медицинский журнал*. – 2019. – №3 (114). – С. 314–320.

Філіппова О.Ю. Динаміка змін показників ліпопероксидації та антиоксидантного захисту під впливом комплексного лікування в пацієнтів із коморбідним перебігом неалкогольного стеатогепатиту / О.Ю. Філіппова // *Запорожский медицинский журнал*. – 2019. – №3 (114). – С. 321–327.

Іноземні видання

• США:

Kuryata O.V. The interrelation of insulin resistance, serum adiponectin level in rheumatoid arthritis hypertensive females with subclinical atherosclerosis and its dynamics with the endothelial dysfunction correction // O.V. Kuryata, O. Sirenko / *Orthopaedic Surgery and Traumatology*. – 2017. – Volume 1, Issue 5. – P. 162–173.

Kuryata O.V. Effect of L-Arginine on the Serum Level of Advanced Glycation End Products in Patients with Post Infarction Chronic Heart Failure/ O.V. Kuryata, Abdunaser A. Zabida // *Journal of Nutritional Therapeutics*. – 2017. – Volume 6, Issue 2. – P. 43–50.

Kuryata O.V. Oral L-Arginine Supplementation Effects on Cardiometabolic Factors in Hypertensive Patients with Rheumatoid Arthritis and its Relationship with Body Mass Index / O.V. Kuryata, O. Sirenko // *Journal of Nutritional Therapeutics*. – 2015. – Volume 4, Number 2. – P. 41–49.

Kuryata Olexandr. Effect of Combination of L-Arginine and L-Carnitine on Serum AGEs Level, Kidney and Endothelial Function in Patients with Chronic Heart Failure / Olexandr Kuryata, Oksana Sirenko and Abdunaser Zabida // *Journal of Nutritional Therapeutics*. – 2018. – Vol. 7 (3). – P. 77–83.

• Естонія:

Shtepa O.A. Influence of concomitant arterial hypertension on activity of inflammatory process in patients with community-acquired pneumonia / O.A. Shtepa // «EUREKA: Health Sciences». – 2018. – №2. – P. 44–50.

Level of glycation end products and galectin-3 in patients with chronic heart failure and atrial fibrillation in dependence on the age and renal functional / O. Kuryata, M. Muhammad, O. Mytrokhina // «EUREKA: Health Sciences». – 2018. – №1. – P. 34–41.

Kushnir Y. Risk factors and comorbidity in patients with atrial fibrillation and ischemic heart disease / Y. Kushnir // «EUREKA: Health Sciences». – 2018. – №1(13). – P. 9–16.

Kuryata O.V. The markers of bone metabolism and systemic inflammation in patients with osteoarthritis depending on body mass, the influence of symptomatic slow acting drugs / O.V. Kuryata, A. Cherkasova // 192 «EUREKA: Health Sciences». – №5 (2016). – P. 3–12.

Filippova A. Non-alcoholic steatohepatitis in patients with obesity: interconnection between body mass, changes of lipid metabolism and concomitant pathology of biliary tract // «EUREKA: Health Sciences». – 2016. – №4. – P. 3–11.

• **Білорусь:**

Курята А.В. Эффективность контроля боли при воспалительных заболеваниях суставов путем использования инъекционной формы мелоксикама / О.В. Курята, О.Ю. Сиренко, Т.К. Лысунец // *Neurology and neurosurgery. Eastern Europe*. – 2017. – №7(2). – С. 194–203.

• **Казахстан:**

Курята О.В. Уровень инсулинорезистентности, адипонектина у больных с артериальной гипертензией в сочетании с ревматоидным артритом, их динамика в условиях коррекции эндотелиальной дисфункции / О.В. Курята, О.Ю. Сиренко // *Medicine*. – 2015. – №2/152. – С. 28–33.

Курята О.В. Уровень и динамика галектина 3 при хронической сердечной недостаточности с сохраненной систолической функцией левого желудочка на фоне использования петлевых диуретиков / О.В. Курята, Ю.С. Кушнір // *Медицина*. – 2014. – №8/14. – С. 26–30.

• **Польша:**

Кушнір Ю.С. Влияние медикаментозной терапии на клиническое и психоэмоциональное состояние больных с хронической сердечной недостаточностью / Ю.С. Кушнір, Т.А. Вихрова, А.А. Кулиева, М.С. Диброва // *WORLD SCIENCE*. – 2018. – P. 28–32.

Штепа О.А. Эффективность монтелукаста в условиях персистенции атопической бронхиальной астмы / О.А. Штепа, И.П. Гармиш, С.В. Маргитич, Л.В. Моисеева, Д.М. Максак // *WORLD SCIENCE*. – 2018. – P. 32–37.

Karavanska I.I. Antileukotriene Drugs In The Treatment Of Allergic Rhinitis / I.I. Karavanska, I.P. Garmish, S.V. Marhitich, D.M. Maksak // *WORLD SCIENCE*. – 2018. – P. 20–23.

• **Чеська республіка:**

Filippova A. Non-alcoholic and alcoholic fatty liver disease in patients suffering from biliary tract pathology and obesity: clinical and functional aspects / A. Filippova // *Modern Science–Moderní věda*. – 2015. – N.4.–P. 134.–149.

• **Індія:**

Pertseva T.O. Surfactant Protein D And C–Reactive Protein in patients with lower respiratory tract infections / T.O. Pertseva, T.V. Kireyeva, O.O. Shtepa // *The Pharma Innovation*. – 2014. – Vol.3 (9). – P. 27–31.

• **Єгипет:**

Kuryata Olexandr. Duration till diagnosis and clinical profile of Sjögren's syndrome: Data from real clinical practice in a single-center cohort / Olexandr Kuryata, Tetiana Lysunets, Ilona Karavanska, Viktor Semenov // *The Egyptian Rheumatologist*, 2019. [Internet]. <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S1110116419300596>.

• **Російська Федерація:**

Курята А.В. Эффективность L-карнитина в комплексной терапии у пациентов с системными заболеваниями соединительной ткани с поражением миокарда и проявлениями сердечной недостаточности / А.В. Курята, Т.К. Лысунец, О.Ю. Нода // *Международный медицинский журнал*. – 2012. – №2. – С. 44–49.

Филиппова А.Ю. Применение эссенциале форте Н в терапии стеатозов и стеатогепатитов неалкогольной этиологии / А.Ю. Филиппова // *Российский журнал гастроэнтерологии, гепатологии, колопроктологии (приложение №30)*. – 2007. – №1.–TVX. – С. 97.

Курята А.В. Эндотелиальная дисфункция при сердечной недостаточности с сохраненной систолической функцией и ее коррекция препаратом метаболического ряда милдронатом / А.В. Курята В.П. Гейченко, О.В. Мужиль // *Российский кардиологический журнал*. – 2005. – №4(54). – С. 68–71.

Курята А.В. Взаимоотношения между развитием гипертрофии левого желудочка при гипертонической болезни и структурно-функциональным состоянием мембран эритроцитов / А.В. Курята // *Кардиология*. – 2004. – №7. – С. 72.

Курята А.В. Влияние комбинированной терапии эналаприлом малеатом и гипотиазидом на структурно-функциональное состояние мембран эритроцитов у больных гипертонической болезнью / 193 А.В. Курята, В.П. Гейченко // *Терапевт. архив*. – 2003. – № 1. – С. 45–48.

КРИЗЬ СТОЛІТТЯ

В МЕДИЦИНІ

Курята А.В. Влияние специфического лейэнкефалина даларгина на клиническое течение гипертонической болезни у ликвидаторов аварии на Чернобыльской АЭС / А.В. Курята // Паллиативная медицина и реабилитация. – 2003. – № 1. – С. 10–14.

Курята А.В. Возможности антиоксидантной защиты мембран эритроцитов у больных гипертонической болезнью пожилого возраста под влиянием терапии каптоприлом. / А.В. Курята // Клиническая геронтология. – 2001. – Т. 7. – №5–6. – С.10–13.

Педагогічні статті

Досвід організації викладання дисципліни «внутрішня медицина» для іноземних студентів V курсу з англomовною формою навчання / О.В. Курята, К.Г. Карапетян, Є.О. Фролова, Ю.С. Кушнір // Збірник наукових праць «Вісник Львівського державного університету безпеки життєдіяльності». – 2017. – №15. – С. 222–225.

Курята О.В. Досвід організації дисципліни «Внутрішня медицина» для іноземних студентів 5 курсу з англomовною формою навчання / О.В. Курята, К.Г. Карапетян, Є.О. Фролова, Ю.С. Кушнір // Вісник Львівського державного університету безпеки життєдіяльності. – 2017. – №15. – С. 222–225.

Курята О.В. Роль комп'ютерних технологій у навчальному процесі при викладанні внутрішньої медицини у студентів 5 курсу медичного факультету / О.В. Курята, К.Г. Карапетян, О.С. Мітрохіна // Медична освіта. – 2017. – № 1. – С. 77– 81.

Вітчизняні видання

2002

Курята А.В. Влияние амлодипина на состояние интракардиальной и центральной гемодинамики с артериальной гипертензией, обусловленной системными заболеваниями соединительной ткани / А.В. Курята та ін. // Укр. кард. журнал. – 2002. – №6. – С. 61–64.

Курята О.В. Взаємозв'язок частоти серцевих скорочень з морфо– функціональним станом лівого шлуночка у молодих чоловіків, хворих на гіпертонічну хворобу / О.В. Курята, В.П. Гейченко, К.П. Сархан // Медичні перспективи. – 2002. – №2, Т.7. – С. 31–34.

Курята О.В. Особливості стану нейромедіаторної ланки регуляції у хворих на гіпертонічну хворобу учасників ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській АЕС / О.В. Курята // Одеський медичний журнал. – 2002. – №2. – С. 58–59.

Курята О.В. Вікові зміни активності перекисного окислення ліпідів і фосфоліпідного складу мембран еритроцитів / О.В. Курята та ін. // Фізіол. журн. – 2002. – Т.48, №2. – С. 148.

Курята О.В. Структурно-функціональний стан мембран еритроцитів у ліквідаторів наслідків аварії на Чорнобильській АЕС, хворих на гіпертонічну хворобу / О.В. Курята // Довкілля та здоров'я. – 2002. – №1. – С. 12–14.

Курята А.В. Влияние возрастного фактора на состояние мембран эритроцитов и гормональный профиль у пациентов с гипертонической болезнью пожилого возраста / А.В. Курята, В.П. Гейченко // Укр. кардіол. журнал. – 2002. – №1. – С. 53–57.

Курята А.В. Характер гемодинамических нарушений у больных ИБС старших возрастных групп с сердечной недостаточностью в зависимости от развития стеноза устья аорты / А.В. Курята, Е.В. Соя // Сердечно-сосудистые заболевания. – 2002. – Т.3. – №11. – С.183.

2003

Филиппова А.Ю. Роль клинико-лабораторных и инструментальных методов в диагностике неалкогольного стеатогепатита / А.Ю. Филиппова // Вісник Харківського національного університету ім. Каразіна. – 2003. – №597. – Вип.3. – С. 83–87.

Филиппова А.Ю. Лечение и профилактика жирового гепатоза / А.Ю. Филиппова // Гастроэнтерология. – 194 2003. – Вып. 34. – С. 287–292.

Курята А.В. Эффективность антигипертензивной терапии дилтиаземом в комплексном лечении больных с гипертонической болезнью в сочетании с патологией гастродуоденальной зоны / А.В. Курята, М.Ю. Зак, А.Ю. Филиппова // Укр. кард. журнал. – 2003. – №6. – С. 55–58.

Курята А.В. Влияние блокады 5–HT₂-рецепторов на клиническое течение синдрома Рейно и функциональное состояние эндотелия сосудов / А.В. Курята, Т.К. Лысунец, И.В. Деревянко // Серце і судини. – 2003. – №3. – С. 83–88.

Курята А.В. Пролонгированная форма нифедипина (осмо-адалат): доказательство безопасности использования при артериальной гипертензии и стенокардии напряжения / А.В. Курята // Укр. медичний часопис. – 2003. – №4 (36). – С. 42–48.

Курята А.В. Гипертоническая болезнь и содержание белка клеточной адгезии NCAM/CD56 в мембранах лимфоцитов / О.В. Курята та ін. // Укр. кардіологічний журнал. – 2003. – №3. – С. 56–60.

Курята А.В. Характер изменений функционального состояния эндотелия сосудов у больных хронической сердечной недостаточностью пожилого и старческого возраста / О.В. Курята, М.Ю. Зак, Т.К. Лысунец // Вісник Вінницького державного медичного університету. – 2003. – Т.7. №2/1. – С. 527–528.

Курята О.В. Вплив вікового фактору на стан функції ендотелію судин при лікуванні серцевої недостатності у хворих на гіпертонічну хворобу, поєднану з ІХС / О.В. Курята та ін. // Галицький лікарський вісник. – 2003. – №2. – С. 55–58.

Курята О.В. Системна склеродермія та рівень фібриногену в плазмі та у складі циркулюючих імунних комплексів / О.В. Курята та ін. // Укр. ревматол. журнал. – 2003. – №4 (14). – С. 12–14.

Курята А.В. Состояние интракардиальной гемодинамики у больных старческого возраста с сердечной недостаточностью в зависимости от выраженности неревматического аортального стеноза / А.В. Курята // Пробл. старения и долголетия. – 2003. – Т.12, №2. – С. 177–184.

Курята О.В. Ефективність лікування остеоартрозу целококсимом у пацієнтів з гіпертонічною хворобою / О.В. Курята, М.Ю. Зак, Т.К. Лысунец // Укр. ревматол. Журнал. – 2003. – №1 (11). – С.15–18.

2004

Курята А.В. Влияние метопролола и эналаприла на кардиогемодинамику и функцию эндотелия у больных сердечной недостаточностью старших возрастных групп / А.В. Курята, Е.В. Соя // Буковинський медичний вісник. – 2004. – №3–4. – С. 48–52.

Курята А.В. Опыт использования амлодипина при лечении артериальной гипертензии у больных с терминальной почечной недостаточностью, находящихся на хроническом гемодиализе / А.В. Курята, Д.У. Хайкал, Д.Н. Марченко // Запорожский мед. журнал. – 2004. – №5. – С. 6–9.

Курята О.В. Взаємозалежність проявів коронарного атеросклерозу, ліпідного спектру крові та функціонального стану ендотелію у хворих на ІХС: можливості медикаментозної терапії / О.В. Курята, Ю.В. Єгорова // Медичні перспективи. – 2004. – №1. – С. 91–95.

Курята А.В. Уровень активности-адренорецепторов, состояние функции эндотелия и мембран эритроцитов у больных старших возрастных групп с сердечной недостаточностью и их изменение под влиянием лечения / А.В. Курята, Е.В. Соя // Укр. кардіол. журнал. – 2004. – №3. – С. 60–65.

Курята А.В. Эффективность ингибитора ангиотензинпревращающего фермента спираприла у больных с артериальной гипертензией и его влияние на функциональное состояние почек / О.В. Курята та ін. // Укр. кардіол. журнал. – 2004. – №2. – С. 23–26.

Курята А.В. Показатели гуморальной регуляции в динамике лечения больных с сердечной недостаточностью средствами базисной терапии с включением препарата метаболического ряда милдроната / О.В. Курята та ін. // Кровообіг та гемостаз. – 2004. – №1. – С. 32–35.

Курята А.В. Состояние интракардиальной гемодинамики, функции эндотелия и уровень глиального фибриллярного кислого белка при хронической сердечной недостаточности в старшем возрасте. / А.В. Курята, Е.В. Соя, В.С. Недзвецкий // Проблемы старения и долголетия. – 2004. – С. 525–532.

Курята О.В. Ефективність локальної терапії з використанням мазі "Капсикам" при комплексному лікуванні остеоартрозу / О.В. Курята та ін. // Ліки. – 2004. – №3–4. – С. 123–127.

Курята А.В. Зависимость между клинической формой течения, степенью функционального нарушения суставов и изменением психологического профиля у пациента с ревматоидным артритом / А.В. Курята, И.Д. Спирина, А.Е. Николенко // Укр. ревмат. Журнал. – 2004. – №1 (15). – С. 34–37.

КРИЗЬ СТОЛІТТЯ

В МЕДИЦИНІ

Курята А.В. Влияние эноксапарина на частоту геморрагических, тромботических осложнений и развитие тромбоцитопении у больных с хронической недостаточностью почек, находящихся на хроническом гемодиализе / О.В. Курята, Д.У. Хайкал, Д.Н. Марченко // Біль, знеболювання, інтенсивна терапія. – 2004. – №2. – С. 49–56.

Степанов Ю.М. Современные взгляды на патогенез, диагностику и лечение неалкогольного стеатогепатита / Ю.М. Степанов, А.Ю. Филиппова // Сучасна гастроентерологія. – 2004. – №1 (15). – С.17–25.

Степанов Ю.М. Стеатоз печени и неалкогольный стеатогепатит: современный взгляд на патогенез, диагностику и лечение / Ю.М. Степанов, А.Ю. Филиппова // Здоров'я України. – 2004. – №18 (103). – С. 20–21.

Степанов Ю.М. Неалкогольный стеатогепатит: современные аспекты диагностики, клиники, лечения / Ю.М. Степанов, А.Ю. Филиппова // Гастроэнтерология. – 2004. – Вып. 35. – С. 409–425.

Курята А.В. Антигипертензивная эффективность периндоприла при артериальной гипертензии у больных с ревматическими заболеваниями / А.В. Курята, Е.В. Белозерова, С.Н. Медведик // Запорожский мед. журнал. – 2004. – №5. – С. 62.

2005

Степанов Ю.М. Стеатоз печени и неалкогольный стеатогепатит: современный взгляд на проблему / Ю.М. Степанов, А.Ю. Филиппова // Мистецтво лікування. – 2005. – №3 (19). – С. 58–64.

Курята А.В. Анемия и кардиоваскулярный риск: эффективность лечения β-эпоэтином у больных на программном гемодиализе / О.В. Курята, Д.У. Хайкал, Р.Р. Саид // Український журнал нефрології та діалізу. – 2005. – №4 (7). – С. 19–24.

Курята А.В. Эффективность применения препарата гемоферон у больных с железодефицитной анемией / О.В. Курята, Р.Р. Саид, П.Т. Щербаченко // Укр. Медичний часопис. – 2005. – №4 (48). – С. 109–112.

Курята О.В. Липідний профіль та рівень С-реактивного протеїну у хворих із хронічною нирковою недостатністю, які знаходяться на програмному гемодіалізі / О.В. Курята, Д.У. Хайкал // Медичні перспективи. – 2005. – Т. X, №4. – С. 49–55.

Курята О.В. Клінічна ефективність, вплив на гемодинаміку і безпечність антагоніста кальцію нового покоління фелодіпіну у хворих на артеріальну гіпертензію / О.В. Курята, К.Г. Карапетян, А.О. Лисенко // Медичні перспективи. – 2005. – Т. X, №4. – С. 41–45.

Курята А.В. Функциональное состояние эндотелия сосудов, уровень инсулина и обмен липидов у больных со стенокардией напряжения: эффективность использования низких доз аторвастатина / А.В. Курята, Ю.В. Егорова // Укр. кард. журнал. – 2005. – №6. – С. 36–41.

Курята А.В. Эффективность нейрорубина в комплексном лечении при болевом синдроме в ревматологической практике / А.В. Курята, Е.В. Бондарюк, Е.А. Гавва // Укр. ревматологический журнал. – 2005. – №3 (21). – С. 12–15.

Курята О.В. Підвищення експресії білка клітинної адгезії NCAM/CD 56 у лімфоцитах хворих на артеріальну гіпертензію / О.В. Курята та ін. // Вісник Дніпропетровського Університету. – 2005. – №3/1 (серія Біологія, Екологія). – С. 177–181.

2006

Степанов Ю.М. Место „эссенциале форте Н” в терапии неалкогольных стеатогепатитов / Ю.М. Степанов, А.Ю. Филиппова // Сучасна гастроентерологія. – 2006. – №6(32). – С. 68–73.

Степанов Ю.М. Клинические особенности течения неалкогольного стеатогепатита в зависимости от сопутствующих заболеваний / Ю.М. Степанов, А.Ю. Филиппова // Сучасна гастроентерологія. – 2006. – №3(29). – С. 4–7.

Курята А.В. Кардиоваскулярный риск у больных хроническими заболеваниями почек, роль дислипидемии и возможности статинов / А.В. Курята, Д.У. Хайкал // Укр. журнал нефрології та діалізу. – 2006. – №1(8). – С. 54–61.

Курята А.В. Эффективность лечения симвастатином у больных повышенного риска сердечно-сосудистых заболеваний в условиях программного гемодиализа / А.В. Курята, Д.У. Хайкал // Укр. журнал нефрології та діалізу. – 2006. – №2(10). – С. 12–17.

196 Курята О.В., Вплив метаболічної терапії при комплексному лікуванні на перебіг серцевої недостатності у пацієнтів із міокардитом на тлі системних захворювань сполучної тканини / О.В. Курята та ін. // Медичні перспективи. – 2006. – Т. 11, №4. – С. 35–40.

Курята О.В. Особливості перебігу ішемічної хвороби серця в залежності від статі пацієнта / О.В. Курята, Т.Ю. Кисельова // Укр. медичний альманах. – 2006. – №5. – С. 74–78.

Курята О.В. Клінічна ефективність та вплив антагоніста АТ1-ангіотензинових рецепторів лозартану на кардіогемодинаміку у хворих із легеневою гіпертензією, зумовленою хронічними захворюваннями легень / О.В. Курята, А.О. Лисенко, Л.М. Неклеса // Медичні перспективи. – 2006. – Т.ХІ, №2. – С. 42–48.

Курята О.В. Стан кардіогемодинаміки, функції ендотелію у хворих похилого віку із хронічною серцевою недостатністю зі збереженою систолічною функцією / О.В. Курята, О.С. Митрохіна // Медичні перспективи. – 2006. – Т.ХІ, №2. – С. 75–82.

Курята А.В. Влияние метопролола на кардиогемодинамику и функцию эндотелия у больных старших возрастных групп с хронической сердечной недостаточностью / А.В. Курята, Е.В. Соля // Укр. кард. Журнал. – 2006. – №2. – С. 49–54.

Курята О.В. Взаємозалежність між клінічним перебігом системної склеродермії та станом фібріноектину, ступенем його фрагментації / О.В. Курята та ін. // Укр. ревм. журнал. – 2006. – №4 (26). – С. 64–66.

Курята О.В. Ефективність використання милдронату в комплексному лікуванні хворих із хронічним захворюванням нирок І–ІІ ступеня / О.В. Курята та ін. // Урологія. – 2006. – Т. 10, №4. – С.10–15.

Курята А.В. Эффективность локальной терапии у пациентов с гонартрозом при комплексном лечении с применением препарата долобене гель / А.В. Курята, Е.А. Фролова // Укр. ревматологический журнал. – №1 (23). – 2006. – С. 37–41.

2007

Филиппова А.Ю. Неалкогольный стеатогепатит на фоне заболеваний желчевыводящих путей и поджелудочной железы / А.Ю. Филиппова // Гастроэнтерология. – 2007. – Вып. 39. – С. 131–139.

Курята О.В. Інсулінорезистентність, ліпідний спектр крові, стан геодинаміки у пацієнтів з ІХС залежно від маси тіла та впливу лікування карведилолом / О.В. Курята, Т.Ю. Кисельова // Кровообіг та гемостаз. – 2007. – №1. – С. 73–78.

Курята А.В. Роль С-реактивного протеина и индекса массы тела в прогрессировании хронической сердечной недостаточности с сохраненной систолической функцией у больных пожилого и старческого возраста / О.В. Курята, О.С. Митрохіна // Укр. медичний альманах. – 2007. – №3. – С. 58–62.

Курята О.В. Оцінка впливу лікування з використанням карведілолу на показники кардіогемодинаміки, функції ендотелію та ліпідний спектр крові у хворих на ІХС в залежності від маси тіла / О.В. Курята, Т.Ю. Кисельова // Запорозький медичний журнал. – 2007. – №1. – С. 10–15.

Курята А.В. Возможности использования метаболического корректора милдроната в комплексном лечении хронической сердечной недостаточности с сохраненной систолической функцией / А.В. Курята В.П. Гейченко О.В. Мужчиль // Медицина неотложных состояний. – 2007. – №1 (8). – С. 73–78.

Курята А.В. Опыт применения династата для лечения при болевом синдроме в ревматологической практике / О.В. Курята, Т.К. Лысунец, А.С. Легкобыт // Укр. Ревматологический журнал. – 2007. – 1(27). – С. 19–22.

Курята А.В. Эффективность терапии при остеоартрозе коленных суставов зинаксином плюс глюкозамин / А.В. Курята, Е.А. Фролова // Укр. Ревматологический журнал. – 2007. – №1 (27). – С. 56–60.

Курята А.В. Опыт использования династатта для лечения болевого синдрома в ревматологической практике / А.В. Курята, Т.К. Лысунец, А.С. Легкобыт // Острые и неотложные состояния в практике врача. – 2007. – №1. – С. 64–66.

2008

Филиппова А.Ю. Жировая дистрофия печени. Интерпретация патогенеза и варианты лечения / А.Ю. Филиппова // Гастроэнтерология. – 2008. – Вып.40. – С. 338–345.

Курята О.В. Рентген контрастна нефропатія у хворих на ішемічну хворобу серця: шляхи профілактики, можливості ацетилцистеїну / О.В. Курята, Н.І. Бардаченко, Л.А. Бардаченко // Укр. Журнал нефрології та діалізу. – №2 (18). – 2008. – С. 6–10.

Курята О.В. Вплив небівололу на функцію ендотелію судин, добовий профіль артеріального тиску при серцевій недостатності, зумовленій ішемічною хворобою серця в поєднанні з артеріальною гіпертензією / О.В. Курята, Г.О. Мірошніченко // Укр. медичний часопис. – №2/64 (III–IV). – 2008. – С. 75–80.

2009

Курята О.В. Рівень α_1 -кислого глікопротеїну та фрагментів фібринопектину в сечі та крові хворих із хронічною серцевою недостатністю / О.В. Курята та ін. // Медична хімія. – 2009. – Т.11, №3. – С. 57–59.

Филиппова А.Ю. Влияние диетотерапии на лечение больных неалкогольным стеатогепатитом / А.Ю. Филиппова // Актуальні питання медичної науки та практики. – 2009. – Випуск 76, том 1, книга 1. – С. 184–193.

Филиппова А.Ю. Патогенетические подходы к лечению стеатоза печени и неалкогольного стеатогепатита в сочетании с патологией билиарного и желудочно-кишечного трактов / А.Ю. Филиппова // Актуальні питання медичної науки та практики. – 2009. – Випуск 76, том 1, книга 2. – С. 523–530.

Гайдар Ю.А. Гистологические особенности стеатоза/стеатогепатита при хронической желчнокаменной болезни / Ю.А. Гайдар, А.Ю. Филиппова // Гастроэнтерология. – 2009. – Вып. 42. – С. 180–183.

Курята А.В. Опыт применения ингаляционного антибиотика у больных с инфекционным обострением ХОЗЛ / А.В. Курята та ін. // Медичні перспективи. – 2009. – Т. XIV, №1. – С. 150–152.

Курята А.В. Липидный профиль и функция эндотелия сосудов у пациентов с хронической болезнью почек 3–4 стадии и их коррекция с помощью лмега-3 полиненасыщенных жирных кислот / А.В. Курята, Е.А. Фролова // Кровообіг та гемостаз. – 2009. – №1–2. – С. 38–43.

2010

Филиппова А.Ю. Клинические особенности стеатоза печени у больных с патологией желчевыводящих путей / А.Ю. Филиппова // Світ медицини та біології. – 2010. – Випуск 2. – С. 193–196.

Филиппова А.Ю. Особенности функционирования клеточного и гуморального звеньев иммунной системы у больных стеатозом печени в сочетании с патологией желчевыводящих путей / А.Ю. Филиппова // Сучасні медичні технології. – 2010. – Випуск 2 (6). – С. 14–17.

Філіппова О.Ю. Патогенетична значущість метаболічних порушень і зміна маркерів фіброзу печінки у хворих з неалкогольною жировою хворобою печінки і біліарною патологією / О.Ю. Філіппова // Актуальні питання медичної науки та практики. – 2010. – Випуск 77, том 2, книга 1. – С. 428–433.

Філіппова О.Ю. Стан перекисного окислення ліпідів та системи антиоксидантного захисту у хворих на неалкогольний стеатоз печінки з патологією біліарного тракту / О.Ю. Філіппова // Вісник морфології. – 2010. – №16 (4). – С. 831–834.

Филиппова А.Ю. Оптимизация подходов в лечении стеатоза печени и неалкогольного стеатогепатита с применением натуральных фосфолипидов / А.Ю. Филиппова // Гепатология. – 2010. – Випуск 2(8). – С. 43–48.

Филиппова А.Ю. Возможности клинического применения урсодезоксихолевой кислоты при неалкогольном стеатогепатите / А.Ю. Филиппова // Гастроэнтерология. – 2010. – Випуск 44. – С. 635–643.

Филиппова А.Ю. Ультразвуковые симптомы стеатоза и неалкогольного стеатогепатита, протекающих в сочетании с патологией желчевыводящих путей / А.Ю. Филиппова, Ю.М. Степанов // Актуальні питання медичної науки та практики. – 2010. – Випуск 77, Т.1, Книга 2. – С. 234–238.

Степанов Ю.М. Дислипидемия у пациентов с неалкогольным стеатозом печени и билиарной патологией пути ее коррекции / Ю.М. Степанов А.Ю. Филиппова // Сучасна гастроентерологія. – 2010. – №4 (54). – С. 46–51.

Курята О.В. Антигіпертензивна ефективність лізуретика у пацієнтів із м'якою та помірною артеріальною гіпертензією / О.В. Курята та ін. // Артериальная гипертензия. – 2010. – №3 (11). – С. 73–81.

Курята А.В. Влияние метаболической терапии на течение сердечной недостаточности после перенесенного миокардита на фоне заболеваний соединительной ткани / О.В. Курята, І.Л. Караванська, Н.А. Павліченко // Лікарська справа. – 2010. – №5–6. – С. 109–116.

Курята А.В. Влияние медикаментозной терапии хронической сердечной недостаточности у пациентов с сохраненной фракцией выброса на функциональное состояние почек, уровень α_1 -кислого гликопротеина и фибриноектина / А.В. Курята, А.А. Мирошниченко, О.С. Митрохина // Сучасні медичні технології. – 2010. – № 3. – С. 80–84.

Курята О.В. Якість проведення вторинної профілактики ішемічної хвороби серця (аналіз трирічного досвіду) / О.В. Курята, Н.І. Бардаченко // Медичні перспективи. – 2010. – Том XV, №1. – С. 107–110.

Курята О.В. Аналіз впровадження клінічних протоколів надання медичної допомоги хворим на інфаркт міокарда в Дніпропетровській області / О.В. Курята та ін. // Медичні перспективи. – 2010. – Том XV, №1. – С. 136–137.

Курята О.В. Липидный профиль, состояние магистральных и периферических артерий у пациентов с хронической недостаточностью 2–3 стадии / А.В. Курята, Е.А. Фролова // Український журнал нефрології та діалізу. – 2010. – №3 (27). – С. 55–62.

Курята А.В. Оценка влияния рамиприла на уровень артериального давления, выраженность протеинурии, функциональное состояние почек у больных с хроническими болезнями почек (ХБП) 2 стадии / А.В. Курята, И.Л. Караванская // Проблеми екології та медицини. – 2010. – №5–6, Т.14. – С. 63–67.

Курята О.В. Гранулематоз Вегенера як одне з діагностично проблемних питань внутрішньої медицини / О.В. Курята, І.Л. Караванська, В.Ю. Луценко // Український ревматологічний журнал. – 2010. – №4 (42). – С. 98–105.

Курята А.В. Уровень маркеров воспаления, инсулинорезистентность, состояние функции эндотелия у больных пожилого и старческого возраста с хронической сердечной недостаточностью и эффективность применения статинов / А.В. Курята та ін. // Проблема старения и долголетия. – 2010. – №3. – С. 283–284.

Курята О.В. Взаємозв'язок між факторами ризику атеросклерозу та глюкокортикостероїдною терапією у хворих на системний червоний вовчак / О.В. Курята. та ін. // Укр. Ревматологічний журнал. – 2010. – №3 (41). – С. 17–18.

2011

Курята А.В. Применение метаболической терапии как базового компонента в лечении ишемической болезни сердца при сформировавшемся гемодинамически незначимом стенозе отверстия аорты на фоне хронической сердечной недостаточности / А.В. Курята, И.Л. Караванская, Ю.С. Кушнир // Врачебное дело. – 2011. – №7–8. – С. 1–7.

Курята О.В. Фактори ризику та субклінічні прояви атеросклерозу у хворих на системний червоний вовчак / О.В. Курята, Т.К. Лисунець, О.Ю. Нода // Український ревматологічний журнал. – 2011. – №3 (45). – С. 82–87.

Курята О.В. Аторвастатин в корекції дисліпідемії у пацієнтів із хронічною хворобою нирок 2 і 3 стадії, зумовленою цукровим діабетом II типу у поєднанні з ішемічною хворобою серця / О.В. Курята, Е.А. Фролова // Український медичний часопис. – 2011. – №2 (88). – С. 105–107.

Курята А.В. Морфофункциональное состояние миокарда и его изменение под влиянием коррекции анемии средствами стимулирующими эритропоэз у пациентов на программном гемодиализе / А.В. Курята, Е.А. Фролова // Український журнал нефрології та діалізу. – 2011. – №4 (32). – С. 39–48.

Курята А.В. Липидный спектр и функция эндотелия сосудов у пациентов с хронической болезнью почек 3 стадии. Эффективность применения комбинированной терапии эзетимиб/аторвастатин / А.В. Курята, Е.А. Фролова // Український медичний часопис. – 2011. – №6(86). – С. 71–73.

Курята О.В. Ангіографічні ознаки коронарного атеросклерозу і вторинна профілактика ішемічної хвороби серця / О.В. Курята, Н.І. Бардаченко // Український кардіологічний журнал. – 2011. – №2. – С. 54–60.

Курята А.В. Эффективность использования препарата метаболического действия милдроната в комплексной терапии хронической сердечной недостаточности с сохраненной систолической функцией у больных ишемической болезнью сердца и ее влияние на функциональное состояние эндотелия сосудов, уровень инсулина, и кортизола / О.В. Курята та ін. // Ліки України. – 2011. – №4 (150). – С. 107–112.

Курята О.В. Частота виявлення, особливості перебігу депресивних та тривожних розладів у хворих із хронічним больовим синдромом, зумовленим запальними захворюваннями суглобів та фармакотерапевтичні можливості його корекції афабазолом / О.В. Курята та ін. // Ліки України. – 2011. – №4 (150). – С. 90–95.

Філіппова О.Ю. Функціональні порушення біліарного тракту у пацієнтів з неалкогольною жировою хворобою печінки / О.Ю. Філіппова // Гастроентерологія. – 2011. – Вып. 45. – С. 311–317.

2012

Курята О.В. Застосування інфузійної форми α -аргініну в комплексному лікуванні хворих з хронічними захворюваннями нирок II і III ступеня у поєднанні з ішемічною хворобою серця / О.В. Курята, Є.О. Фролова // Український журнал гематології та трансфузіології. – 2012. – №4. – С. 235–238.

Курята О.В. Ефективність метаболічної терапії під час комплексного лікування хворих на ІХС у поєднанні з ХХН I–II стадії / О.В. Курята, Є.О. Фролова, В.М. Ключко // Артеріальна гіпертензія. – №3 (28). – 2012. – С. 13.

Філіппова О.Ю. Корекція порушень імунного статусу у хворих на неалкогольну жирову хворобу печінки з патологією біліарного тракту / О.Ю. Філіппова // Актуальні питання медичної науки та практики. – 2011. – Випуск 78, том 1, книга 2. – С. 305–311.

Курята О.В. Особливості хронічного больового синдрому при запальних захворюваннях суглобів та ефективність контролю болю на тлі корекції тривожно-депресивних розладів / О.В. Курята, Т.К. Лисунець, О.Ю. Нода // Український ревматологічний журнал. – №2 (48). – 2012. – С. 14–18.

Степанов Ю.М. Особливості перебігу стеатозу печінки та стеатогепатиту неалкогольного та алкогольного генезу у хворих із патологією біліарного тракту / Ю.М. Степанов, О.Ю. Філіппова // Український терапевтичний журнал. – 2011. – №2. – С. 38–44.

Філіппова О.Ю. Морфологічні параметри неалкогольного та алкогольного стеатогепатитів у хворих із патологією біліарного тракту / О.Ю. Філіппова // Світ медицини та біології. – 2011. – №1. – С. 107–110.

2013

Степанов Ю.М. Стеатоз і стеатогепатит-тригери печінкового фіброгенезу / Ю.М. Степанов, О.Ю. Філіппова // Гастроентерологія. – №2 (48). – 2013. – С. 98–106.

Курята О.В. Хронічна серцева недостатність зі збереженою систолічною функцією: особливості морфо-функціонального стану тромбоцитів та їх зміни під впливом лікування / О.В. Курята, Ю.С. Кушнір // Медицина неотложных состояний. – 2013. – №6 (53). – С. 113–118.

Курята А.В. Влияние средних доз симвастатина на липидный спектр крови, уровень системного воспаления в условиях вторичной профилактики ишемической болезни сердца / О.В. Курята, Н.І. Бардаченко // Ліки України. – 2013. – №9–10 (175–176). – С. 76–81.

Курята А.В. Функциональное состояние эндотелия сосудов, субклинические проявления атеросклероза у пациентов с суставным синдромом, обусловленным системным заболеванием соединительной ткани / О.В. Курята та ін. // Український ревматологічний журнал. – 2013. – №4 (54). – С. 39–44.

2014

Кушнір Ю.С. Гемодинаміка, функціональний стан ендотелію судин, нирок та тромбоцитів залежно від індексу маси тіла при хронічній серцевій недостатності зі збереженою систолічною функцією / Ю.С. Кушнір // Медичні перспективи. – 2014. – Том XIX, №1. – С. 29–36.

Перцева, Т.О. Особливості резистентності основних збудників інфекцій дихальних шляхів у Дніпропетровському регіоні / Т.О. Перцева, Т.В. Кіреєва, О.В. Братусь, О.О. Штепа, О.В. Ювко // Медичні перспективи. – 2014. – №1. – С. 22–28.

Перцева, Т.О. Інфекційні агенти актуальні для нижніх дихальних шляхів / Т.О. Перцева, Т.В. Кіреєва О.В. Братусь, О.О. Штепа, О.В. Хлопова // Український пульмонологічний журнал. – 2014. – №3. – С. 17–21.

Перцева, Т.О. Сурфактантний білок D як специфічний маркер хронічного запалення легень / Т.О. Перцева, К.Ю. Гашинова, О.О. Штепа // Медичні перспективи. – 2012. – №2. – С. 27–33.

Перцева, Т.О. Ефективність та необхідність проведення етіологічної діагностики у хворих на інфекційні захворювання нижніх дихальних шляхів/ Т.О. Перцева, Т.В. Кіреєва, О.О. Штепа // Проблеми екології та медицини. – 2014. – Т.18, №1–2. – С.17–25.

Курята О.В. Взаимосвязь липидного спектра крови, уровня системного воспаления и массы тела у пациентов с ишемической болезнью сердца в сочетании с неалкогольной жировой болезнью печени, их динамика в условиях вторичной профилактики / А.В. Курята, М.М. Гречаник // Медичні перспективи. – 2014. – Том XIX, №4. – С. 103–112.

Курята О.В. Субклінічні прояви атеросклерозу, функціональний стан ендотелію та жорсткість судин у хворих на артеріальну гіпертензію в поєднанні з ревматоїдним артритом / О.В. Курята О.Ю. Сіренко // Актуальні проблеми сучасної медицини: Вісник Української медичної стоматологічної академії. – 2014. – Т. 14, №3 (47). – С. 89–95.

Курята А.В. Возможности коррекции железодефицитной анемии у пациентов с хронической болезнью почек / А.В. Курята, О.С. Митрохина, Т. Яценко // Український медичний часопис. – 2014.–№3 (101). – С. 72–75.

Курята О.В. Вплив L–Аргініну аспартату на ендотеліальну функцію судин у пацієнтів з артеріальну гіпертензію в поєднанні з ревматоїдним артритом / О.В. Курята, О.Ю. Сіренко // Український медичний часопис. – 2014. – №5(103). – С. 64–66.

Сіренко О.Ю. Фактори кардіоваскулярного ризику у хворих на ревматоїдний артрит в поєднанні з артеріальною гіпертензією в залежності від маси тіла / О.Ю. Сіренко // Медичні перспективи. – 2014. – Том XIX, №4. – С. 112–120.

Курята О.В. Маса тіла та рівні альдостерону, лептину у хворих на хронічну серцеву недостатність зі збереженою фракцією викиду / О.В. Курята, Ю.С. Кушнір // Сучасні медичні технології. – 2014. – №1 (21). – С. 12–16.

Курята О.В. Динаміка рівня альдостерону у хворих на хронічну серцеву недостатність зі збереженою фракцією викиду під впливом лікування / О.В. Курята, Ю.С. Кушнір // Медицина неотложных состояний. – 2014. – №2 (57). – С. 57–62.

2015

Перцева Т.О. Вплив коморбідної патології на виразність запального процесу у хворих на інфекції нижніх дихальних шляхів / Т.О. Перцева, Т.В. Кіреєва, О.О. Штепа // Запорозький медичний журнал. – 2015. – № 4 (91). – С. 21–25.

Перцева Т.О. Можливості корекції сурфактантної системи легень у хворих на інфекції нижніх дихальних шляхів. Методи контролю ефективності / Т.О. Перцева, Т.В. Кіреєва, О.О. Штепа // Вісник наукових досліджень. – 2015. – Т. 80, № 3. – С. 34–38.

Курята О.В. Добовий профіль артеріального тиску, ліпідний спектр крові у хворих на артеріальну гіпертензію в поєднанні з ревматоїдним артритом та ефективність застосування аторвастатину // О.В. Курята, О.Ю. Сіренко / Сімейна медицина. – 2015. – № 3 (59). – С. 155–159.

Курята О.В. Эффективность препарата Пиаскледин в комплексной терапии у пациентов с остеоартрозом в условиях коморбидности // О.В. Курята А.В. Черкасова, И.П. Гармиш / Травма. – 2015. – Том 165, № 4. – С. 15–20.

Курята А.В. Клиническая эффективность и динамика системного воспаления при использовании диацирина у пациентов с остеоартрозом; влияние ожирения // О.В. Курята, А.В. Черкасова / Сімейна медицина. – 2015.– №3 (61). – С. 171–180.

Курята А.В. Возможности коррекции когнитивных функций и тревожно-депрессивных расстройств в комплексной терапии артериальной гипертензии в зависимости от функционального состояния почек / А.В. Курята, К.Г. Карапетян, Н.И. Бардаченко, И.П. Гармиш // Журнал неврологии им. Б.М. Маньковского. – 2015. – №3 (3). – С. 5–10.

Курята А.В. Функциональное состояние эндотелия сосудов у пациентов с ишемической болезни сердца в сочетании с неалкогольным стеатозом печени в зависимости от массы тела и влияния статино-терапии / А.В. Курята, М.М. Гречаник // Запорозький медичний журнал. –2015. – №1 (88). – С. 14–19.

Перцева Т.О. Роль «проблемних» мікроорганізмів інфекцій нижніх дихальних шляхів / Т.О. Перцева, Т.В. Кіреєва, О.О. Штепа // Архив клинической и экспериментальной медицины. – 2014. – Т. 23, №1. – С. 32–35.

Штепа О.О., Значення сурфактантного протеїну D як маркера патогенних мікроорганізмів і ступінь пошкодження легеневої тканини / О.О. Штепа // Експериментальна і клінічна медицина. – 2015. – №3 (68). – С. 68–72.

Курята О.В. Ризик розвитку та особливості нефропатії у хворих на системну склеродермію / О.В. Курята, Т.К. Лисунець, В.В. Семенов, І.Л. Караванська // Український ревматологічний журнал. – 2015. – №3 (61). – С. 17–23.

Курыта О.В. Субклінічний атеросклероз та кардіоваскулярний ризик, інсулінорезистентність, рівень адипонектину при сполученні ревматоїдного артриту з артеріальною гіпертензією / О.В. Курыта О.Ю. Сіренко // Український ревматологічний журнал. – 2015. – №4 (62). – С. 30–38.

Курыта О.В. Динаміка клінічного та психоемоційного стану хворих на тлі лікування ХСН зі збереженою фракцією викиду / О.В. Курыта, Ю.С. Кушнір, Д.Л. Чвора // Практикуючий лікар. – 2015. – № 3. – С. 1–4.

2016

Курыта О.В. Ефективність препарату піаскледин в комплексній терапії у пацієнтів с остеоартрозом в умовах коморбидності // О.В. Курыта, А.В. Черкасова, І.П. Гармиш / *Новости медицины и фармации*. – 2016. – №591. – С. 6–10.

Філіппова О.Ю. Взаємозв'язки між неалкогольним стеатозом печінки, антропометричними показниками та порушеннями у процесах перекисного окислення ліпідів і антиоксидантного захисту у хворих з ознаками ожиріння / О.Ю. Філіппова // *Медицинські перспективи*. – 2016. – Том XXI, №4. – С. 54–61.

Філіппова О.Ю. Дослідження взаємозв'язків між біліарною патологією та ліпідно-фосфоліпідними змінами у хворих з неалкогольною жировою хворобою печінки та ожирінням / *Science Rise: Medical Science*. – 2016. – №7 (3). – С. 55–60.

Філіппова О.Ю. Надлишкова маса тіла і ожиріння як причина прогресування ендогенної інтоксикації у пацієнтів з неалкогольною жировою хворобою печінки / *Запорожский медицинский журнал*. – 2016. – №3 (96). – С. 63–66.

Степанов Ю.М. Вплив маси тіла та супутньої патології біліарного тракту на розвиток і прогресування ліпідних порушень у хворих на неалкогольну жирову хворобу печінки у поєднанні з ожирінням / Ю.М. Степанов, О.Ю. Філіппова // *Сучасна гастроентерологія*. – 2016. – №4 (90). – С. 7–15.

Філіппова О.Ю. Ліпідно-фосфоліпідні порушення у пацієнтів з коморбідним перебігом неалкогольної жирової хвороби печінки та ожирінням на тлі патології біліарного тракту залежно від маси тіла / О.Ю. Філіппова // *Світ медицини та біології*. – 2016. – №3 (57). – С. 85–90.

Філіппова О.Ю. Особливості показників ендогенної інтоксикації залежно від супутньої патології міліарного тракту у хворих з ожирінням і неалкогольною жировою хворобою печінки / О.Ю. Філіппова // *Патологія*. – 2016. – №2 (37). – С. 35–39.

Філіппова О.Ю. Порушення оксидативного метаболізму та активності ферментативних антиоксидантів у пацієнтів з неалкогольним стеатогепатитом у поєднанні з ожирінням і патологією міліарного тракту / О.Ю. Філіппова // *Український терапевтичний журнал*. – 2016. – №3. – С. 19–26.

Курыта А.В. Атеросклероз магистральных артерий головы, уровень лептина и постпрандиальная гипертриглицеридемия у пациентов с ИБС в сочетании с неалкогольной жировой болезнью печени в зависимости от ИМТ / О.В. Курыта, М.М. Гречаник // *Український терапевтичний журнал*. – 2016. – № 4. – С. 55–62.

Курыта А.В. Агрегационные свойства тромбоцитов и клиническая картина ХСН, обусловленной ИБС при сочетании с железodefицитной анемией в динамике лечения парентеральной формой трехвалентного железа / О.В. Курыта, Л.К. Караванская, И.Л. Караванская // *Український медичний часопис*. – 2016. – № 4 (114). – С. 77–81.

Курыта А.В. Инсулинорезистентность и системное воспаление у пациентов с остеоартрозом в сочетании с ожирением: эффективность симптоматических препаратов замедленного действия / А.В. Курыта, А.В. Черкасова // *Травма*. – 2016. – Том 17, № 1. – С. 47–53.

Курыта А.В. Прямое воздействие на ишемизированный миокард: изучение и новые возможности / О.В. Курыта, Ю.С. Кушнір // *Український кардіологічний журнал*. – 2016. – № 3. – С. 85–93.

Курыта О.В. Добовий профіль артеріального тиску та жорсткості каротидних артерій у хворих з офісно контролюваною артеріальною гіпертензією в поєднанні з ревматоїдним артритом / О.В. Курыта, О.Ю. Сіренко // *Артеріальна гіпертензія*. – 2016. – №6 (50). – С. 21–29.

Курыта О.В. Больовий синдром, маркери кісткового метаболізму у хворих на остеоартроз, підходи до медикаментозної терапії та вплив ожиріння / О.В. Курыта, А.В. Черкасова // *Сімейна медицина*. – 2016. – №5 (67). – С. 26–35.

Курята О.В. Больовий синдром, маркери кісткового метаболізму у хворих на остеоартроз, підходи до медикаментозної терапії та вплив ожиріння / О.В. Курята, А.В. Черкасова // *Сімейна медицина*. – 2016. – №5 (67). – С. 26–35.

2017

Курята О.В. Ефективність комбінованої терапії з використанням мелоксикаму (Локсідолу) і Кокарніта в лікуванні пацієнтів з хронічними захворюваннями опорно-рухового апарату в період загострення / О.В. Курята, О.Ю. Сіренко, Т.К. Лисунець, А.С. Легкобит, А.С. Воротилицева // *Травма*. – 2017. – №18 (6). – С. 53–58.

Неханевич О.Б. Рівень фізичної працездатності та підготовленості у студентів з ознаками гіпермобільності суглобів / О.Б. Неханевич, О.В. Курята, Т.В. Корнілова, В.О. Нікітченко, Н.П. Летюча // *Вісник проблем біології та медицини*. – 2017. – №1 (135). – С. 337–339.

Степанов Ю.М. Морфологічні основи оцінки стеатозу, стеатогепатиту та фіброзу у хворих на неалкогольну жирову хворобу печінки у поєднанні з ожирінням і патологією біліарного тракту / Ю.М. Степанов, О.Ю. Філіппова // *Гастроентерологія*. – 2017. – Т.51, №3. – С. 196–204.

Курята А.В. Факторы риска, состояния кардиогемодинамики и функция почек у пациентов с хронической сердечной недостаточностью и инфарктом миокарда в анамнезе / О.В. Курята, А. Забида, Д.Л. Чвора // *Медичні перспективи*. – 2017. – Том XXII, №3. – С. 25–32.

Лоскутов О.Є. Вплив старіння на структуру остеоартрозу великих суглобів нижньої кінцівки / О.Є. Лоскутов, О.В. Курята, Г.В. Черкасова // *Медичні перспективи*. – 2017. – Том XXII, №2. – С. 52–59.

Філіппова О.Ю. Структурні зміни печінкової тканини у хворих з жировою хворобою печінки неалкогольного та алкогольного генезу на тлі ожиріння і патології біліарного тракту за даними ультразвукового дослідження / О.Ю. Філіппова // *Одеський медичний журнал*. – 2017. – №4 (162). – С. 52–60.

Філіппова О.Ю. Стан фіброзування печінки у хворих на неалкогольний стеатоз та стеатогепатит з коморбідним ожирінням і патологією біліарного тракту / О.Ю. Філіппова // *Актуальні проблеми сучасної медицини*. – 2017. – Т.17, №2 (58). – С. 204–209.

Курята О.В. Стан кардіогемодинаміки та функції нирок при хронічній серцевій недостатності у хворих з артеріальною гіпертензією і фібриляцією передсердь / О.В. Курята, О.С. Митрохіна, М. Мухаммад // *Сімейна медицина*. – 2017. – №2 (70). – С. 50–56.

Курята О.В. Предиктори розвитку хронічної хвороби нирок у хворих на системну склеродермію / О.В. Курята, Т.К. Лисунець, В.В. Семенов // *Український журнал нефрології та діалізу*. – 2017. – №3 (55). – С. 23–24.

Курята О.В. Ефективність комбінованої антигіпертензивної терапії у пацієнтів з хронічною хворобою нирок у поєднанні з субклінічним гіпотиреозом / О.В. Курята, І.П. Гарміш // *Сімейна медицина*. – 2017. – №3 (71). – С. 44–50.

Курята О.В. Ризик і предиктори розвитку артеріальної гіпертензії у хворих на системну склеродермію / О.В. Курята, Т.К. Лисунець, В.В. Семенов // *Артеріальна гіпертензія*. – 2017. – №3 (58). – С. 17–22.

Курята О.В. Вплив ожиріння на структуру остеоартрозу великих суглобів нижньої кінцівки / О.В. Курята, О.Є. Лоскутов, Г.В. Черкасова // *Медичні перспективи*. – 2017. – Том XXII, №2. – С. 52–59.

Курята О.В. Частота факторів ризику серцево-судинних захворювань та функціональний стан нирок у хворих на хронічну серцеву недостатність з фібриляцією передсердь / О.В. Курята, М. Мухаммад, О.С. Митрохіна // *Медичні перспективи*. – 2017. – Том XXII, №2. – С. 36–43.

Курята О.В. Стан кардіогемодинаміки та функції нирок при хронічній серцевій недостатності у хворих при хронічній серцевій недостатності у хворих з артеріальною гіпертензією з фібриляцією передсердь / О.В. Курята, О.С. Митрохіна, М. Мухаммад // *Сімейна медицина*. – 2017. – №2 (70). – С. 50–57.

Курята О.В. Біль у суглобах у хворих ревматологічного профілю: роль контролю тривожно-депресивних розладів / О.В. Курята, О.Ю. Сіренко // *Український ревматологічний журнал*. – 2017. – №2 (68). – С. 52–57.

Курята О.В. Ефективність комбінованої терапії з використанням мелоксикаму (Локсідолу) і Кокарніта в лікуванні пацієнтів з хронічними захворюваннями опорно-рухового апарату в період загострення / О.В. Курята, О.Ю. Сіренко, Т.К. Лисунець, А.С. Легкобит, А.С. Воротилицева // *Травма*. – 2017. – №18 (6). – С. 53–58.

Kushnir Yu.S. O.V. Kuryata, H.O. Dobrogorska. Cardiovascular disease and comorbidity in patients with chronic heart failure and preserved ejection fraction depending on age / Семейная медицина. – 2017. – №5 (73). – С. 66–69.

Філіппова О.Ю. Вплив комплексного лікування на показники Т- та В- клітинного імунітету у пацієнтів з неалкогольним стеатогепатитом у поєднанні з ожирінням і патологією біліарного тракту / О.Ю. Філіппова // Український терапевтичний журнал. – 2017. – №4. – С. 27–34.

Філіппова О.Ю. Прогнозування перебігу і прогресування неалкогольної жирової хвороби печінки у хворих з ожирінням і патологією біліарного тракту за допомогою математичного моделювання / О.Ю. Філіппова, І.О. Губар, В.В. Рудакова // Медичні перспективи. – 2017. – №4. – С. 74–80.

Курята О.В. Ефективність комбінованої антигіпертензивної терапії у пацієнтів з хронічною хворобою нирок у поєднанні з субклінічним гіпотиреозом / О.В. Курята, І.П. Гармій // Семейная медицина. – 2017. – №3 (71). – С. 22–27.

2018

Курята О.В. Лептин та інсулінорезистентність у хворих на остеоартрит в поєднанні з ожирінням і динаміка їх рівней на тлі лікування симптоматичними препаратами швидкої дії (напроксен натрію) / О.В. Курята, Г.В. Черкасова // Лікарська справа. – №8. – С. 120–129.

Курята О.В. Функція зовнішнього дихання у хворих після трансплантації нирки в умовах імуносупресивної терапії / О.В. Курята, О.О. Штепа, О.В. Галушак // Медичні перспективи. – 2018. – Том XXIII, №1, ч.1. – С. 95–101.

Забіда Абдунасер. Ендотеліальна функція, системне запалення та серцева гемодинаміка в пацієнтів з хронічною серцевою недостатністю на тлі перенесеного інфаркту залежно від віку / Забіда Абдунасер // Медичні перспективи. – 2018. – Том XXIII, №1. – С. 69–74.

Kuryata O. Serum metalloproteinase (mmp)–2,9 activity, galectin–3 and systemic inflammation in patients with postinfarction heart failure with preserved ejection fraction / O. Kuryata, A. Zabida, O. Sirenko // Медичні перспективи. – 2018. – Том XXIII, №1, ч.1. – С. 89–95.

Kuryata O. Levels of galectin-3 advanced glycation end-products serum levels, endothelial function and cardiachemodynamics in postinfarction heart failure patients with reserved and preserved ejection fraction / O. Kuryata, A. Zabida, O. Sirenko // Медичні перспективи. – 2018. – Том XXIII, №2, ч.1. – С. 69–74.

Курята О.В. Рівень протеїнуриї та стан ендотеліальної функції судин у хворих на хронічну хворобу нирок у поєднанні з субклінічним гіпотиреозом під впливом комбінованої антигіпертензивної терапії / О.В. Курята, І.П. Гармій // Медичні Перспективи. – 2018. – №2. – С. 19–24.

Ivanov, D.D. Renin angiotensin–aldosterone system blockers: chronic kidney disease and cardiovascular risk / D.D. Ivanov, O.V. Kuryata, I.P. Garmysh // Kidneys. – 2018. – №2 (7). – P. 13–23.

Курята О.В. Застосування інфузійної форми L-карнітину в комплексному лікуванні хворих на хронічну хворобу нирок III стадії / О.В. Курята, Є.О. Фролова // Врачебное дело. – 2018. – №1-2. – С. 117–124.

Курята О.В. Ендотеліальна дисфункція та функціональний стан нирок у хворих на хронічну серцеву недостатність з фібриляцією передсердь / О.В. Курята, Мухаммад Мухаммад, О.С. Митрохіна // Семейная медицина. – 2018. – №3 (77). – С. 45–48.

Гармій І.П. Endothelial function of vessels in patients with chronic kidney disease combined with subclinical hypothyroidism under the influence of combined antihypertensive therapy / І.П. Гармій // Медичні перспективи. – 2018. – №3(1). – С. 46–51.

Курята О.В. Зміни параметрів функції зовнішнього дихання у хворих з термінальною стадією хронічної хвороби нирок, які знаходяться на замісній терапії / О.В. Курята, О.О. Штепа, О.В. Галушак // Медичні перспективи. – 2018. – №3(1). – С. 137–142.

Курята О.В. Вплив омега-3 поліненасичених жирних кислот на показники ліпідного спектра крові, динаміку рівня лептину та функцію ендотелію хворих на ішемічну хворобу серця у поєднанні з неалкогольним стеатозом печінки / О.В. Курята, М.М. Гречаник // Семейная медицина. – 2018. – №3 (77). – С. 19–25.

2019

Курята О.В. Клінічна ефективність та безпека препарату фурамаг у комбінованій антибактеріальній терапії хронічного пієлонефриту. Профіль чутливості збудників ІСС до антибактеріальних препаратів різних класів / О.В. Курята, Є.О. Фролова, Т.Д. Яценко // Урологія. – 2019. – №1. – С. 66–71.

Фролова Є.О. Клинический анализ мочи и кристаллурия: значимость фитопрофилактики / Є.О. Фролова // Участковый врач. – 2019. – № 1 (71). – С. 71–73.

Фролова Є.О. Антибиотик-асоційований нефролітиаз: як уникнути неминущого? / Є.О. Фролова // Участковый врач. – 2019. – № 2 (72). – С. 44–45.

Курята О.В. Зміни функціонального стану ендотелію судин, рівня С-реактивного протеїну та когнітивних функцій у пацієнтів із фібриляцією передсердь та гострим порушенням мозкового кровообігу під впливом лікування / О.В. Курята Ю.С. Кушнір, Т.О. Віхрова // Медицина невідкладних станів. – 2019. – №3(98). – С.45–50.

Авторські свідоцтва, патенти, інформаційні листи

Спосіб прогнозування результатів лікування хронічної серцевої недостатності / О.В. Курята, В.П. Гейченко, О.В. Мужиль, І.О. Губар – 7А61В 5/00, дата подання 18.11.2003.

Патент 2003054720, дата заявки 26.05.2003. 7А61К31/00. Спосіб лікування виразкової хвороби дванадцятипалої кишки, асоційованої з *Helicobacter pylori* у хворих на гіпертонічну хворобу / О.В. Курята, М.Ю. Зак, Ю.М. Степанов, О.Ю. Філіппова, Л.М. Мосійчук.

Заява 2003020960 Україна, МКІ 7 А 61 Р 9/00, 9/04. Спосіб лікування серцевої недостатності, переважно у хворих похилого та старечого віку / О.В. Курята, О.В. Соє.

Деклараційний патент 64 331 7G01 № 33/48. Спосіб діагностики ураження головного мозку у хворих на гіпертонічну хворобу / О.В. Курята, Ю.В. Єгорова, В.С. Недзвєцький. – Опубл. 16.02.2004. Бюл. № 2, 2004 р.

Патент України на винахід № 10278. Спосіб пункційної біопсії печінки / Б.Ф. Шевченко, В.М. Ратчик, О.В. Косинський, Н.В. Пролом, О.Ю. Філіппова, Ю.М. Степанов // Опублік. 15.11.2005. Бюл. №11

Патент України на винахід № 16234. Спосіб діагностування дифузних захворювань печінки / Б.Ф. Шевченко, В.М. Ратчик, О.В. Косинський, Н.В. Пролом, О.Ю. Філіппова, О.М. Бабій // Опублік. 17.07.2006. Бюл. №7.

Патент України А 61Р 5/00, А 61Р 9/00 / дата подання 21.06.2007; номер заявки у 2007 06971 Спосіб корекції інсулінорезистентності на тлі ішемічної хвороби серця / О.В. Курята, Т.Ю. Кисельова.

Патент України G 01 № 33/49 / дата подання 07.06.2007; номер заявки у 2007 06336 Спосіб оцінки порушень вуглеводного обміну / О.В. Курята, Т.Ю. Кисельова.

Патент України на винахід № 23717. Спосіб лікування хворих на стеатоз печінки/ О.Ю. Філіппова, С.С. Ягмур, Л.Я. Мельниченко, В.Є. Кудрявцева, Т.В. Майкова, В.Б. Ягмур, Л.П. Аверянова, Н.О. Домашнева О.В. Лелюхіна, О.М. Татарчук, І.А. Кленіна // Опублік. 11.06.2007. Бюл. №8.

Пат. UA 105946 У Україна, МПК А61К 31/00 G01N33/48. Спосіб корекції інсулінорезистентності у хворих на артеріальну гіпертензію із супутнім ревматоїдним артритом / О.В. Курята, О.Ю. Сіренко. – № у 2015 09904; заяв. 12.10.2015; опубл. 11.06.2016, Бюл. № 7.

Пат. 115755 України, МПК 33/00, 33/48, 33/49. Спосіб прогнозування атеросклерозу у хворих на ІХС / О.В. Курята, М.М. Гречаник. (Україна); ДЗ «Дніпропетровська державна медична академія МОЗ України» (Україна). –№ u201611508; заявл. 14.11.2016; опубл. 25.04.2017, бюл. № 8.

ЛІТЕРАТУРА

1. Крыжановская И.И. История кафедры госпитальной терапии № 1 (1919–1965 гг.): Рукопись / И.И. Крыжановская, Л.И. Рогачевский, В.П. Аршава [и др.] // Архивы кафедры внутренней медицины 2. – Днепропетровск, 1966. – 228 с.
2. Крыжановская И.И. История кафедры внутренних болезней 1 с 1966 года: Рукопись / И.И. Крыжановская, Л.И. Рогачевский, В.П. Аршава [и др.] // Архивы кафедры внутренней медицины 2. – Днепропетровск, 1985. – 44 с.
3. Крыжановская И.И. Методические разработки практических занятий со студентами VI курса I лечебного факультета: Рукопись / И.И. Крыжановская, В.П. Аршава, Л.И. Рогачевский [и др.] // Архивы кафедры внутренней медицины 2. – Днепропетровск, 1976. – 395 с.
4. Крыжановская И.И. Дорогами дружбы: Рукопись / И.И. Крыжановская // Архивы кафедры внутренней медицины 2. – Днепропетровск, 1982. – 189 с.
5. Короленко С.С. Отчет о работе кафедры госпитальной терапии № 1 за период с 1989 по 1994 гг.: Рукопись / С.С. Короленко, В.П. Гейченко, И.И. Визгалова // Архивы кафедры внутренней медицины 2. – Днепропетровск, 1995. – 34 с.
6. Короленко С.С. Отчет о работе студенческого научного общества кафедры госпитальной терапии № 1 за период с 1992 по 1993 гг.: Рукопись / С.С. Короленко, И.И. Визгалова // Архивы кафедры внутренней медицины 2. – Днепропетровск, 1993. – 9 с.
7. Крыжановская И.И. Роль терапевтических школ в развитии профилактического направления в клинической медицине на Украине / И.И. Крыжановская // Итоги и перспективы исследования по истории медицины: Материалы 2-го Всесоюз. Съезда историков медицины. – Ташкент, 1980. – С. 41–48.
8. Крыжановская И.И. Екатеринославские Высшие женские курсы / И.И. Крыжановская // Материалы науч. конф., посвященной 100-летию высшего женского мед. образования в СССР. – Л., 1972. – С. 48–50.
9. Крыжановская И.И. Основные направления научной деятельности кафедр внутренних болезней Днепропетровского мед. ин-та / И.И. Крыжановская // Итоги и перспективы исследований по истории медицины: 1-й Всесоюз. Съезд историков медицины: Тез. докл. – Кишинев, 1975. – С. 288–290.
10. Крыжановская И.И. Медицинские работники Украины в Монголии / И.И. Крыжановская // Съезд медработников, посвященный 55-летию здравоохранения в Монголии. – Улан-Батор, 1976. – С. 30–37.
11. Крыжановская И.И. Роль музея истории института в показе достижений советского здравоохранения / И.И. Крыжановская // Актуальные вопросы истории медицины: 11-й Всесоюз. симпозиум. – Рига, 1977. – С. 17.
12. Крыжановская И.И. Становление и развитие советской медицины на Украине / И.И. Крыжановская // 4-й пленум правления Всесоюз. науч. о-ва истории медицины. – Самарканд, 30 нояб. – 2 декаб. 1977 г. – М., 1977. – С. 63–67.
13. Крыжановская И.И. Кафедра госпитальной терапии № 1 / И.И. Крыжановская, В.П. Аршава, Л.И. Рогачевский // 50 лет Днепропетровского медицинского института. – К., 1967. – С. 147–155.
14. Крыжановская И.И. Полвека пути / И.И. Крыжановская // 50 лет Днепропетровского медицинского института. – К., 1967. – С. 11–35.
15. Крыжановская И.И. Быть такими, как они / И.И. Крыжановская, В.П. Бариленко // Вестн. высш. шк. – 1974. – №1. – С. 61–64.
16. К 200-летию областной клинической больницы им. И.И. Мечникова: Сб. науч. -практ. ст. / МОЗ України, Областная клиническая больница им. И.И. Мечникова; В.А. Павлов, Л.В. Новицкая-Усенко, В.П. Гейченко. – Днепропетровск: Пороги, 1998. – 331 с.
17. Два века в борьбе за здоровье человека: История областной клинической больницы им. И.И. Мечникова / Л.А. Васильева, В.Н. Кузьменко, А.А. Пиленов, В.П. Бариленко; ред. В.А. Павлов. – Д., 1998. – 55 с.
18. 85 років. Дніпропетровська державна медична академія / за ред. Г.В. Дзяка. – Дніпропетровськ: РВА “Дніпро-ВАЛ”, 2001. – 816 с.
19. Професори: Бібліографічний довідник професорів ДДМА / Упорядн. О.В. Люлько. – Дніпропетровськ: 206 Пороги, 2002. – 318 с.

20. Дніпропетровська державна медична академія. Історія. Сучасність. Особистості / Під. заг. ред. Г.В. Дзяка. – Харків: Кроссрууд, 2011. – 364с.
21. Лікар, вчений, громадянин. До 100-річчя з дня народження професора І.І. Крижанівської: Бібліографічний покажчик / Г.В. Дзяк, Т.О. Перцева, О.В. Курята [та ін.]; за ред. Г.В. Дзяка. – Д.: Ліра, 2013. – 176 с.
22. 5 тисяч годин в операційних / В. Рижков // «День», Дніпропетровськ. – 2015. – № 84. <https://day.kyiv.ua/uk/article/cuspilstvo/5-tysyach-godyn-v-operacijnyh>.
23. Дніпропетровська медична академія. 100 років / за заг. ред. Г.В. Дзяка. – Д.: ЛІРА, 2016. – 276 с.

РЕЗЮМЕ

Історичний шлях кафедри внутрішньої медицини 2 висвітлює питання становлення, розвитку та циклічність формування колективу працівників, що створюють саму сутність кафедри.

Кафедра внутрішньої медицини 2 на базі Дніпропетровської обласної клінічної лікарні ім. І.І. Мечникова була заснована талановитим дослідником у галузі теорії та практики медицини професором М.О. Кабановим на базі медичного факультету Катеринославського університету в 1919 році. Протягом усього періоду існування кафедри її очолювали видатні особистості в галузі медичної освіти, професори: К.Й. Пенкославський, С.Я. Штейнберг, І.С. Слуцький, С.Ф. Олійник, І.І. Крижанівська (заслужений діяч науки та заслужений працівник вищої школи, із 1964 до 1981 року – ректор Дніпропетровського медичного інституту), С.С. Короленко, В.П. Гейченко та О.В. Курята (на теперішній час).

На даному етапі на кафедрі проводиться навчання студентів V курсів медичних факультетів за фахом «Внутрішня медицина», післядипломна освіта містить: аспірантуру, клінічну ординатуру. Розвивається міжнародна співпраця в напрямках наукових досліджень та вдосконалення підготовки майбутніх лікарів.

Зараз до складу терапевтичної клініки кафедри на базі обласної клінічної лікарні ім. І.І. Мечникова входять відділення кардіології з па-

латами інтенсивної терапії, ревматології, нефрологічний центр з відділеннями нефрології, діалізу та спостереження за пацієнтами після трансплантації нирок, гастроентерології та гепатології, пульмонології, алергології. Клінічною базою кафедри є також обласний госпіталь ветеранів, центри амбулаторної допомоги для проходження виробничої практики.

У клініці активно використовуються сучасні методи дослідження (коронарографія, комп'ютерна томографія та МРТ, ультразвукові методи дослідження, усі види ендоскопічного досліджень, біопсія органів та тканин, упроваджено метод комп'ютерної томографії серця) та лікування (ангіопластика та стентування, перитонеальний гемодіаліз, гемодіалізація, сучасні технології впливу на імунну систему).

Професійна орієнтованість спеціалістів кафедри спрямована на розвиток творчого потенціалу студентів, набуття впевненості в своїх можливостях, оволодіння науковими матеріалами та досягненням необхідних професійних якостей студентів, клінічних ординаторів, аспірантів, що відображає історичні традиції кафедрального розвитку.

SUMMARY

The historical path of the Department of internal medicine 2 highlights the issues of formation, development and cyclical forming of the collective that create the very essence of the department.

Department of internal medicine 2 on the basis of the the Dnipropetrovsk Regional Clinical Hospital I.I. Mechnikova was founded by talented researcher in the field of theory and practice of medicine professor M.O. Kabanov on the basis of the medical faculty of Ekaterinoslav University in 1919. Throughout the period of the department's existence it was headed by prominent personalities, professors:

K.Y. Penkoslavsky, S.Ya. Steinberg, I.S. Slutskii, S.F. Oliynyk, I.I. Kryzhnivska (Honored Worker of Science and Honored Worker of Higher School, 1964 to 1981 – Rector of the Dnipropetrovsk Medical Institute), S.S. Korolenko, V.P. Geichenko and O.V. Kuryata (presently).

At this time, the department educates students of the Vth courses of medical faculties in the field of "Internal Medicine", postgraduate education includes both postgraduate study and clinical residency. International collaboration in the areas of scientific research and improvement of future doctors training has been developing.

Nowadays, the therapeutic clinic of the department on the basis of the Regional Clinical Hospital I.I. Mechnikova includes the departments of cardiology with intensive care, rheumatology, nephrology center with

nephrology department, dialysis and after renal transplant patients, gastroenterology and hepatology, pulmonology and allergology. Clinical base of the department has also been a regional hospital of veterans, ambulatory centers for learning and improving practical skills.

The clinic is actively using modern research methods (coronary angiography, computed tomography, magnetic resonance imaging, ultrasound, all types of endoscopy, biopsy of organs and tissues, moreover cardiac computed tomography has been implemented recently) and advanced treatment (angioplasty and stent placement, peritoneal hemodialysis, hemodiafiltration, modern technologies of influence on the immune system).

The professional orientation of the department's staff focused on developing the creative potential of students, gaining confidence in their capabilities, mastering the scientific materials and achievement of the necessary professional qualities of students, clinical residents and postgraduates – all of this is reflecting the historical traditions of the department's development.

RÉSUMÉ

Le parcours historique du département de Médecine interne II met l'accent sur les questions de l'engagement, du développement et du caractère cyclique de la formation du personnel qui constitue son essence.

Le département de Médecine interne II sur la basé au centre hospitalier régional de Dnepropetrovsk I.I. Mechnikov a été fondé par professeur M.O. Kabanov (le chercheur talentueux dans le domaine de la théorie et de la pratique de médecine) sur la base de la Faculté de médecine de l'Université de Katerynoslav (actuellement l'Université Nationale Oles Hontchar de Dnipro) en 1919. Tout au long de son existence, le département était dirigé par les personnalités éminentes en faveur de la formation médicale, dont les professeurs: K.Y. Penkoslavskyi, S.Y. Shteinberh, I.S. Slutskyi, S.F. Oliinyk, I.I. Kryzhanivska (maître émérite des sciences et professeur émérite de l'école supérieure, 1964 à 1981 – rectrice de l'Institut de médecine de Dnipropetrovsk (actuellement Dnipro), S.S. Korolenko, V.P. Heichenko et O.V. Kuriata (à présent).

À cette étape, le département réalise la formation des étudiants de la 5ème année de la 1ère faculté de Médecine et de la 2ème faculté de Médecine de la spécialité "Médecine interne". L'enseignement post-universitaire comprend: les études médicaux post-universitaire et le résidanat clinique. En même temps, on développe la coopération

internationale dans les domaines de la recherche scientifique et de l'amélioration de la formation des futurs médecins.

À ce jour, la clinique thérapeutique du département sur la base de l'hôpital clinique régional I.I. Mechnykov comprend les départements cardiologiques avec les salles de la thérapie intensive, la rhumatologie, le centre néphrologique avec les départements de néphrologie, de l'épuration extrarénale dialyse et de suivi des patients après la greffe des reins, la gastro-entérologie et l'hépatologie, la pneumologie, l'allergologie. De même, un hôpital régional des vétérans et les centres des soins ambulatoires (pour le passage de la stage pratique) sont la base clinique du département.

La clinique utilise activement les méthodes des examens modernes (la coronarographie, la radiographie orthocinétique et l'IRM, les méthodes d'échographie, toutes les sortes des examens endoscopiques, la biopsie des organes et tissus; on a introduit la méthode de la radiographie orthocinétique du coeur) et de traitement (l'angioplastie et le stenting, l'hémodialyse péritonéale, l'hémodiafiltration, les technologies modernes de l'influence sur le système immunitaire).

L'orientation professionnelle du personnel du département vise à développer le potentiel créatif des étudiants, à prendre confiance en leurs capacités, à maîtriser les ressources scientifiques et à acquérir les qualités professionnelles nécessaires des étudiants, des internes des hôpitaux et des étudiants du troisième cycle, qui reflètent les traditions du développement cathédral.

Науково-популярне видання

КУРЯТА Олександр Вікторович
ФІЛІППОВА Олександра Юріївна
КАРАПЕТЯН Карп Гургенович
ШТЕПА Ольга Олександрівна
ГАРМІШ Ірина Петрівна

КРИЗЬ СТОЛІТТЯ В МЕДИЦИНІ

присвячується 100-річчю кафедри внутрішньої медицини 2
Державного закладу «Дніпропетровська медична академія МОЗ України»
на базі Дніпропетровської обласної клінічної лікарні ім. І.І. Мечникова

монографія

(Українською та англійською мовами)

Відповідальна за випуск О.В. Вінниченко

Макет та верстка Misheal_D

Формат 60x90/16. Папір офсетний. Гарнітура SchoolBookC.
Ум. друк. арк. 14,0. Тираж 80 прим. Замовлення № 15/19.

Видавець і виготовлювач видавництво «ГЕРДА»,
49000, м. Дніпро, пр. Д. Яворницького, 60
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 397 від 03.04.2001
www.book-shop.in.ua

ISBN 978-617-7639-15-1

ISBN 978-617-7639-15-1

9 786177 639151

